

MAI 1938

Maret

HIND 35 SENTI

Naiste ja kodude kumkiri

YARDLEY LAVENDER

kus võite leida oma võlu...

Igal pool elegantsed naised eelistavad võrratut YARDLEY English LAVENDER'i — mille värskendav lõhn on ainulaadselt omapärane ning täiuslikke YARDLEY iluhoiuvahendeid, et anda ja hoida Teile laitmatu näojume. Valmistatud kogu maailmas tuntud F-a YARDLEY, London, poolt ja müügil tänapäeval parimates eriärides igal pool.

Yardley English Lavender, Lavender puder, Lavender Face Cream, Skin Food jt.

YARDLEY · 33 OLD BOND STREET · LONDON

ERA

OUN
puudelis
OUNAJOOK

FOTO UUDISEID

Aparaadid, filmid, paberid, plaadid ja keemikaalid. — Nõudke meie uut fotokataloogi.

RAADIO-KOOPERATIIV

TALLINN, S. KARJA 9 ● TARTU, VÕIDU 11 ● PÄRNU, KALEVI 40 ● VILJANDI, LOSSI 31 ●
RAKVERE, TALLINNA 25

Viimane aeg on tellida endale
soodustatud hinnaga

„Armastusromaanide
sari“

6 romaani sularahas
kuni 25. maini kr.19.—

Maaret

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

NR. 5 (41)
4. AASTAKÄIK.

M A I 1938
TRÜKITUD 35 000 EKSEMPPL.

Emale

Esimene Eesti Vabariigi President Härra K. Päts pojapoegade

Ühele emale

Emadepäevaks

Pole midagi kenamat maailmas — kui sul on hea ja elurõõmus ema! Kunagi ei saa saatus sind enda alla suruda, sest sul on sellest ajast hinge jäänud niipalju elujõudu, millal olid noor, elades oma emaga üle õnnelikke ja õnnetuid silmapilke. Ikka ja uuesti tõstad eluraskuste all oma pea üles ja mõtled: maailmas pole midagi nii halba, millest ei suudaks üle saada elurõõmus süda!

Ma mõtlen seejuures sinule, kallis ema. Sinu elurõõmsale südamele, sinu värskete huumorile ja sinu alalisele valmisolekule ikka ning alati kõige paremaks.

Olgugi et sul olid käed täis tööd, ei unustanud ega jätnud hooletusse sa seepärast midagi, alati jõudsid sa parajal hetkel kohale, kui olime sepitsemas vallatusi. Iialgi aga ei karistanud sa meid tungiva põhjusega ega muutunud vihaseks.

Sa ei olnud kunagi närviline. Meie arvasime koguni, et sul ei olegi närve.

Ka sentimentaalne ei olnud sa üldse. Mitmesuguste eluavalduste juures, nagu pulmad, leeripäevad, matused, muutus sinu armas nägu õrnalt tõsiseks, kuna teiste näod ujusid pisarates. Ning kui meie nutsime romaanide lugemisel, käskisid sa naerdes hoida meil pisarad elu tähtsamateks silmapilkudeks. Siis mõtlesime, et sa oled südametü.

Ja sinu naer, ema! Kunagi elus pole ma kuulnud naervat kedagi teist nii südamest kui sind. Kui õppisime tantsima, sa nii hingest naersid meid meie puiste liigutuste pärast, et isa arvas sind kaotavat mõistuse.

Ning kui meie noored südamed võitlesid armastusega, laskisid sa muretult kanda meil oma „armsate“ pilti südamel, ka siis, kui nad kõige sobimatul hetkel kukkusid meie kleidi kaelalõikest välja. Niisamuti teadsid sa, et meie koolist kohe koju ei tulnud, vaid kohtasime oma „armsamatega“. Aga kui keegi meist luiskas sulle väljamineku põhjuseks sõbratari sünnipäeva, kadus su näolt naeratus. Meie ei saanud sulle veenvalt valetada, sest teadsime, et vale tegi sulle sügavat valu.

Sa andsid, armas ema, meile kaasa eluteele kõige kallima — rõõmsa ja õiglase südame. Südame, mis polnud kunagi väiklane, mis oskas leida ka raskemast murest väljapääsu.

Sa surid vara. Meie aga mõtleme sinule alati, sest sa tegid meie noorusest paradiisi. Meie tervitame tänulikult sind ja kõiki teisi eesti emasid, kes on oma lastele sõpradeks, kuid ühtlasi ka kasvatajateks.

On emad seda suutnud teostada, siis võivad nad julgesti vastu vaadata oma laste tulevikule, nende lapsed ei unusta oma vanemaid, oma kodu ja kodumaad, kui see vajab nende armastust ning jõudu.

Kadri.

AADU SÄÄRITS

KADUNUD KODU

*Kui kummitus käin keset valgeid kände,
silm eksleb võõrastades vastu uut:
kas see ei ole uni, kõik see muut —
siin on ju kask, siin kohtad tutvaid mände?*

*Lääs lõõtsub tuult, külm eha valgelt sureb,
haohunnikutes varitseb must tont.
Sa, raiestik, sünk, purustatud front,
kas sulle kõnelen veel oma mure?*

*Siin iga rõõmus puu mul oli veli,
me võrsusime päevast päeva koos.
Nad teadsid kõik need karjapoisilood
ja mina nende ladvas iga heli.*

*Siin väike kuulataja üpris tummus,
kui pöördund linde häälist kõltas laas.
Siin lasti kasest mahla taas ning taas,
ja uneldi, mis avastab „Kolumbus“.*

*Nüüd siia riitadesse noorus loojus.
Ma lähen jälle nagu rändav lind.
Teeb tegusid, loob kodusid küps ind,
kuid ükski neist ei jaga s e d a soojust.*

UUS KIRIKUKELL

Kevadepäikese kiired hajusid kui kuldjuukseliste muru-neidude heljuv hulk ja laiali laotades tuhandeid ja tuhandeid valgustütarde juukseid, jätsid neid maha virguva aasa rohu-kõrtele, taaselustunud puude oksaladvule. Otsekui heasüdamlik, soe naeratus vaatas päike laia pilguga taevast alla. Oli soe. Esimese kevadepäikese soojus, millest kõik joobub. Õhku tõusis ärganud, hingava maa hapukasmagus lõhn. Põõsa all häälitseisid kanapojad oma virgalt loksuva ema kõrval. Hauduja kana puistas ammumaitstud lõbuga enda alt laiali soojenenud mulda. Ta peatus vahetevahel, et nautida rahulikult päikesesoojust. Siis pööras ta pea kõrvale ja uuris teise silmaga taevast, et mitte õhuröövel — kull — ei segaks ta õnneliku perekonna naudingut. Puhkenud puukstel hüples tihane ja karjus oma rahulolekust rõõmustavasse kevadisse maailma: „Kitšiköö, kitšiköö!“ — Võis tunda, et ringtab loodus ja puhkevad pungad päikese suudluseks, et vallandada oma neitsiliku puhta kevadisi pulmariüsiid. Kannike ulatas oma õishuuled suudluseks võrgutavatele mesilastele ja ta lõhn hingas rõõmu laiali pöösaste alla.

Vana György Zámbo istus tugitoolis pika sulasmaja õuel oma korteri ukse ees. Vilu tundes tõmbas ta koomale oma lambanahkse kasuka. Sügisest saadik pesitseb temas mingi tõbi. Ta ei tea — missugune, sest ei aita isegi soojendatud vein, kuigi ta pani sellesse ka paprikat. Kole haigus, ta üha nõrgeneb sellest. Tal pole kuskil valu, ainult kui ta pikil unetuil õil oma tuhandeid muresid korraldab, väriseb ta korraga hea sooja sulekoti all ja tal on külm. Pärast seda hakkab ta higistama, nii et vesigi välja lööb. No siis veel see neetud kõha! Kui kätte võtab, siis raputab nagu sari viljateri. Tal pole kunagi olnud midagi viga, sest see ju pole mingi haigus, kui — kuidas, kuidas mitte, seda ta enam ei mäleta — ta kord poisikesepõlves, katsetades karikaašpiitsa ja varsahambaid väga, väga ammu murdnud ratsut, hobuse seljast maha kukkus. Ta ei võigi mäletada palju kogu asjast, sest ta nägi ainult seda, et hobukari hakkas jooksuma, siis haaras ta suure kiiruga piitsa ja laskis hobust järele. Ta tundis veel seda, et hobune ta all püsti hüppas ja millestki üle kargas, siis läks ta ümber pimedaks — ja alles onnis hakkas ta toibuma, kui isa kõva, kõhiseva häälega ta kohal urises, kuna tema väljasirutatult heintel lamas: „Oh selle jõmpsika loomu! Kuipalju kordi ütlesin talle, et ärgu istugu selle hobuse seljas nagu preili diivanil, aga asjata!“

Jalg valutas kohutavalt, peas oleks nagu vesiveski kohisunud, aga mingi hinna eest poleks ta avanud silmi, sest ta häbenes pööraselt.

Agas seitsaadik, kui hobukari pustasse lasti, kordus kevad juba palju kordi. Ta juukseidki on halliks muutunud, ta on vananenud. Seesugused mõtted keerlesid ta peas, siis vaatas ta selgesse naeratavasse sinitaevasse. Soojus oli talle meeltnõõda ja ta ahmas sügavasti värsket õhku, mida ta aga otsekohe kahetses, sest jälle algas kõha ja raputas lämmatavalt, kuni higi kattis ta otsaesise. Ta tõmbas kasuka enesele paremini ümber ja mõtles: „Asjata! See kange kevadine õhk pole enam minu jaoks. Vananen. Aga too lobiseja kägu kukkus mullu suvel niipalju, et jätkuks mu lapselapselegi. Minule pole enam rõhkem tarvis, ainult niipalju, et saaksin seda last näha hobuse seljas, siis lahkuksin vaikselt. On juba uus kirikukell — ilusasti helistatakse mu matusel!“ Sealjuures vaatas ta kiriku poole, mille punane torn kerkis kõrgele küla lähedal raagus akaatsiate seas. Majade aknad vaatasid pidulikult vaiksesse pühapäeva hommikusse nagu naeratavad, rõõmust säravad lapsesilmad. „On palmipuudepüha. Täna õnnistatakse luteri kiriku uus kell. Tagasi tuli sõjast!“ sosistas Zámbo endamisi. „Meie kell tuli esimesena tagasi. See on hea, sest kes teab, millal muretsetakse kellas tagasi kahte teise torni. Meid aga on kõige vähem ja me pole nii jõukad kui teised.“ Ootavalt vaatas ta edasi torni poole. Ta istus nüüd seepärast siia välja, et siit paremini kuulda kellahelinat, kui seda esimest korda lüüakse. Ta ootas uudishimulikult, et see heliseks, pisut kartes kella hääle pärast, et kui see viimaks polegi niisugune kui endisel. Ta mäletas selgesti eelmistki, sest koolipoisina lõi ta seda peagu igapäev. Hiljem, siis kui ta väljas hoidis hobukarja ega saanud pühapäeval kirikusse minna, kuulatas ta, kuidas kella kumisev hääle kandis tema juurde pühapäeva palve. Ta mõtles tagasi lapsepõlvele, millal nad videvikus istusid kirikutrepil, oodates vana kellameest, et tal aidata kella lüüa. Ta kuulis oma sammude vastukaja tühjas kirikus, tundis sumbunud õhu jahedat silitust ja hetkeks seda meeldivat ärritustki, kui nad endid kella kõie külge riputasid, et helistada. Ta mõtted lendasid edasi ja ta kuulis nukrat kuminat, kuidas kõlas kell ta ema matuseks. Võib-olla

— oli tal hingki, sest matusteks hüüdis ta teisiti ja kirikusse kutsudes teisiti. Kui ta kedagi viimsele teekonnale saatis, oli ta hääle nii kurb, et inimestele tulid pisarad silmi. Ilusal pühapäeva hommikul kirikusse kutsudes ta nagu oleks öelnud: „Tule, tule!“ Ta oleks ka nüüd tahtnud minna, et temagi oleks seal, kui õhus kõlab uue kella esimene heli. Ta tahaks nüüdki istuda oma endisel kohal kirikus ja vaadelda altaripeildil Kristust. Jutuluse ajal tundis ta alati, et mitte õpetaja ei kõnele, vaid Kristus elustub pildil ja ütleb otse temale neid ilusaid sõnu, millest ta küll alati aru ei saanud, aga mis ta hinge oleksid pesnud nagu värse kastega, mis hommikuti liigub pustas miljonite rohukõrte kummargil ladvul.

„Täna on seal külast igauks,“ mõtles ta. „Täna läheb sinna iga katoliiklane ja kalvinistki, sest mitte igapäev ei juhtu midagi säärast. Muidugi on ju head inimesed kõik, olgu katoliiklane, olgu kalvinist, kui ta kord hea on. Aga kui keegi on kuri, olgu ta või inglusuline, ikka on ta kelmi!“

Tema ise oli luterlane. Ta ei tea isegi — miks. Keegi pole talt seda veel küsinud, sest mis küsimus see olekski. Sellena on ta sündinud, koolis käinud. Seal õppinud tähti tegema ja arvutama. Alati käis ta seal kirikuski ja tundis, et ta ei lahkuks mingi hinna eest oma usust. Teotus see olekski, sest ta isa, ema, vanaisa, vanaema, kogu ta suguvõsa olid luterlased. Ta on käinud ka teistes kirikutes, aga asjata — tal oli siiski kõige parem istuda seal Kristuse pildiga altari ees, sest ainult seal tundis ta, et temale rääkis Õnnistegija. Anuti teda noormehe-põlves, kui ta õhtuti käis jutlemas ühel väraval. Ka temale meeldis see neiu, sest hea ta oli, töökas ka. Oli silmapaistevgi, kuna ka tema polnud viimane poiss ümbruskonnas. Aga ta oli teiseusuline — katoliiklane. Siis taheti temalt seda, et kui ta ise ei pöördu teise usku, siis kirjutagu vähemalt alla lepingule, milles lubab, et kõik tema lapsed saavad katoliiklasteks. Selle mõtte juures nõksatas veel praegugi ta pea, sest see oli juba tõepoolest häbiasi! See usk, mis oli hea temale, see pole hea ta lastele? Kui nad siis pühapäeval kirikusse lähevad, ainult tema üksinda mingi teise kirikusse? Ta ei tahtnud niiviisi üksinda hulkuda. Kui see usk kõlbas ta isale, emale ja talle enesele, siis on see niisamuti auks ta lastelegi.

Kuna ta seesuguseid mõtteid heietas, lõpetas mini oma piduliku rõivastuse. Ta tuli äia juurde, et kohendada ta kasukat, aga vana ei tahtnud sallida õrnust, sest siis tundis ta end veel haigemana... Kärsitult, kuigi armastusega pomises ta: „No sina! Ära mängi! Ma ju ei olegi nii väga haige ega laps! Mine ainult kirikusse, viimaks veel jääd hiljaks! — Ootan siin, kuni kella lüüakse, siis komberdan tuppa.“ „Hea, hea, isake!“ ütles noorik. „Ärge te ainult väga komberdage! Oodake mind, kuni koju tulen. Parem ma ei tahaks ära minnagi!“ — Noorik tahtis veel jätkata, aga vanamees sõnas vahele: „Ah, mine juba! Vii lapski! Siis jutustage ka mulle, mida kuulsite ja nägite, ma ei saa minna. See polekski kena, kui keegi meist ei läheks, sest tead ju, et ka su mees ei saa täna minna. No mine ainult, tütrekene! Siis rutake koju!“

Noorik võttis poja käekõrvale, teise kätte lauluraamatu ja tikitud taskuräti ja hakkas kiriku poole minema. Vana Zámbo jäi üksinda. Oli vaikne ja kuna mõtted teda vaevasid, jäi ta tukkuma. Ta ärkas sellest, et tal oli külm. Ta tõmbas kasuka koomale ja mõtles: „Asjata! Mul on juba päevapaiseltgi ainult kasukaga hea. Aga varem! No nii see juba kord on! Jään vanaks ja olen ka haige!“ — Ta vaatas torni poole. „Kes lööb esimest korda kella? Ma ei usu, et sellel oleks säärane hääle nagu teisel, sest nüüdisajal pole inimesed seesugused nagu vanasti — nii on kindel, et kellagi ei osatud niisugust valada nagu vanasti.“

Ta tõmbas saapasäärest välja piibu ja silmitses seda nagu pettunud inimene oma truuusetut armsamat, sest seitsaadik, kui ta on haige, ei maitse talle isegi kõige parem omakasvatatud tubakas, kuna see paneb otsekohe läkatama. Ilus, punaseks põlenud merivaigust piip sädeles päikesepaistel — ja vana nägi nagu pakuks ta end naeratades. Ta seadis piibupitsi hambasse ja tõmbas, et kas õhk käib läbi, aga asjata — ta ei tahtnud suitsu. Ta pistis piibu tagasi saapasääre. „Kui nad ometi juba lööksid seda kella!“ urises ta kannatamatult. „Nüüd on, teadagi, palju rahvast seal. Küllap nad nüüd vaatavad teisiti torni poole kui siis, millal kell ära viidi.“ Seda ta mäletas, sest ta oli seal ka siis, kui kell ära viidi. Ta tuli sõjast rahvakaitse kapralina koju puhkusele. Siis ta juba teadis, millega vajati kella. Sellest valati kahureid. Ta aitas mahavõtmisel, mõteldes, et võõras poleks seda kohelnud niiviisi nagu oleks pidanud. Tal langes pisargi silmist, kui kell aknast välja lükatati, aga asjata hoiti seda, sest suurest kukkumisest läks see siiski katki. Tema ütles siis, et see valust lõhkes, kuna ta

Öites ja päikeses

viidi sõtta. Pärast seda väljas frondil, kui ta iganes möödus mõnest kahurist, silitas ta seda, kus võimalik, sest võib-olla on selles nendegi kellast.

„Aga miks ei lööda juba? Kindlasti on midagi viga. Muidugi need lapsed seal, inimesed kiirustasid...“

Ta tahtis taha vaadata, sest ta tundis, et keegi vaikselt ta selja taga peatus. Ometi ei liigutanud ta, sest ta iste oli niivõrd mõnus, et ta ei tahtnud liikuda. „Või võib-olla räägib pastor pikemalt? Kindlasti, sest läna pole ju harilik päev.“ Päike nihkus ikka enam lõuna poole ja kattis maa varjudega. Taevakaarel ilmusid rändpilved kui hiigelsuured valged lõuendimäed. Vanamees vaatas liikumatult torni poole — otsekui tahaks ta kellahäält ka näha. Ta muutus rahutuks, tundes, et too keegi ikka veel seisab ta selja taga, nagu naelutaks see oma pilgu ta kuklale. „Mida tahab see siit? Kes ta on? Siiski ei vaata ma tagasi!“ otsustas ta. „Kui tüdineb, küll läheb ära!“

Ta pilk langes oma käele. See puhkas toolitoel — kõhn, kondine — läbi koetud jämedaks paisunud siniste soontega. „Oleks mu kätes ainult jõudu! Virutaksin tagasikätt nii, et ta veel mäletaks siin seismist! Siis just nüüd ei või keegi siia tulla, et teada saaksin, kes seisab mu selja taga. Tagasi ma siiski ei vaata — see on kindel! Viimaks veel mõtleks, et ma ära kokkusin. No hea! On minulgi aega oodata, kui temal seda on!“

Ta istus liikumatult edasi ja vaatles torni. Laulukatkendid kandusid tema juurde. Ta tundis vana viisi. Lauldi: „Oh võtkem Jumalat...“ Teda läbis mõnus soojus, sest nüüd ta teadis, et varsti lüüakse kella. Seda laulu laulis kogudus juba kiriku ees. Värin läbis teda, nagu oleks tal külm. Ta tahtis kasukat koomale tõmmata, kuid ta ainult mõtles seda, sest ta tundis nagu ei suudaks ta oma kätt enam liigutada. Siis tundis ta piinatult, et see keegi seisab ikka veel

ta selja taga ja ootab. Ootab teda! — „Aga miks see ootab mind! Ma ei taha kuskile minna! Ma ootan siin, kuni kõlab kell!“

Ta tundis, et jonnakas ootaja aina ligineb, tahab talle peale langeda nagu mingi hiigelkuhi. Pikkamisi liigub see tema poole, pikkamisi, aga halastamatult, nagu puu või maja vari roomab maad mööda, kuni päike kulgeb idast läände. Ta tundis juba ta hingamistki, aga nüüd ei suutnud ta end enam liigutada, kuigi iga ta lihas pinguldus, nii et isegi kondid sellest valutasid. Ta laubale ilmusid suured higipiisad. Kiiresti läbis ta hinge mingi kole kartus. Pead üles tõstes nägi ta enese ees laiuvat lõpmatut tasandikku. Ta ise kihutab oma armsa ratsuga, kelle juba kümne aasta eest ostis temalt mõisnik enesele ratsahobuseks. Ta ees jookseb hobusekari ja tema ajab varssu, sest tal ollakse kannul, et korjata kõige ilusamaid karjast välja. Hobuse jalad nagu ei puudutakski maad, vaid see nagu ujus õhus kohutava tormamisega. Kuski kaugel ta ees, uduses poolhämarduses kerkib torni punane tipp. — „Hurraa! Hurraa!... Kui me ainult torni saavutame, on kõik päästetud!“ Nad ratsutavad läbi imetoredate aasade, aga veel pole peatust, sest ikka veel ollakse jonnakalt nende jälil.

Ta värises jälle ja avas silmad. Eelmine pilt kadus ja ta kompas oma kondiste sõrmedega närviliselt kasuka käharrat villa. Anuvate, igatsevate silmadega vaatas ta torni poole. Ta oleks tahtnud karjuda: „Lööge juba! Lööge! Las kõlada! Rutake! Sest mind oodatakse!“ Siis oleks järsku tõepoolest nagu kõlanud vana kell. Ta kumin aina tugevnes, kuni sellest hakkasid aknaklaasidki värisema ja kõik täitus mingi piinavalt kurva häälega, nagu siis, kui kell helises matuseks. —

„Ei! Ei veel! Ärge lööge niiviisi, et see nii nukralt heliseb. See hüüab matuseks! Kutsuge sellega mind! Kõlaga see nii, et: tule! tule! Tahan veel kirikusse minna! Lööge juba!“

Pöösa allsibliiv kana kuulatas ja pööras pea torni poole. Ka vana Zábó tõstis väsinult pead ja nägi nagu oleks torni aknast lennanud tuhandeid ja tuhandeid lumivalgeid tuvisid sinisesse õhku. Üks hoiab just tema poole. Teda valdas murelik rahutus, et tuvi ei julgegi tema juurde lennata, sest ikka veel seisab ta selja taga see kangekaelne ootaja. Aga ei, sest vaata! Ta tuleb otsekohe tema poole ja kui ta sinna saabub, vaikib kellahelin. Selle häält täidab soe, südamluk kutse, nagu armastuse naeratusega avaks ta tema ees kirikuukse ja Kristus ise kutsuks altariilt: „Tule, tule!“ Siis tundis ta, et ootaja võtab ta õrnalt käekõrvale ja nad lähevad seltsis teele nagu kaks head sõpra.

Kui pidustus lõppes haaras Zábó noorik oma vaatleva poja kättpidi ja ruttas temaga kodu poole. Teda kihutas mingi rahutus. Laps vaatas aegajall tagasi ja laskis end rutaval emal vedada. Kui nad pöördusid mõisa poole viivale teele, möödus neist joostes koer, saba jalge vahel. Laps vaatas talle järele ja tundes oma karjakoera, hüüdis: „Bogár, Bogár! Tule siia, väike koer!“ Koer vaatas tagasi ja peatus hetkeks, siis aga hakkas ta uuesti kodu poole jooksuma. Laps hakkas jälle rääkima: „Vaata, emakene! Koer on hobukarja juurest ära tulnud!“ Paha aimates vaatas noorik koerale järele ja ruttas veel rohkem. Kui nad koju jõudsid, istus koer juba vana Zábó tooli kõrval ja lakkus tema allarippuvat kätt. Ta vaatas oma pruunide nukrate silmadega tulijate poole nagu tahaks ta midagi öelda. Vanamees istus surnuna toolil — ettepoole langenud peaga ja kokkuvajunud. Kasukas oli ta õlalt maha libisenud ja ta näol oli rahulolev naeratus — otsekui ütleks ta:

„Uue kella hää! on ilus, niisama ilus nagu vanalgi!“

Vana Zábó oli esimene, keda uus kell saatis viimsele teekonnale.

Ungari keelest tõlkinud
Paula Palmeos.

Õrnuste kurve

Kui naine võtab esmakordselt vastu mehe kutse ühisele õhtusöögil, ei suuda mees õnne pärast neelata ühtki suutäit. „Võiksin alati pealt vaadata, kui sa sööd.“ Oma noorele naisele ulatab ta alati kõik paremad palad. „Mulle maitseb vaid siis, kui meie koos sööme.“ Hiljem läheb ta kõik paremad palad endale ulatada. „Ja, ja, mu armas. Armastus teeb näljaseks.“ Ja siis tuleb aeg, millal ta kõik alla neelab, mis naine lauale asetab, lõpetades ka enne naist söömise. „Sa sööd ikka veel?“ küsib ta imestunult. „Olen harva näinud sellist inimest, kes nii palju sööb!“ Ei kesta enam kaua, kui ta juba sööma hakkab ootamata, millal temake lauda asub ja söögiaega ägeda lausega vürtsitab: „Ära söö nii palju! Sa muutud järjest paksemaks!“

Laev pudelis

Vana proua toakene on väike ja kitsas. Selle seinad on madalad ja pehkinud. Ent laial aknalauul seisavad punaselt säravad geraaniad ja läbi helkivate ruutude avaneb ilus vaade sadamale, laevadele ning venedele.

Mis saaks Anna Larsenist, kui tal poleks seda vaadet sadamale! Sadamas veetis ta oma lapsepõlve, kaupmehe-majas jõe ääres seisib ta hääll. Ja siis hiljem, kui kapten Larsen temaga naitus, sattus ta jälle sadamaäärsesse majja. Kui sageli oli ta siis akna juures istunud ja oodanud tulvil igatsust kojutulist! Kuni ta siis pikkade, pikkade aastate järel ei tulnudki enam.

Ent koht akna juures on jäänud talle armsaimaks. Nii istub ta seal veel tänagi, alati — ja vaatleb kirevat elu. Ta tunneb iga lippu. Ainult, kui möödub laev, millel veetis nii palju aastaid tema mees, tuksatab kibestunud joon tema närtsinud suu ümber...

Nii istub Anna Larsen ka täna videvikus, mis laskub rõskelt ja tumedalt majadele ning mastidele. Sadam on vaikne. Näib, nagu oleks videvik neelanud igasuguse hääle. Laevad kõiguvad laisalt ning väsinult. Aeg-ajalt kostab samm, kaob siis jälle videviku vaikuses.

Ja nüüd näeb Anna Larsen seismas üht inimest sadamas. Seal, kus müür järsult langeb vette, kus ükski käsipuu ei paku kaitset, seisab ja vaatab voogudesse. Ta on kindlasti veel väga noor, ta kasv on kitsas ja pikk. Ent õlad on lāngus ja ta käed ripuvad kui elutud olevused. Ta näib väsinuna...

Kusagil lööb kell. On juba hilja, kuid ikka veel seisab ta liikumatult seal. Kartus poeb Anna Larseni südamesse. Mida mõtleb ta seal teha? Miks seisab ta seal kai ääres ja ei liiguta end? Ta on kindlasti haige või ahastuses või...

Anna Larsen tõuseb. Ta on oma pika elu jooksul kohanud palju inimesi, ta tunneb ahastust ja viletsust ja häda. Ta on aidanud paljusid inimesi tegudega, sõnadega ja armastusega. Ta peab minema selle mehe juurde seal. Nii võtab ta oma räti varnast ja väljub.

Külm udu lööb talle vastu, laskub rõskelt peale ja õlgadele, kuid ta läheb vankumatult edasi, kuni ta on jõudnud meheni, asetades oma külma käe ta õlale. Mees ei märka seda. Ta peab täielikult pöörduma tema poole. „Tulge!“ ütleb ta tasa.

Mehel on väsinud nägu, milles vaevalt peegeldub imetus. Tahtetult järgneb ta vanale naisele ja komistab mööda väikest treppi üles.

Toas asetab naine ta toolile ja toob talle sooja kohvi.

Siis alles avab mees suu. „Milleks see kõik?“ küsib ta tasa ja mitte pilketa.

„Sest et teie seda vajate!“ ütleb naine sõbralikult.

Nüüd elustab mees. Ammu pole keegi teda nii kõnetanud. Kes hoolis sellest, kas ta midagi vajas või mitte? Ema suri varakult ja siis polnud tal enam ühtki inimest. Hiljem küll tütarlaps, kuid seegi jättis ta.

Vaikne naine avab mehe suu. Ta jutustab oma üksindusest, oma rõõmuta elust, oma julgusetusest. Näib, nagu leiaks ta esmakordselt sõnu, mis on talle lunastuseks. Lunastuseks üksindusest ja elupiinadest.

Kui ta on lõpetanud, valitseb toas vaikus. Ja siis küsib Anna Larsen aralt: „Nii siis teil pole enam julgust elamiseks?“

„Ei!“ ütleb ta karmilt. „Mis kasu on üldse minu elust? Kellele pean ma töötama?“

„Enesele! Teie olete ju veel nii noor! Teie peate seadma endale eesmärgi.“

„Eesmärk?“ naeratab mees kibestunult. „Mis see aitab? Ma võin seada endale kõrge või madala eesmärgi, ma ei jõua aga kunagi selleni. Kõik ebaõnnestub mul. Olen nimelt... õnnetu inimene!“

„Jaa,“ mõtleb Anna Larsen kurvalt, „seda sa oled, üks õnnetu inimene. Kuid mitte sellepärast, et kõik on sinu elus ebaõnnestunud, vaid seepärast, et sul pole julgust ega jõudu, pole usku enesesse!“

Siis tõuseb vana naine ja läheb oma toa pimedusse. Kui ta tagasi tuleb, on tal käes üks pudel. See on pudel, nagu neid sageli näha sadamalinnades. Sinna sisse on ehitatud laev, laev mastide, purjeraade ning purjedega.

Kevad kõikjal

„Vaadake seda pudelit!“ ütleb Anna Larsen tasa, ja ta hääl on täidlane ning soe. „Lapsena oli see mulle ime. Mulle näis uskumatuna, et nii kõrge laev läbis pudeli kitsa kaela. See oli nimelt... ime.“

Ja siis, sirgudes suuremaks, märkas ma, et ime oli tõelikkus. Kes selle lõi, nägi eesmärgi oma silmade ees. Ja ta koostas lõpmatu kannatlikkusega tükk tüki, kuni ta saavutas eesmärgi.

See on võrdlus teile ja mulle! Ka minu elu on karm olnud, minu eesmärgiks oli saada naiseks, kes on hea ja armastusväärne. See oli mulle raske. Kui mu mees suri, ähvardas mind meelega. Ent ma nägin silmade ees oma eesmärgi, mille ma siis ka saavutasin. Näib imena, et naine, kes on oma elus tundnud nii palju kibedust, võib veel aidata ja lohutada teisi. Ent see pole ime, see on ainult usk ja julgus oma eesmärgisse.

Näete, täpselt niisamuti on teiega. Muretsege endale eesmärk, võideldge ja püüdke, kuni olete selle saavutanud! Ja siis näete, et peate asetama lõpmatu kannatlikkusega, nagu see laevaehitaja, tükk tüki kõrvale. Sealjuures ei tohi lasta teie end kõigutada, vaid peate püüdma ikka edasi, kuni olete jõudnud eesmärgile ja lõpuks selle olete saavutanud, mis inimelule on seatud kõrgemaks ning ilusamaks ülesandeks. See on meie vältimatu kohustus elus!“

Vana naine vaikib. Ta pilk libiseb aknast sadamasse, kus on süüdatud esimesed tuled. Ta ei vaata mehele otsa. Ta teab kindlasti, et mehe silmis on jälle tärnanud lootus, et mees on leidnud taas julguse, julguse elamiseks.

Valgusekiir tungib läbi akna, libiseb üle lillede naise kätele ja särab helkival pudeliklaasil. Näib peaaegu, nagu põleks pudelis tuli, hele, valge tuli.

TOOMAS MERIHEINA

KASTANIÖIS

ROMAAN

5. järg.

Kurvad tõsiasjad

See oli Martale tõeliseks üllatuseks, kui mõni päev hiljem ta kutsutakse kontoris telefoni juurde ja kõnelejaks osutus — onu Kork.

„Tülitati teid keset ägedamat tööaega, kallis preili Marta, aga ma teen lühidalt...“ kõneles onu oma pehme, nagu paitava häälega, mis telefoni kaudu tundus veel pehmem ja mahedam.

„Mis ägedat tööd siin on...“ tõrjus Marta.

„Tahtsin ainult küsida, kas teil läna minu jaoks pisut aega jätkuks? Oleks teile midagi öelda.“

Marta süda hakkas kiiresti tukslema. Ta pidi ennem hoogu võtma, kui vastas:

„Minul nüüd ajapuudust!“ Ja arvutas ise kiiresti seejuures, et õigus — kohtamine Kaalepiga on homme, nii et tõesti on aega.

„Siis on hästi,“ vastas onu. „Et jutt on mõeldud nelja silma all, siis oleks muidugi parem, kui ka paik, kus see salapärane kokkusaamine sünnib, oleks võrdlemisi vaikne nurgakene...“

Nad leppisid kokku kõrvalisema kohviku suhtes. Kui Marta tagasi oma töölauda istus, oli ta ilmsesti erutatud. Mis on onul talle nelja silma all öelda? See peab olema midagi hoopis erilist ja iselaadset. Marta õhetas näost ja tööst ei tulnud sel päeval enam suuremat välja.

Kärmesti ruttas ta töölt koju, sõi kiiresti lõuna ja lipsas kohe jälle välja. Ema vangutas pead, aga ei öelnud midagi.

Onu juba ootas kohvikus. Ta oli tõsisem kui tavalisest ja näis koguni pisut erutatuna. Seda kiiremalt hakkas Marta süda tuksuma.

„Mul on väga paha,“ sõnas onu, „et pean teid häirima niisugusel viisil, aga see asi ei lase ennast ka kuidagi teisisi seada. Võib-olla teen pahasti, et siin praegu kahekesi koos oleme, oleks vahest olnud kasulik, kui oleksin sootuks vaikinud. Aga olgu peale, nüüd on niikaugel.“

Onu hääl kõlas erutavale jutule vaatamata kuidagi rahustavana ja Marta sai tagasi oma tavalise tasakaalu.

„Rääkige aga julgelt,“ sõnas ta.

„Hakkame kohe sarvist kinni. Asi puutub sellesse noorhärasse, kellega ühel õhtul istusite teatrieinelaus. Preili Marta, ärge pidage mind ülbeks ja oma eraellu tungivaks, aga olen teie perekonnaga nii seotud, et ei saa seda teile rääkimata jätta, mis teile rääkima pean.“

„Mis selle poisiga siis juhtus?“ küsis Marta kergelt ja näolt vajusid ära tumedad varjud. Ta oli arvanud, et onul on kõnelda midagi hoopis kardetavamail teemadel.

Onu Korgil ei jäänud see tähele panemata ja temagi silmi ilmus rõõmus helk. Ta jätkas:

„Lugu on nii, et sattusin eile õhtul jälle kuhugi lokaali istuma. Ei maksa pahaks panna minusugusele — kui niikauga aega oled rassinud kaugel eemal, siis tahad siin kõik kohe ühe söömuga tasa teha. Istusime siis ja nagu see ikka satub minema, jäime kaunisti hilja peale. Rahvast oli lõpuks juba vähe, ainult paar-kolm laudkonda. Igaüks istus oma nišis ja oli võrdlemisi vaikne, sest nähtavasti päris lolliks keegi end veel polnud jõudnud juua. Ja siis see sündiski. Üle niši veere hakkas äkki kostma kõvem jutt ja kuna me kahekesi sõbraga konutasime võrdlemisi vaikselt oma konjakiklaaside taga, siis pidime paratamatult kuulma, mis seal kõneldi. Esialgu räägiti pikk jutt ühest „kåbedast totsisist“ ja seletati siis, kuidas kõneleja ühe oma sõbraga vedanud kihla konjakipudeli peale, et kumb tüdruku ennem „oma peo alla“ võidab. Mõõdunud ainult paar päeva, kui asjad olnud juba niikaugel, et sõber tunnistanud enese vabatahtlikult kaotajaks. Selle peale naerdi kõvasti ja innukalt. Siis jätkas kõneleja, et olnud ikka tõesti tore tots, aga midagi rohkemat ta polevat muidugi mõelnud. Mässanud niisama kohvikus, kõrt-

sis. Aga siis äkki kuulnud, et polegi lihtne plika, vaid tema šefi õde. Nonoo, mõelnud siis, asjad võtavad teise pöörde! Kas ei passiks end kõrge ülemuse perekonda sisse lülitada? „Ja sedapidi ma vist lõõn enese plikale abielumeheks külge,“ kõneldi, „kuidas sa muidu nüüdsel ajal pääsed ametipalgal edasi.“ Selle peale joodi kõvad tervised ja siis upitas kõneleja end pisut nišist väljapoole ja ma nägin, et harukordselt avameelne oraaator polnud muu keegi kui too noorhärna, kellega teid kord nägin koos istuvat...“

Onu vaikis ja vahtis enese ette maha. Martal olid silmad paisunud suureks ja suunurgis värises tagasihoitud viha.

„Håbematust!“ sosistas ta.

„On väga paha, et sellest kõnelesin?“

„Ei, see on hea, et ma tean. See on nii hea.“

Onu vaatas tüdrukule sügavasti silmi. „Kas... kas tähendab see väikesele Marta-preilile katastroofi?“

„Mis mõttes?“ ei taibanud Marta.

„Noh... nii... armastus...“

Marta naerattes:

„Oo, ei onu, seda ärge kartke! Mul on selle poisiga olnud kõige lihtsamad suhted. Istusime kohvikus, paar korda kõrtsis. Tundeist ei saa üldse kõnelda. Minule oli too hærna ainult mõõdaminevaks kamraadiks, kellega sai päris hästi juttu ajada. Muud midagi.“

Onu nägu säras.

„Siis on ju tore!“ hüüdis ta, „seda kartsin ma kõige rohkem, et ilmun üle aastakümnete kodulinna ja esimese tööna lõõn oma kallile perekondlikule tuttavale hirmsaid haavu südamesse...“

„Mitte sinnapoolegi,“ sõnas Marta, „aga näete nüüd, onu Kork, misukesed need mehed on! Ta näitab sul silme ees kõige siiramat, aga tagaselja veab „toreda totsi“ üle kihla. Konjakipudeli peale. Ja kõneleb sellest avalikult kõigile. Võib-olla nimetas nimegi...“

„Seda polnud küll kuulda.“

„Pole mingi ime, et nimigi oli platsis. Mis teha säärasele, kuidas nimetada niisugust meest?“

Marta huuled värisid vihast, silmanurgad kippusid niisukeks. Kellega ta vedas kihla? tagus tal peas, muidugi... muidugi Nugisega?... Sellepärast oligi Nugis nii imelik ja pahur... Miks oli ta imelik ja pahur? Et... kaotas konjakipudeli? Aga ta ise põgenes ju kohe alguses eemale, hakkas tal paha?

„Ah!“ sõnas Marta tumedalt, „see on nii hirmus!“

„Ei ole kena lugu,“ naeratas onu kurvalt. „Raske on leida nimetust, millega säärast talitamisviisi ristida. Mind löõdi korra pealt külmaks ja tõttasin koju. Kogu tänase päeva tammusin nagu nõelte otsas, sest ma ei teadnud ju kui sügavale vahekorrad on jõudnud. Praegu aga olen juba hoopis rõõmsam. Asi pole nii hull.“

Marta vaikis ja rüübiskles kohvi. Tal tantsis kõik silme ees, peas mässas mõtete rågastik. Oleks praegu siin see poiss, oleks ta siin!

„Oleks ta praegu siin... see mees!“ sõnas ta valjusti ja väike rusikas trummeldas vastu lauda.

Onu Kork naeratas.

„See on hea, et teda pole. See karistus, mis teda siin tabaks, oleks liiga väike ta suurevõttelise ülbuse eest.“

Marta vaatas mõttikult onule otsa. „Teil on õigus,“ ütles ta siis, „liiga väike oleks see...“

„Peaks olema midagi niisugust, mis mõõdaks umbes sellisama relvaga, mis kratsiks tal südant niisama valusasti kui praegu teil. Valusamini veel, kümnekordselt.“

„Jah, aga mida?“ küsis Marta ja jäi mõttesse.

Nad istusid pisut aega vaikides.

„Kaua olete juba tuttavad?“ küsis siis onu.

„Ah, ainult mõned nädalad. Kohtusime juhuslikult ühel

Ah, kevadpäike!

Kuis on see hea! Aga mõtleme ka sellele, et meie nahk on talvise riietuse tõttu valgusega harjumata ja ülitundelik. Seepärast imbutame naha Niveaga, see kaitseb ja tugevdab teda. Nivea kaitsetel naudime segamatult hädtegevat kevadpäikest ja elustavat kevadõhku. Nivea võimaldab värsket, terve jume ja sametpehmet õrna naha.

Hinnad alates
30-nest sendist
Werner Mehks
Tallinn

N 81

sünnipäeval ja sealt peale... Kõige pealiskaudsem asi. Aga seda jõhkramad on need kiitlemised...

„Võib-olla, vahest Marta-preiil on ka aimu, kellega see kihlvedu võis sündida?“

Marta laskis pilgu maha.

„Võib-olla ma tean,“ sõnas ta tasa. „See on üks härra, kellega samal sünnipäeval tutvusin. Tähendab, ma arvan.“

„Nii-nii,“ venitas onu, „siis on ju asjaolud enamvähem selged. Preili Marta, mul oleks üks väike ettepanek selle kohta, mis teha. Ütlen kohe ära, et see nõuab julgust, hoolimatust, kalki südant ja ettevõtlikkust...“

Onu tasandas hääle õige madalaks ja alustas pikemat selletust. Marta kuulatas, närvid pingul.

Kohvikust väljudes sõnas Marta:

„Ma loodan, et mul jätkub püsivust ning kindlust.“

„Seda minagi,“ sõnas onu, „niisugune tubli tüdruk!“

Asjad arenevad kiiresti

Oli äärmiselt kõditav tunne ja surus peaaegu hingeldama, kui Marta järgmisel päeval sai Kaalepiga kokku. Viha oli temas juba moondunud teissugusteks jõududeks ja selles mõttes polnud vaja end valitseda — ärevaks tegi esihoones pingutava mängu algus ning kartus, kas ta tuleb küllalt usutavalt oma ülesandega toime.

Kaalep oli viisakam, teenistusvalmim ja ilmsesti „pehmem“ ning hellem kui tavaliselt. Tal oli peaaegu püha nägu peas ja ta laused olid otsekuuli õlitatud. Oli kohe näha, et oli võetud uus suund, püstitatud vastsed ülesanded.

Ma pole enam plika, mõttes Marta, kelle peab spordi mõttes ära võrgutama, vaid ministriabi õde, kellele peab lähenema abiellumise tagamõttega. Olgu nii.

„Täna, kui kõndisin mööda tänavat,“ kõneles Kaalep, „liikusid veidrad mõtted peas. Tabasin enese esmakordselt tundelt, et kui tühi on õieti see maailm. Ümberringi segivad ja sagivad küll inimesed, aga sinu jaoks neid ei ole, sinu jaoks on nende asemel tühjus ja sa kõnnid üksinda, oled üksipäini suures, tühjas maailmas...“

„Tohoo, kui eleegiliselt!“ naeratas Marta.

„Jajah, see mõjub naeruväärselt, kahtlemata. Aga minuga oli ikka tõsi taga. See tunne ei püsinud küll kaua, hajus jälle igapäevastesse askeldustesse, kuid ta mõju oli siiski jääv ja tuleb ikka uuesti meelde. Ah, lõpuks...“ Kaalep lõi käe läbi juuste ja ohkas, „ükskõik, see on nii igav jutt...“

Ai, sina kaval rebane! mõttes Marta. Ja küsis: „Ega te härra Nugist pole sattunud viimastel aegadel nägema?“

Kaalepi silmi ilmus terav kibutus. „Härra Nugist?“ küsis ta, nagu sattudes pisikesse segadusse. „Ei, tõesti, mitte pole näinud. Üldse, ta on vajunud nagu maa alla.“

„Nähtavasti see sünguseajajärk kestab ikka edasi?“

„Nähtavasti.“ Ja Kaalep tegi kähku teist juttu: „Muide, meelde tulles öeldud, tuleval laupäeval on minu pool väikene pidu...“

„So-oh!“

Kaalep tegi peaaegu häbeliku näo. „Jah, mõtlesin, et vahel peab ka sõbrad kokku kutsuma ja end näitama nii... kodusemast küljest. Ega's palju rahvast ei tule, Neli-viis. Ja oleksin ülimalt õnnelik, kui külaliste seas võiksin näha esihoones teid, preili Grünberg...“

„Suur tänu kutse eest. Ma muidugi ei ole ainukene... daam?“

„Ei, ei! Muidugi mitte! Kõik on nii korraldatud, et tohiksite igapidi rahule jääda.“

Koju saates hoidis Kaalep kogu aja tolle madala, „püha“ tooni ja jumalaga jättes oli käesurumine äärmiselt aukartuslik ning soe. Marta hingas kergemalt, kui oli trepist üles lip-pamas — näitemängu esimene vaatus oli läbi.

Ka Kaalepi samm muutus hoopis kergemaks, kui kõndis linna poole. Üle ta näo lehvivad naeruvined ja ta lõi sõrmedega krõpsu.

Laupäeva õhtul oli päris kena pidu. Peale Kaalepi ja Marta olid veel kaks paari, kes olid Martale tundmatud. Tüdrukud ja poisid. Tutvus tuli aga kähku ja tundus olevat võrdlemisi kodune. Söödi tugevasti — söökide eest hoolit-ses keegi vananimene, kes säristas kõõgis kogu aja praadida — ja jookidestki polnud puudu, kuigi neid tarvitati võrdle-misi tagasihoidlikult.

Kaalep oli väga heas tujus ja kuigi õlitatud toon siin-seal meelde tulles esile kargas, ei olnud see kaugeltki domineeriv. Ta üratas isegi laulda, milleks laudkond innukalt kaasa aitas. Kõige enam ta aga pühendas tähelepanu hoolitsusele Marta eest ja ta hellitlustel, õrnutsemistel ja kiidusõnadega polnud otsa ega äärt.

Peale sööki tõmmati lauad kokku ja pandi grammofon hüürgama. Algas tants ja ruumikitsusele vaatamata keerutati suure hooga. Kaalep hoidis täna teatud tagasihoidlikkust ja tantsis väga taltsutatult. Ei saanud võrreldagi sellega, kuidas ta restoranis ratastiiru lõi!

„Vahest istume natuke...“ sõnas ta ühe tantsu vahel, „olete nii kuum...“

Nad istusid.

Grammofon rökkas, tantsijad olid ihu ja hingega oma ameti man.

„Marta-preili,“ sõnas Kaalep, „pole praegu just väga sobiv silmapilk, aga... ma tahtsin juba ammu teile midagi öelda... midagi küsida...“

„Olge head, olge head,“ turgutas Marta, aimates, millest nüüd jutt tuleb.

Kaalep naeratles hädiselt, rudistas käsi süles. „Sellest pole sugugi nii kerge kõnelda... On teatud asju siin maailmas, millest on mõelda palju kergem kui kõnelda. Vaadake, Marta-preili, ma olen mõelnud, et... kuigi me just kaua teineteist ei tunne, siiski küllalt niipalju, et teame, kes me oleme...“

See on küll selge, kes sa oled, va kavalpea, muheles Marta endamisi.

„Oleme hästi läbi saanud, võiks öelda, päris hästi sobinud, tüli pole mingisugust olnud... Ma mõtlesin, et küllap Marta-preili on vahest nõus, et me edaspidigi sobiksime, alati sobiksime, alatiseks kokku astume...“

Kaalep vaikus ja vahtis maha.

„Kuidas seda tuleb mõista?“ küsis Marta.

„Palun teilt küsida, kas oleksite nõus mulle naiseks tulema...“ sõnas nüüd Kaalep otseselt, ilma kõrvalkäikudeta. Ta võttis Marta käe hellalt oma pihku ja julges nüüd silmadki argsi üles tõsta.

„Järsku nagu väiksel selgest taevast,“ ütles Marta ja laskis oma käel lebada poisi soojas pihus.

„Mõistan, mõistan... Ootamatuna pidi see teile tõesti tulema. Aga mina olen seda mõtet haudunud juba pikki aegu, kohe sellest peale, kus saatus seadis mind teie kõrvale istuma tol paljutähendaval sünnipäeval. On mingi salavägi, mis inimesele ütleb: siin istub sinule määratu, hoiatada!“

Nad vaikisid viivuks. Grammofonile pandi uus noot, algas uus tants.

Kaalep jätkas:

„Muidugi, Marta-preili, ma pole mingi hiilgav abielumees kellelegi. Varandust mul pole, peale selle vähese, mis vanemait päritud. Aga mul on koht, mis võimaldab tulevikus edasi minna, hea tahtmine edasi pääseda ja peasi... armastus preili Marta vastu...“

Marta vaikus ja vahtis nii madalasse kui sai. Ah siis niimoodi käibki seesinane abieluettepanek ja armuavaldu, mõtles ta, too kõigi tütarlaste unistus ning igatsus! Labane, saamatu, naeruväärt...

„Ma muidugi pole veel igati nõnda-öelda valmiski,“ kõneles Kaalep edasi, „kuid need kaks eksamit, mis mul ülikoolis veel teha on, saavad kiiresti tehtud, nende taha ei jää midagi kinni. Pealegi on need kergemat laadi, raskemad on kõik juba seljataga. Loodan, et hiljemalt kevadeks... ah, mis ma räägin! Jõuluks on see töö ka tehtud ja võin end täielikult pühendada ametiasjadesse.“

Marta ei öelnud ikka veel midagi, kuid et ta endiselt hoidis oma kätt poisi nüüd juba pisut higitsevas pihus, see ütles Kaalepile kõik.

Ta jätkas kõnelust, üht suunurka pidi naeratades:

„Ei taha ju ennast kiita, aga seda võin vahest praegusel saatuslikul hetkel siiski märkida, et mul omal alal just taip ei puudu ja mul peaks jätkuma võimeid edasipääsemiseks, kuigi see pole nüüdse ajal enam väga kerge. Nii et... Marta-preili... kuninglikuks ma teie elu ei suuda teha, aga võite kindel olla, et annan oma parema, teen, mis suudan, et teil vähemasti hea oleks olla...“

Marta tundis, et ta oli liiga kaua hoidnud oma pilgud mahalastuna ja istunud sõnagi kõnelemata. Nüüd oli teine enese juba liiga kaugele kõnelnud ja koledasti piinlik oli üldse talle näkku vaadata, rääkimata kõnelemisest.

Kuid Kaalep tegi ise talle seisukorra kergemaks. Ta surus oma näo hästi ligi, sosistas: „Kas jah, preili Marta...?“ ja suudles tüdrukut pooleldi suule, pooleldi põsele. Kuidagi umbmääraselt see asi sündis. Marta pigistas silmad kinni ja laskis enesega sündida, mille eest praegusel pilgul polnud pääsu.

„Täna sind, Marta!“ sosistas nüüd Kaalep õnnelikuna ja kargas püsti, tõmmates Marta enesega kaasa. „Kas teatame kõigile ja täidame klaasid?“

„Ei, palun!“ sosistas Marta, „las olla.“

„Hea küll, olgu see siis meie oma magus saladus...“ Nad ruttasid tantsima.

Pulmad

See oli Martale raske aeg, mis nüüd järgnes. Aga õnneks oli Kaalepil millegipärast kosjade lõppjärku viimisega kaunike rutt ja kuna see suurepäraselt sobis ka Marta plaanidega, siis olidki varsti pulmad käes.

Pulmapidu peab olema peen ja valitud seltskonnale, see oli Kaalepi põhimõte. Selles ja kõigis muus asjus oli Marta väga leplik nõustuma, kuid üht nõudis ta kangekaelselt: laulatus peab sündima kodustes piires, mitte milgi juhul kirikus. Kaalepi närville käis see risti vastu, tema arust ei saanud kuidagi jätta kasutamata niisugust suurepäraselt vahendit oma pulmaseltskonna ja -uhkuse näitamiseks kui oli seda laulatus kirikus. Autodega kiriku ette, kirikus loorberipuid, vaibad, tuhat küünalt valgust... Rahvast murruna, kõigil kaelad õieli, üldine sosin ümberringi. Ei, sellest kõigest ei suutnud Kaalep kuidagi loobuda.

Aga Marta ei andnud järele. „See tapaks mu närvid,“ kõneles ta, „säärane sumamine kõigi silmade all. Igaüks vahib sulle näkku, nagu tahaks sind alla neelata. Hoopis teine asi on selle pühaliku talituse teostamine koduse altari ees — on rahu, vaikus. Künulad värisevad... sootuks midagi muud.“

Nii raske kui see ka oli, aga Kaalep pidi siin järele andma. Ta pani küll maksma kõik oma võlu- ja mõjuvõimed, aga nägi peatselt, et tüdrukul on siin ümberlökkamatud veended, mis ei anna end murda. Nii ta siis lõppeks leppiski.

Kuna nii Marta kui ka Kaalepi elukorterid olid liiga väikesed peo pidamiseks, tuli otsida mujalt sobivaid ruume. Siin tuli kärmesti appi onu Jaan Kork, kes oli enesele juba jõudnud sisse seada avara korteri. Ta lubas ka ühtlasi oma „perekonnatuttavate ilusama õie“ pulmapeo söögi- ning joogipoolise omalt poolt. Selle üle oli Kaalep kõvasti õnnelik, sest ilmatu hulk vaeva ja, peaasi, raha jäi tal seetõttu kulutamata. Sest nagu talle paistis, ei olnud Marta vanemad just väga selle abielu poolt — ainukordsel visiidil jäi tal niisugune mulje — ja et säärasel puhul nende poolt oleks oodata lahtisemat kätt pulmapeo korraldamisel, polnud usutav.

Kõik arenes siis ilusasti ning libedasti. Martat nägi ta neil päevil küll väga harva, mis aga oli päris loomulik, sest üks naisolevustel ole säärastel puhkudel kõik käed tööd ning askeldust täis.

Nii jõudis kätte pulmapäeva õhtu. Külalisi hakkas kogunema juba õige varakult, uhkeid, peeni, toredasti rõivastatud pulmakülalisi.

Kaalep tundis oma asja, kutsutud olid kõik kõrgemad ning mõjukamad proud ning härrad lähemast ning kaugemast tutvuskonnast. Oli kutsunud neidki, keda ainult mütsi kaudu tundis, kui kellelgi ainult oli mingi seisukoht või oli loota, et ta pulmakingituse juures ei loe kopikaid. Üksteise järel kogunes avarasse ja maitsekalt sisustatud saali direktoreid, kaupmehi ning ärimehi, kirjanikke ning ajakirjanikke, nõunikke ja inspektoreid. Nii mõnigi neist imestas, et mis temal asja tolle noorukese ministriumiametniku pulmadega, aga et mängus oli ministri abi ise ja pealegi pisut legendaarseks muutunud Austraalia miljonär, siis ei tihatud pulmadest eemale jääda.

(Järgneb.)

Mida vajab ELEGANTNE DAAM, ? kui ta läheb PUHKUSELE !

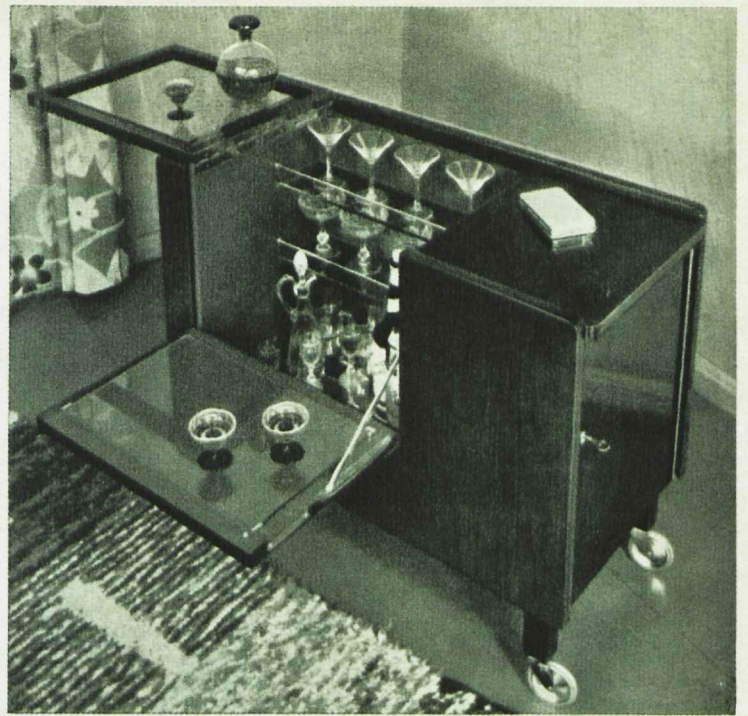
- JUNO toitekree mi päeval päikesevannide jaoks ja õhtuks, et tugevdada ja värskendada lõdvenenud ja nõrgenenud näomuskleid.
- JUNO kurgikree mi, et kaitsta oma nahka kevadise muutliku ilmastiku eest.
- JUNO hambapastat, et muuta oma hambaid ilusaks ja säravaks ja vabastada neid hambakivist.
- JUNO näovett, et värskendada nägu ja vabastada seda tolmust.
- JUNO jumepiima (päikesepruun), et omandada pruuni terve ilme ka ilma päikeseta.
- JUNO puudrit (päikesepruun), et muuta nägu matiks ja õrnaks.
- JUNO iludusmaski, et ilmuda rannasalongi ilusa ja sileda näoga.
- JUNO vedelat või kuiva šampooni, et pesta oma juukseid igal pool iga veega ja anda nendele ilus loomulik läige.

A.-P. Prov. J. Lill

MEHE

töötuba

Ratastel lükatav baar mehe töötuppa.

Kurjad keeled väidavad, et mehe toas tõelisteks pühikuteks on likööriapp ja suitsetamislaud. Kuid needsamad keeled on sunnitud väitma ka, et daamidegi toad sisaldavad isiklikke vajadusi, milliseid ka nii teravasti ei saa luubi alla võtta. Igaühel on väga õigustatud soov vahetevahel päris üksi olla.

Viimasel ajal on selles nii mõndki põhjalikult muutunud. Mehe töötuba pole enam see sünge, aukartust äratav ega pea-aegu hirmu sisendav ruum, milles massiivne ja nihkumatu, tumedakspeitsitud renessansiaegne või barokkstiilis mööbel piiras teed kuni kindlusetalose diplomaadikirjutuslauda istekohani, kus laeall rippusid võimsad pronkslühtrid ja rasked eesriided takistasid valguse sissepääsu. Seintel rippusid, ka siis, kui härra ei läinud kunagi jahile ega vehklemspõrandale, ristamisi relvad, ümbritsetud saladuslikult omandatud sarvedest või metssea peadest. Säärase sisustise on tänapäeva parem maitse kõrvaldanud nii siin kui ka teistes tubades.

Tänapäeval on majahärra tuba juba üsna hubane. Vastavalt vajadustele ja harjumustele osutab see ruum tõelise töötoa või elutoa iseloomu. Nüüd on ka ikka enam esiplaanile ilmuv kamin võitnud majahärra toas aukoha, eriti kui ta on inglise kombe järgi ehitatud maja siledasse välisseina, kus ta paremini kõeb, ilusamini mõjule pääseb ja istekohade korraldust kergendab.

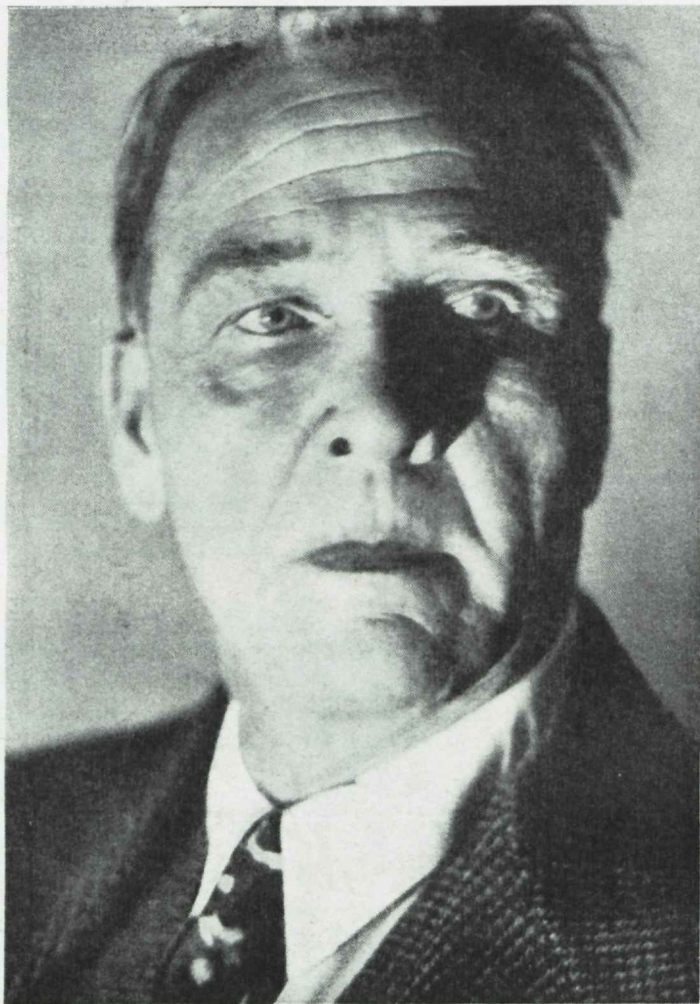
Varem nii toonitatud „mehelikkus“ on maja mugavusesse kadunud. Kui tööpoolest mehe tuba peab eeskätt olema tööruum, kus töötav majahärra mitte üksi paar õhtutundi, vaid terve päeva veedab, paigutatakse see ruum otstarbekohaselt üldisest müra- või malikult kaugel, et ei häiritaks vaimselt töötavat.

Mehe töötuba lihtsa, kuid nägusa kirjutuslauda ja praktiliselt valmistatud raamatukapiga, mille keskosa mahutab liikuvate klaasuste taga vajalist raamatukogu. Kinniseid kappe võib otstarbekalt kasutada kirjavahetuse ja dokumentide panipaigana.

Mugav nurk mehe töötoast.

FEDOR ŠALJAPIN †

Kuulus vene laulja Fedor Šaljapin, kes sündis 27. veebruaril 1873. a. Kaasani lähedal vaeste inimeste lapsena, suri hiljuti Pariisis kui üks suurimaid kunstnikke omal alal. Tema väga kuulus, võimas ja ühtlasi ka mahe bass kõlas Euroopa ja Ameerika esmajärgulistel lavadel. Eriti aga jääb unustamatuks tema ületamatu loomingu Boris Godunov'ina.

Lauluime Volga äärest

Fedor Šaljapin'i surma puhul

On vaikinud ilusaim ja kuulsaim bassihäääl. Kogu maailma poolt imetletud ning armastatud Fedor Šaljapin suri 12. aprillil s. a. oma palees avenüü d'Eylau's Pariisis, milline linn oli sellele venelasele saanud kodumaaks. Raskemeelne venelane, kes ainukesena oskas väljendada Volga-laulude rütmi, elas pärast Vene revolutsiooni Prantsusmaal. Võib-olla kõlas igatsus oma kodumaa järele, tema suure kunsti allikas ja sünnimaa, läbi kõikide tema laulude. — Räbalais kingsepaõpilase ja ülistatud laulja vahel lamab haruldane tee. Juba Venemaal sünges vanematekodus, kus valitsesid puudus ja nälg, pani noore Fedor Šaljapin'i haruldane häääl kuulutama. Pärast töö lõppu laulis ta sõpradega melanhoolseid Volga voogude viise, kuni kõik vaikisid, lastes kõlada vaid tema häälele. Ta noor hing oli täitunud vagadusega. Pühapäev pühapäeva järel laulis ta kirikukooris. Teenides endale elatist, ei saanud ta rahuldada oma sügavat igatsust tõsise muusika järele. Ta liitus ühe rändtrupiga, kus töötas enese vaevarikalt opereti-staariks väheväärtuslikus ansambelis. Operetitrupp lagunes, Fedor Šaljapin alistus saatusele. Ta uskus olevat võimatu kindlustada oma lauluga endale eksistentsi, püüdes elatuda väga mitmesugusel viisil. Ta elas üle igasuguste võimalusteta juhusliku töötegitja traagika, talle polnud ükski töö liiga halb. Tänavapühkija ja koormakandja hinges tuksus lootus saada lauljaks, kuni ühel õhtul seisis ta laval ja laulis ning tantsis. Raskelt ja vaevaliselt kujunes karjäär, ent see jumalik häääl ei võinud jääda avastamatuks. Üks metseen vabastas ta traagilisest olukorrast ja laskis ta koolitada. Üheksateistkümnenda-aastaselt debüteeris ta Tiflisi ooperis. Tal oli edu ja ta pääses Peterburi keiserlikku ooperisse. Kahekümneühe-aastaselt oli Fedor Šaljapin Venemaa ülistatuim laulja. Seistes laval, hoovas tema häälest ja isiksusest säärast võlu, millest keegi ei saanud hoiduda. Muusika-ajaloos jäävad unustamatuks tema esitatud kujud, nagu Mephisto, Ivan Hirmus, Holofernes, Leporello ja eelkõige Boris Godunov. Tema ainukene helifilm „Don Quijote“ oli väga edukas. Kõikide maade loendamatuks majusse kandsid heliplaadid ta suurepärase hääle. Ajast, millal Šaljapin'ile sulgus kodumaa, kihutas ta rahutult linnast linna, kontsertsaalist kontsertsaali, viimaseil aastail eelistas ta lavale poodiumi. — Suur Šaljapin elas vaid 65-aastaseks. Ta oli eriti õrn isa, hoolitsedes kirglikult oma kuue lapse saatuse eest. Ta oli kaks korda abielus ja ei lahkunud tunnikski oma palju nooremast teisest naisest. Šaljapin evis kunstiliselt kalduvust ka maalimiseks. Oma puhketunnid veetis ta maalimise ja joonistamisega.

OOTAMATU KÜLALINE

Kui haigla ukseid sulgusid, seisis Paul Kross esimest korda pimedana tänaval. Üks põetaja võttis tal ettevaatlikult käe alt kinni ja juhtis ta lühikest teed koju. Tänavamüra tormas temast üle. Paul komistas pisut ja tundis põletavalt ning kibedasti: ma olen pime.

Järgnevad päevad ja nädalad olid üksainus lakkamatu piin. Elu, nagu ta seni oli elanud, polnud enam olemas. Oma korterikest tundis ta nüüd juba mitu aastat, seal oskas ta peagi orienteeruda. Kuid kõik muu!

Sõbrad tulid ja istusid kohmetult naeratades tema ümber; aga seda ta ei näinud ju, ainult hääled ei kõlanud õieti. Ta kuulis selgesti kaastunde väratavat heli. Kaastunne! Seda ei soovinud ta ega vajanud. Nii tuligi, et ta muutus üha tõrjuvamaks ja ebasõbralikumaks, kuni lõpuks sõbrad tulid harvemini — igaühel on ju oma elu elada ja omad mured kanda. Nii oligi ehk parem.

Tema ümber lasus tihe hämarus. Päevaajad läksid segi. Mida tähendakski päikesetõus, kui ollakse pime? Enamasti viibis ta kodus. Aegajalt kuulis ta raadiost: „Teatame teile täpse kellaaja.“ Aja? Jah, õigus, midagi sellist oli ju veelgi olemas.

Tänaval liikus ta pikkamisi ja ettevaatlikult. Inimesed tulid talle sõbralikult vastu ja aitasid teed leida. Nii sai ta varsti oma väikeste ostudega ise hakkama ega vajanud võõrast abi.

Tema sõbratar Maria tuli puhkuselt tagasi. Ta polnud lasknud neiu kirjutada, mis oli juhtunud temaga veel pärast õnnetust. Küll ta siis näeb, et ta on pime. Tema häälest tahtis Paul kuulda, kas on veel mõtet, ta ei tahtnud sundida noort tervet inimest enda kõrvale.

Maria oli lubanud pärastlõunal tema juurde tulla. Ta käis korteris rahutult ringi, seadis korda vaasi lilledega. Laud oli kaetud kahele; väikesed moonisaiakesed, mida Maria nii armastas, apelsinimarmelaad, sigaretid — kõik olid kohal. Õieti sai ta juba väga hästi hakkama.

Telefon helises: „Paul, ära ole mulle kuri, ma ei saa täna tulla. Ma olen ju nii kaua ära, nüüd on nii palju öiendamist, pean minema ruttu õmbleja juurde. Sa veel üllatud — kui kena mu uus kleit tuleb. Homme näeme siis!“

Paul pani ettevaatlikult kuuldetoru käest. „Homme näeme siis?“ Ta kobas tooli ja istus ning ootas — jah, mida õieti?

Ukse taga helistati. Tuli ta seegipärast? Ei, see oli vaid keegi rändkaupmees, kes tahtis midagi müüa. „Oodake, ma toon ennem raha!“ — „Ah, kui teil leiduks minu jaoks suutäis kohvi, täna on nii külm.“

Moeateljee „STELLA“ valmistab iga-suguseid elegantseid kleite ja üleriideid.

Töö korralik ja hinnad mõõdukad

Moeateljee „STELLA“ Tallinnas, Viru 14-8

Paul oli kaua olnud üksik. Miks ei võiks ma kohvi juua võõra inimese seltsis, mõtles ta. Hea inimehäääl aitab mu ehk üle kasutust mõtlemisest ja juurdlemisest.

„Tulge sisse!“ Rändkaupmees nahistas nii iseäralikult üle põranda. „Oodake, ma teen valgeks!“ — „Ah, tänan. See mind ei aita, ma olen ju pime, härra!“ — „Nii? Hm.“ Ettevaatlikult ja peaaegu õrnalt juhtis Paul mehe tuppa.

Nad istusid kahekesi lauas. Moonisaiakesed maitseid neile hästi, võie ja kohv niisamuti. Kui kaua polnud Paulil enam isu olnud! „Kuidas te elate õieti — nii täitsa pimedana?“ — „Ah, härra, häid inimesi leidub ju ikka veel. Kuid sageli on raske küll. Seisad seal ukse taga, vaevalt ostad keegi midagi. Ometi on mul rändkaupleja tunnistus, ma ei taha kerjata. Mulle pistetakse paar senti pihku, siis langeb uks jälle kinni. Sõõn siis kuski sööklas. Mõnikord on väga külm, siis on päris hea istuda. Aga kõnelda ei taha minuga keegi. Inimesed mõtlevad ehk, et pimedaga pole üldse millestki kõnelda. Milline on õieti maailm seal väljas, härra?“

Ja Paul jutustas. Kogu ta elu mõõdus säravais värves ta vaimusilma eest. Ta jutustas oma rännakuist, reisidest, mägedest, merest. Inimestest ja piltidest, mida ta oli näinud, siis...

Rändkaupmees lahkus. Uksel ulatas ta Paulile käe. „Tänan teid. Tohin ma vahest veel kord tulla?“ — „Jah, tulge. Nägemiseni!“ — „Jah,“ ütles mees, „näha ma teid ei või, aga ma tulen meelsasti.“ — „Pange tähele, alumisel astmel on vaip veidi lahti, et te ei kuku!“ — „Millele te kõik ei mõtle, härra. Nii siis nägemiseni!“

Paul naeratas veidike, kui uks sulgus. Teine ei pidanud iialgi teada saama, et ka tema on pime.

Uni enne keskööd

Vanarahva jutu järgi on uni enne keskööd parim. Vähe on inimesi, kes võivad selle lause kehtivuse üle teateid anda. Suurlinlased on unustanud tähele panna päevaaegade rütmi. Nende töö ei toimu väljas looduses. Kui päike enam ei paista, seisab nende käsutuses kunstlik valgus. Aeg kella 8 ja 12 vahel õhtul on määratud aga puhkuseks. Kõik, mis säärast otstarvet täita tahab, teater, kino ja kohvik, arvestab nende tundidega, tundidega enne keskööd, järelikult ajaga, milline peaks pakkuma meile parimat und.

Nüüd on keegi pedagoog, kes on huvi tundnud arstiteaduse vastu, püüdnud selgitada, mis seisab õieti selle lause taga tervest unest enne keskööd. Professor Theodor Stöckmann Heidelbergis laskis real inimestel ja nimelt säärastel, kes kannatasid unepuuduse ja närvlikkuse all, oma päevakava muuta. Tulemused olid nii üllatavad, et Stöckmann püstitas „magamisaaja loodusseaduse“. Parim magamisaeg täiskasvanutele (laste juures pole see veel kindel) algab kell 19 ja lõpeb umbes kell 23.20. Teiste sõnadega: 4½ tundi magamist on täiesti jätkuv, kuna senini arvestati 8 tunniga. Arvukad katseinimesed, kellega professor Stöckmann töötas, tõendavad kõik üksmeelselt, et ülejäänud päevaosal, s. o. keskööst kuni kella 19, end eriti värskena tuntakse. Närvilised ja kõik, kes kannatasid krooniliste närviliste maohaiguste all, vabanesid oma hädadest.

Et uni võib jõudu vähendada ja mitte tugevdada, on töik, mis igale hästi tähelepanelikule arstile juba ammu on tuntud. Senini ei saadud ainult neid mõlemaid magamisliike küllalt selgesti eraldada. Kui Stöckmannile järgneda, võib peaaegu kellaga määrata selle piiri.

Stöckmann on järelikult mees, kes ei lähtunud teooriast, vaid kasutas teatavasti rahvareeglit. Muidugi on vahepeal juureldud, milles see võib seisneda, et uni mitmesugustel kella-aegadel kehale sedasama ei tähenda. Kui loodus on määranud inimesele une selleks, et hankida uut jõudu, siis peab keha kasutama selleks tunde, millal ta midagi muud teha ei saa. Kui järelikult päike loojub, on aeg magamiseks saanud.

Kultuur ja tsivilisatsioon on nii mõjunud, et meie teadlikult algupärase, kehas näiliselt päriuslikult kindlaksmääratud magamisrütmi oleme edasi nihutanud, mis on meile kahjuks. Elu, millist elavad paljud suurlinlased, on ajaliselt nii piiratud, et inimene ei saa nii lihtsalt Stöckmanni „loodusajale“ ümber muutuda. Muidugi, keha teeb kaasa; paari päeva pärast on ta sellega juba harjunud. Kuid inimesed, kes elutsevad linnas, ei saa enamasti nii kergesti tundidele kella 19 ja 24 vahel käega lüüa. Nii hea kui see ka kindlasti oleks närvilisele ja unetule inimesele enne keskööd voodisse heita, on paljudele meist siiski esialgselt veel tee sellal sinna suletud.

Viimaks ometi saame kehale jälle anda kauaoodatud päikest!

Kuid ettevaatust sellega, eriti algul!

Kaitse oma nahka enne päikese kätte minekut

MILVI kreemiga

Karp 27 senti.

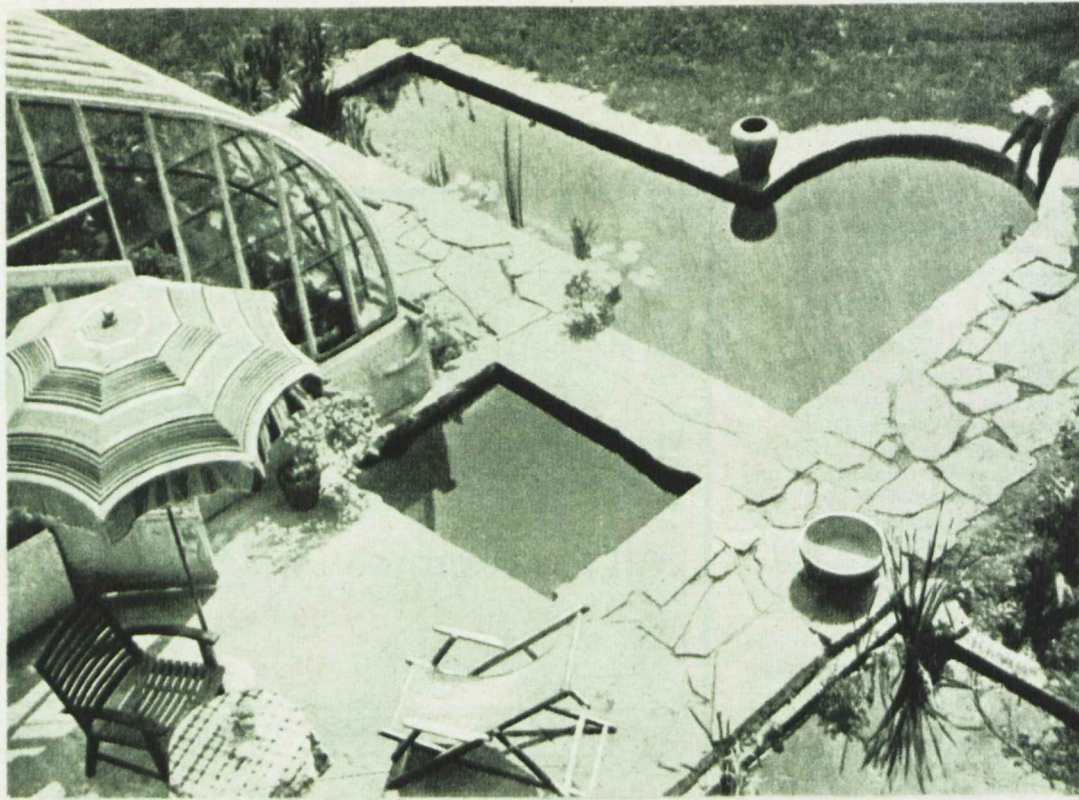
Saadaval kõigis apteekides ja rohukauplustes.

A.-S. EPHAG'i labor.
TALLINN

Külmad jalad

Energiline võitlus selle pahe vastu omab suurimat tähtsust kogu organismi seisukohalt, kuna külmad jalad võivad kaudselt halvasti mõjutada ka teisi organeid (pea, kael, nina, kopsud). Külmadest jalgadest vabaneb kõige tulemusrikkamalt järgmiselt: tuleb umbes 8 nädalat teha igal õhtul jalgadele vahelduvaid vanne. Kõigepealt kuum jalavann, põlvini, umbes 50 sekundit, siis külm 5 sekundit, 5 korda vaheldumisi, alates soojaga ja lõpetades külmaga. Pärast vanne teha palja jalu võimlemisharjutusi. Ööseks võib jalad panna niiskesse mähisesse, hommikul pesta jaheda veega üle. Külmal aastaajal käia tugevate veekindlate kummitaldadega kingadega. Ka toitlus mängib otsustavat osa. Parim on taime-toit või toortoit, joogimäärat vähendada umbes pooleni seni-sest tarvitusest, erilist hoolt panna korrapärasele seedimisele. Külmadest jalgadest hoidumiseks on tähtis jalgu õhtul jaheda veega pesta. Alata leigega ja võtta aegajalt jahedamat juurde. On organism harjunud, võib pesta iga päev päris külma veega. Sukad ja kingad ei tohi olla liiga kitsad, konts olgu võimalikult madal.

Aiatik, milles võib soovi korral kasvatada kalu. Ees mugav istekoht. Tiigi ääred on palistatud paekividega.

Teema Kodu

Istutage roose

Kultuurroose peetakse täie õigusega kõige suursugusemateks ilutaimedeks. Rooside parem istutamisaj on varakevadel. Peenrad olgu aegsasti enne istutamist valmis tehtud ja vajalise rammusa mullaga varustatud. Enne istutamist tuleb vigased juured välja lõigata ja taimejuured kasta savipudrusse. Istutamisel jätta ridade vahe 50–60 sm ja üksikute taimede vahe ridades 40–50 sm. Tüvikrooside vahe 1 m, väänrooside vahe seinä ääres — olenedes sellest, kuidas neid võimalik on üles kõhta — 1–2 m.

Kõik roosid istutada niisama sügavalt kui nad kasvasid varem. Roosid vajavad väga rammusat mulda, mispärast tuleb neid tihti väetada. Väetusainetena võib tarvitada loomasõnnikut, virtsa, ka kuivatatud verd ja saepuru. Roosipeenrad hoida kogu suvi umbrohust piinlikult puhtad. Kui on märgata roosi-lehtedel haigusid (roostepunkte, jahukastet), tuleb taimi pritsida I juhul vaske sisaldavate vedelikkudega (bordoo-vedelik), II juhul väävliga tolmutada. Raskesti haiged lehed on otstarbekohane ära lõigata ja põletada.

Vesiroosid igasse aeda

Vesirooside kasvatamine nõuab alaoõbralt püsivat ja suurt hoolitsust. Kõigepealt kaevame kuni äärteni mac sisse ühe vana tünni, millise muidugi enne tarvitamist hoolikalt puhtaks peseme ja tarvituse korral välja põletame. Taimekahjurite idude vastu on vesiroos eriti tundlik. Selle tünni täidame hästi savise aiapullaga, segatud vana lehmäsõnnikuga,

Aiavaas elavate lillede jaoks.

Huvitav lindude joogi- ja suplusnõu.

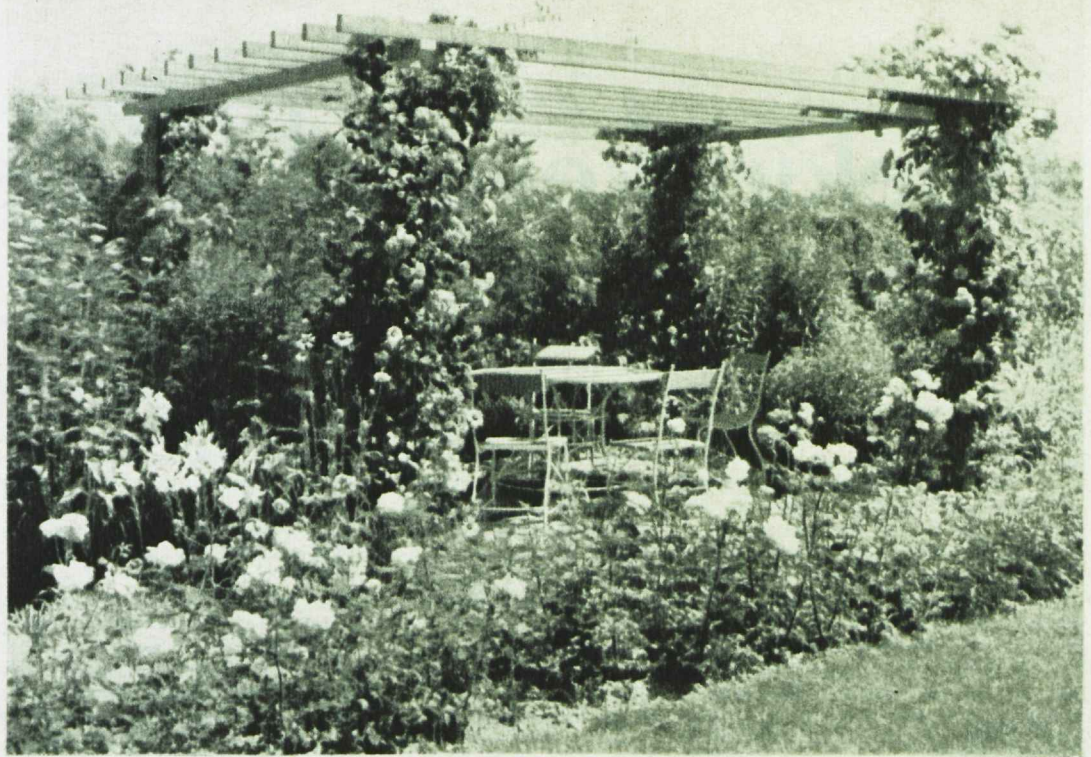
Raidkujusid moodsatest aedadest.

peevae

istutame vesiroosid sisse ja raputame mullakorradele peent jõelliva. Sorti vaikul peab tähele panna kasutatava vee kõrgust, kuna mõned vesiroosid 30 sm, mõned 50 sm ja mõned veel kõrgema vee-seisu juures kõige paremini kasvavad. Peab veel tähendama, et vesiroosi hinnalise iluga ei sobi kuidagi vana tünni inetu äär. Sellest pahest saame kergesti üle, kui katame ääre kiviplaadidega või laseme roheliste taimedega üle kasvada. Talvel vesi eemaldada ja katta vesiroosid huumusekihiaga. Nii elab taim talve hästi üle.

Vesi aias

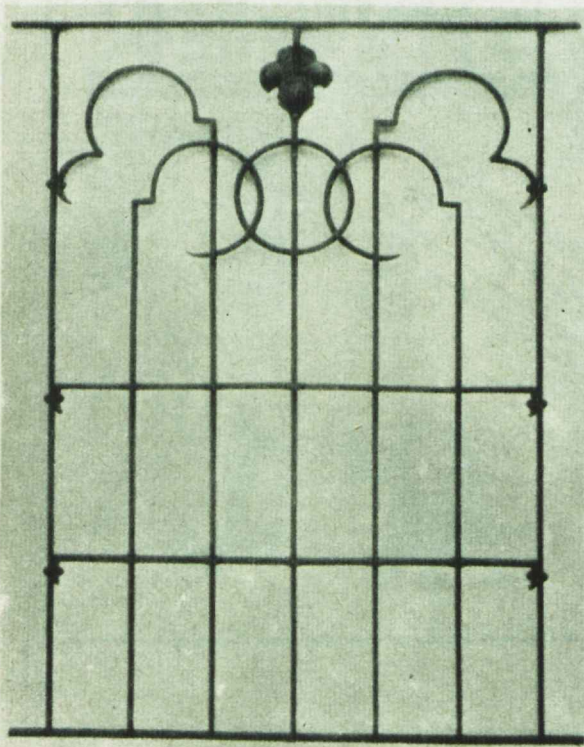
Kel kord vesi aias, see alles teab, mis tal varem puudus. See pole mitte ükski ainult niiskus, mis võimaldab aias elu, vaid see on ka rөөm vaikselt virvendavast veepinnast, kui tuul sellest üle puhub, tummade olevuste võlu, mis peitub kalades, kes ujuvad rahulikult oma teed. See on suur ootusrөөm, mis täidab meie südameid, kui järgmisel päeval peavad puhkema vesiroosid. Lühidalt, see kõik on määritlematu elu, mida vesi enesega kaasa toob. Pole sugugi vajalik siduda rөөmu suure pinnaga, ka kõige kitsamas ruumis võib vee ääres olla õnnelik, olgu see siis kasvõi rөөm jälgida, kuidas linnud, võib-olla esialgu umbusklikult, viltuhoitud peaga uut imet uudistavad. Linnud on tänulikud imetlejad kõikide veede suhtes, mis neil kord janu kustutab, siis aga vastuseisimatut võlu pakub täies purjes vette hüpata ja pritsida, nii et ümborus on maetud veepiiskadesse. Ning siis lapsed! Kas nad ei sarnle lindudele! Pole ühtki last, kes mõõduks veest mänguhatata.

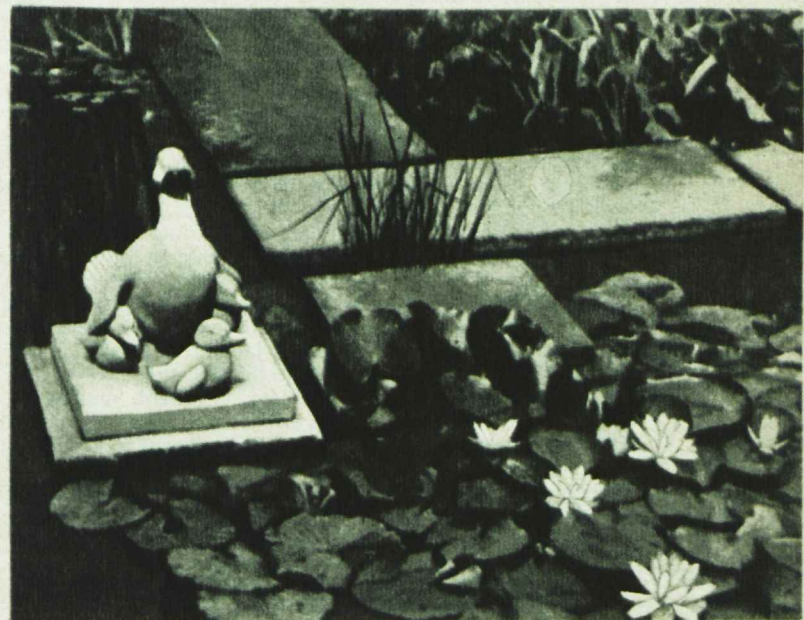
Keset aia rohelist ja õitavate lillede kirevust asub lehtla, mille iga samba juurde on istutatud väänroos. Soovitavad sordid: American Pillar, Blush Rambler, Crimson Rambler, Wartburg, Tausendschön.

Nägasad kivitrepid kaunistavad aeda.

Aiavärv.

Vesiroosid tiigis.

Moekiri kevadeks ja suveks

Et meie hiljem ei unustaks: seekord polnud eelkevadet. Kui moekunstnikud pidid tööle asuma, soovendas päikese asemel õrn kaminatuli külmi päevi. — See pole jäänud järele mõjuna: loodi kunstlikult, nii-öelda abstraktselt oma kevadine maailm. Võib-olla on seepärast riidemustrid nii üle-meelikud, nagu haarates kogu klaunilikust tsirkusest, või üli-diskreetsed, nagu ennesõjaaegsed nõelajoonetaolise mustriga kostüümid. Võib-olla on seepärast värvidekontraste kasutatud nii külmalt ja teadlikult ning õrn skaala alabasterhallist, banaanikollasest, roosast ja portselansinisest pisut piimaselt looritatud nagu pilvistunud taevas. Kõiguti optimismi ja melanhoolia vahel. Üldiselt vaadatuna on mood jäänud endiseks, on kasutatud jõudu olemasoleva väljakujundamiseks. See ilmneb eriti jakkide juures, mis meid kevadel esmajoones huvitab. Poolpikaks muutub smokingjakk, mille konventsionaalne elegants oli õieti ette nähtud sügiseks. Ent selle kõrgelt sulguva ühe- või kaherealiselt nõõbitatud jaki juurde kuulub lustakalt lehviv voltseelik, mis on lühenenud veel võimaliku sentimeetri võrra. Plisseed endistes ning uutes rühmitustes ja kellukesetaolised laiad seelikud manavad esile graatsilise kerguse, mida vajab suviselt häälestatud süda. See segu tütarlapsel ja daamidel on täiesti vaimustav ja uudne. Nāgus boleero teeb naisest peaaegu koolitüdruku. Boleero on lühike ja pisut eemalehoidev, meeleldi aga ka kandiline ja väikese püstkraega, tõstes esile kleiti, eriti aga kaju. Vahepeal lehvib laia seljaga kleidipikkune keep. Alles nüüd rāgime mantlist, mis on seetõttu diskreetsem: ta on kraeta, revāārideta ja sirgjooneline. — Need oleksid siis peamiselt põhijooned, millele baseerub joonele vastavalt kõik muu. On hea meeletada neid, enne kui siirdume variatsioonide juurde. Sest lühidalt öeldud: leidub kõike! Leidub igasugust jaki pikkust ja laiust, kitsaid ja lahtiseid varrukaid, kohevaid ning siledaid vōō kohalt nõõritud kleitmantleid, ette- või tahapoole drapeeritud põlvkleite, ā la 1880, kusjuures selle esilekerkimist võimaldab rabe materjal, nagu taft. Samavāārselt esineb kunstlikkude drapeeringute kõrval sile spordikleidikene passe ja bubikraega. Uude ja üldjoont mõjutavasse ühendusse astub boleero vōōga poolitatud kleidi juures. See kolmjaotus tõstetakse teadlikult esile tugeva värvide astmelisusega. Kergema siidkleidi juures, mida täiendab boleero, on see kolmjaotus nihutatud kasakkõrguseni, mille all on lühike plisseeritud seelik, korrates seega suvist jakk-kleidi tendentsi. Sageli algavad seeliku kroogid alles kasakiini lõppedes. Siis kroogitakse ka randme juurest varrukas, mis kinnitatakse õrna, kitsa sametpaelaga. — Kes ikka veel asjatult otsib sobivat väljendust nendes meelitavates joontes, sellele annab kübar ette-kāāndeta seletuse. Sest nii-ōelda kogu moetemperament on vāālja paiskunud just uutesse kübaratesse. On olemas allapoole ja ülespoole hoitud kübaraid, teravaid ja lamedaid, hāārade õlgkübaraist musta paelaga kuni armastusvāārseima õhulisuseni lilledest ja tūllist. Selgemalt ning tugevamalt kui siiani eralduvad ennelōuna- ja pealelōunakūbarad, millel on ka oma põhjus! Julged iludused kurdavad, et igāūks, kel puudub huumorimeel, vōtab tāānaval kübarad pilkelauaks. Sellele olgu nii-ōelda vastuseks: mood kopeerib hāārade kübarat — kes julgeb veel naerda? Endastmōistetavalt kuulub sinna juurde naiselikult graatsiline loor, mis liubub tihedasti nāole. See lihtne ja tagasihoidlik kübar ning teised sāārased, nagu tugevasti ülespoole pōōratud āārtega ūmmar boleero, peakujult varjundirikas kellkūbar ja sūgavasti pāāhetōmmatud āārkūbar, on māāratud ennelōunaks. Pealelōunal ja õhtul kantakse rohkem individuaalseid ning fantaasiarikkaid kūbaraid. Esmalt paelaga kaunistatud teravaid kūbaraid, mitmevärvilisi looriga āāristatud, kūlgedelt ülespoole kaarduvaid, lamedaid kūbaraid, kuni lõpuks valgub ahelaist pāāsenud kevadelaine ūle meie pea, paelad lehvivad õlgadeni ja lilled õitsevad peaaegu suvises suuruses. Neile kūbarakandjaile, kes unistavad liiga looduslikust valgusest, õhust ja pāāikesest, luuakse moesild jersey't ja paelast turbanitega, kūbaratega, mis on vaid āāred peata. Kitsale viltkūbarale õmmeldud ning etteseotud šifoonrāāt kõrvaldab tulevikus igasuguse juuste ja kūbarate groteskuse lahtises sõidukis sõitmisel. Kas pole selle moe maalilises mõjus siiski vastutav film? — Vōib-olla leidub sāārane osakond ka selle moe arhitektooniliselt jaotatud kahevāārvilisusele, milles esiosa, varrukad, õlapasse ja vaheleasetatud vōōosa pāāris teadlikult ning sihikindlalt esile tõstetakse värvidega. Alates vāārvilise pitsiga kuni jakkideni, vestideni, mantliteni, kuuluvad need eranditult kahevāārvilise moe alla. Kord heledasti sārav punane merisinisega, kollane rohelisega vōi suvele ja õhtuiks sobivamalt — kahvatu sinine kahvatu roosaga, orhidee merirohelisega. Sellesamas sihis arhitektoonilise jaotuse juurde

kuulub huvitav katse ūhendada mōlemaid osasid musta vōi kirjuga. Musta kleidi rinnaosa evib plisseeritud kirjut vaheosa, kleidi selg on kirju, drapeerudes ettepoole ūle musta kleidi kirjuks vōōks. Kirjusid pōlleosi laia sileda vōō kūlge kroogitult kantakse tāāesti mustal villasel kleidil. Nāib, et isegi kesksuvisel meeldiva õhtukleidiriide valimine tekitab raskusi; varsanaha must-valge muster kantakse ūle siidile. Igasugused efektid trūkitakse lihtsustamise mōttes kohe riidele, niisamuti pōimitud linnid ja pitsid, rōhutades seega ootamatust kūljest nende aktuaalset meeldivust. Lillmustrid jāāvad vāākesteks ja osaliselt ainult skitseeritult vāāljatōōtatuks. Mis aga juba lapsepōlvest saadik on meile sūdamelāhedane ja meid iga moe taastulekul rōōmustab, on lihtne, punkteeritud india siidriie, mis on pruun — beež, merisinine — valge, valge — roheline, mis sobib plisseeritud sārkkleidiks. Teatud värvidekombinatsioonid grupi juurde kuulub ka veel loomulikult pluus. Talle on pūhendatud vāāga palju hoolt ja fantaasiat. Igasuguste kassak- ning vestivormidega otsitakse talle sobivat kooskōla seelikuga. Pluusi kaunistavad bubikraed, tikandid ja loovas meeleolus maalitud voldid, taskud, kraed, nõōbid ja kaunistuslilled.

Uudsed diskreetsed tāānavkleidid lubavad vāārvilisi kindaid. Need on punased, sinised, loomulikku vāārvu pytho-mao nahast, helesinisest ja mustast nahast, sageli lakist ja toornahast, kuid ikka tume heleda riide juurde.

Õrnalt lehvivad paelad pehmeis naiselikes pastellvāārves on meeldivaks signaaliks saabuvalle romantilisele, lavendilōhnalisele tendentsile, mis on āārmiselt naiselik. Seotised libisevad juustelt kaelale, kāārandmeile, õhtukleidi juures vōō kohalt seeliku āāreni, ikka pūudes graatsilisuse ning naiselikkuse poole.

Kāāsvarsi kaunistavad igasuguses laiuses ehted, eriti akvamariin-vāārvinguis. Klipsid on vormikad ja ehtsast materjalist.

Kingad on nõõritavad, nõõbitavad, sageli pisut lavalise maiguga. Ja imetledes nāeme, kuivōrd mugav on hoiduda kuumast liivast, kandes rannas paksude puutaldadega kingi. Sellest tekib moeilu, mille saamatus liigutab isegi taevast.

Musta, āārmiselt klassilist õhtukleiti loetakse suve kuuluvaks, kui teda kaunistab õhuline jaanalinnaulgedest muhv. Kerged jakid ja jakikesed leiavad seevastu soendavat tuge hōberebasest kahekorise seotise nāol, mis on õmmeldud otsteta kitsa, kaela ūmbritseva siidpaela kūlge. Senini tōisikspeetud rōivastusese — vihnamantel muutub nūid pisikeseks, lāābipaistvaks, õhuliseks, taskust-vōetavaks esemeks, mis nāitab keebitaolist laiust ja kroogitud varrukaid. Uudisena kasutatakse moemaailma kōigutavat pisiasja, kāēkotitaolist taskut, kus asetsevad taskurāātide asemel kevade ja suve kuulutatjana kannikesed ning roosid.

1938. A. MOEVÄRVID

Alabaster. Tahab Patou näha oma naisi kujudena liikumas? Sellest küsimusest tekib otsekohene imetus, kui meie näeme alabastrivärvi riiet kantuna virsikujumelise naha juurde. Siis märkame kui ilusaks muutub see värv järsku! Vörratult hästi sobib sinna juurde läikiv must või punakas kastanpruun juus.

Rukkilillsinine. Seda säravat täisvärvi hoiti kaua varjatuna päikesele ning meie silmadele. Miks küll? Ta tõstab jumet ja on moemaailmas värviplekina täpselt niisama rõõmustav kui kesk lainetavat rukkipooldu. Pluusina, spordikleidina, pealelõuna- ja suure õhtukleidina kerkib ta kõikjal esile, saades varsti väga armastatuks.

Mürkroheline. Julge, värske ja värskendav värv! Kindlasti kantakse teda paljaval päevil. Ta meeleolustab kandjat rõõmsalt ning julgelt. Meie näeme üleni mürkrohelisi mantleid, kantuna tihedalt trükitud imprimeekleidikesse või merisinise kleidi peal, mis on kõvasti elustatud kokkuhoidliku rohelise mustriga.

Kompvekroosa. Juba selle sõna juures sulgeme ehmunult silmad: milline silmatorkav värv! Kuid — võib ju omeli eksida. Kaunistisena, seoses ettevaatlikult ja väga peenetundeliselt kannikesevärvi sinisega, on ta lihtsalt vaimustav!

Banaanikollane. See on kindlasti kollase mahedaim

varjund — kuid kevadel kantakse meelsasti ka teisi kollaseid toone, tugevamast munarebukollasest kuni kahvatu sidrunkollaseni. Kollased kübarad, kollased lilled ja pastellkollased mantlid sobivad nii ühevärvilistele kleitidele kui ka nende kandjaile eriti hästi.

„Kaprisiinine“. Unelm ühest kaugest saarest sinirohelises meres võrgutab naisi valima seda täiesti suvist värvi spordiks ja ka õhtusteks pidustusteks. „Kaprisiinine“ on — nimi töötab seda — eriti tuntud mustajuukselistele naistele õhtul piduliku elegantsi unistusena.

Kannikesevärvi sinine. Jälle teine varjund! Ja omeli jälle sinine. Seda mahedat kannikesevärvi kantakse kostüümiks villasest ja ka linasest. Kantakse niisamuti kannikesevärvi tüllist või pehmeist nõtkest riideist õhtukleite. Ent mitte unustada: lilled, millistega kaunistame need kleidid, peavad evima elavaid värve.

„Husarisinine“. Neljandat ja viimast korda — sinine. Selle värvi võlu seisab lustakas rakendamises. Komandeerides ta pisut tumedama merisinise kõrvale, tuleb tal moodide-võistlusel ületada mõnigi atakk.

Absint. Igas julguses peitub ka oht! Kes tahab seda värvi tooni kanda, peab olema päevitunud. Ainult hästi päevitunud nahk sobib selle rohekaskollase juurde.

190

191

192

193

194

195

190. Nägus suvikleit ühevärvilisest siidist. Ülemine osa on tüllist. Ees värvilised nõõbid. Vöö seemisnahast.
191. Huvitavalõikeline suvikleit peenetriibulisest siidist või puuvillasest materjalist.
192. Moodne kleitkostüüm. Seelik tumesinine ja jakk terrakottarosa.
193. Moodne suvikleit lillmuustrilisest siidist.
194. Nägus suvikleit väikese jakk-keebiga.
195. Meeldiv suvikleit, kaunistatud plisseeribadega.
196. Suvikleit helekollasest siidist või žoržetist. Ees sinine tõmblukk.
197. Moodne suvikleit punktilisest materjalist. Kleidi juurde sobib hästi varrukata lühike jakk.

198. Suvine pealelõunakleit lillmuustrilisest siidist. Ees kaks nägusat kunstlille.
199. Auktikandiga kaunistatud meeldiv suvikleit valgest linasest riidest. Vöö värvilisest lakkpaelast.
200. Nägus suvikleit valgest siidist ja pitsist. Ees kitsast paelast seotised.
201. Lihtsa tegumoega nägus kleit suviseks pealelõunaks.
202. Moodne suvikostüüm linasest või õhemast villasest riidest.
203. Suvine pidžaama lillmuustrilisest siidist.
204. Moodne rannakleit.
205. Rannarõivastis lillilisest kretongist.

Kevadine moeparkraad

1. Nägus sportlik suvikleit linsesest või puuvillasest materjalist.
2. Meeldiv suvine džemperkleit. Ees väike vest. Kleit sobib kanda ka pealelõunal, kui väljalõike juurde kinnitada kaks valget kunstlille.
3. Elegantne komplee siidist või šoržetist. Seelik ja jakk plisseeritud.
4. Nägus suvikleit mantlitaolises tegumoes. Selline lõige sobib hästi eriti tüsedamatele kujudele. Kaunistuseks kleidi mustriга sobivad värvilised päelad.
5. Elegantne suvine tänavkleit moodsamuustrilisest siidist.
6. Meeldiva tegumoeга džemperkleit punktilisest materjalist. Moodne pannaikaunistis taskutel ja varrukail. Lõige I lõikelehel.
7. Moodne boleerojakikesega suvikleit plisseed hoidvast siidist.

1.

7.

4

5.

6.

2.

3

196

197

198

199

200

201

202

206. Lühikesed valged püksid ja punane pihik linasest materjalist.
 207. Rannaülikond triibulisest puuvillasest materjalist. Lõige II lõikelehel.
 208—211. Mitmesugust rannarõivastist.
 212. Suviülikond väikesele poisile.

213. Suviülikond triibulisest materjalist 4—6-a. poisile. Lõige III lõikelehel.
 214. Suvikleit tütarlapsele.
 215. Nägus suvikleit 2-a. tütarlapsele. Lõige IV lõikelehel.

203

204

205

206

207

208

209

210

211

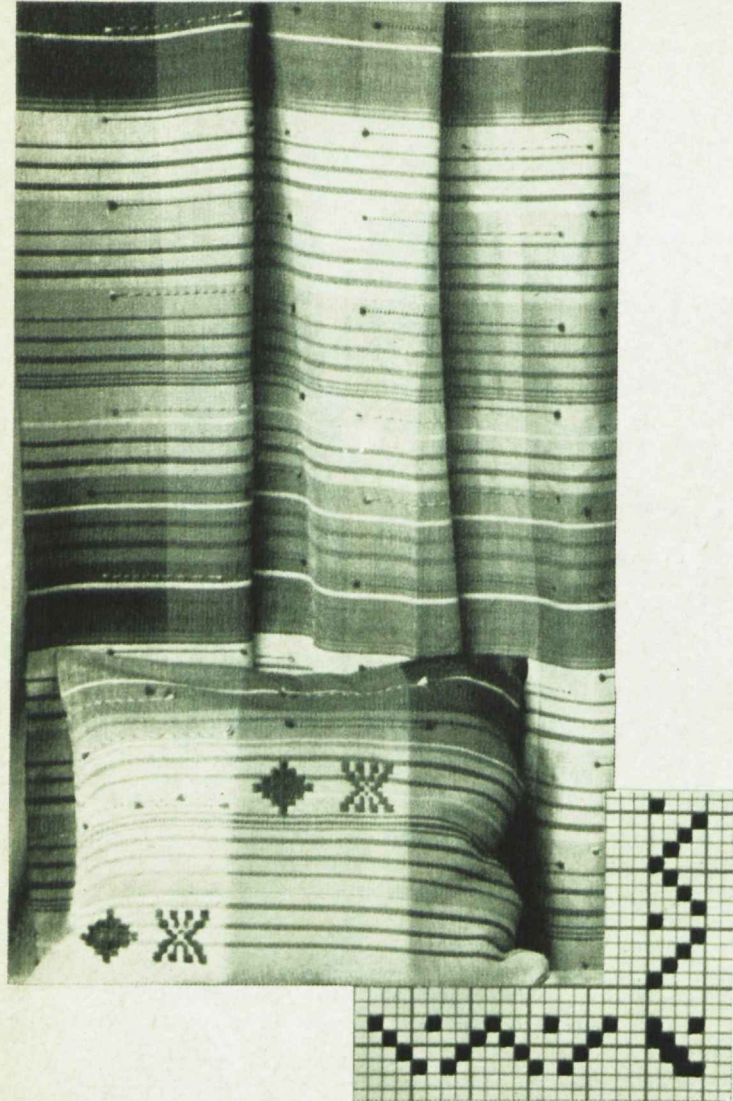
212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223

216—217. Kaks mänguülikonda tütarlastele.
 218. Mänguülikond 1—2-a. poisile. Lõige V lõikelehel.
 219. Suvikleit tütarlapsele.
 220. Ümmarguse passega kleit 1-a. tütarlapsele. Lõige VI lõikelehel.
 221. Suvikleit suuremale tütarlapsele.
 222. Tepitud kaunististega suvikleit suuremale tütarlapsele. Lõige VII lõikelehel.
 223. Suvipalitu poisile.
 224. Nägus suvikleit peenetriibulisest materjalist.
 225. Nöörvolt-kaunististega sportlik suvikleit.

226. Moodne kleit triibulisest materjalist.
 227. Suvikleit muustrilisest siidist.
 228. Nägus suvikleit pitsmaterjalist.
 229. Moodne volditud suvikleit muustrilisest siidist.
 230. Huvitavalt töötatud suvikleit peenetriibulisest materjalist.
 231. Jakk ja müts suuremale beebile. Lõige IX lõikelehel.
 232. Kaks pudipõlle beebile. Lõige X lõikelehel.
 233. Eest kinni käiv beebijakk.
 234. Tagant kinni käiv beebijakk.

224 225 226 227 228 229 230

Padi narmastehnikas

E. Nagel.

Padja suurus on 52x60 sm. Lõimeks tumepruuniks värvitud võrguniit nr. 6/20. Suga 50/1, sidus rips, krepp või toimne.

Lõime käärida 320 lõnga 160 sm pikkuselt. Koeks narmaste sõlmimiseks võtta kodumaa käsitöölõnga A. Trässi „Ekstra“ värvi-kaardi järgi järgmistes värvides:

- = tumepruun nr. 56
- ▣ = sammalroheline nr. 18
- ▤ = kollane nr. 14
- ▥ = sinine nr. 37
- ▦ = pihlpunane nr. 44
- ▧ = hele-kollakasbeež nr. 15
- ▨ = tume-pruunikasbeež nr. 33

Vahelekudumiseks tarvitada peent korrutamata tumebeeži vil-last lõnga või puuvillast lõime nr. 16/2.

Padja tagumine pool kududa vöödilise. Alata tumepruuniga, misjärel teha mahe üleminek rohelinele, keskoht tuleb beež. Teine pool kududa niisamuti. Muster muustrilehel. Narmastöö õpetus on ilmunud „Maretis“ nr. 4 — 1938. a. lk. 118.

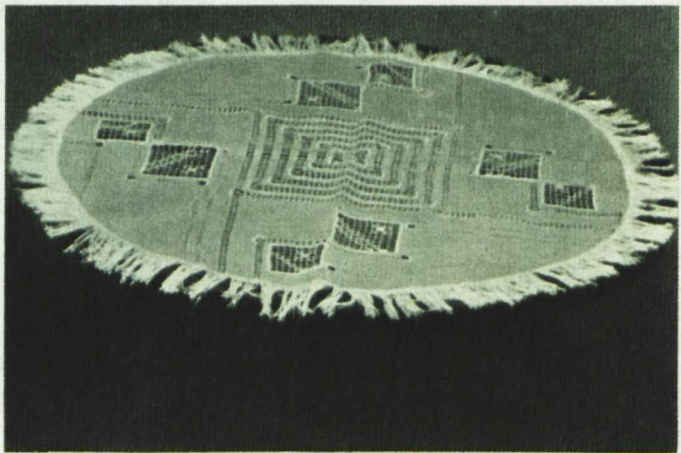
Kootud ukse-eesriided ja padi

4 niit, 4 koelauda.

Eesriiete laius on 1,5 m ja pikkus vastavalt uksele. Padja suurus on 70x60 sm. Suga 80/2. Lõimeks läiklõim nr. 24. Käärida: 308 lõnga tumepruuni; 320 l.: 1 l. tumepruuni ja 1 lõng vahelduvalt; 320 l.: 1 l. kollast ja 1 l. beeži vahelduvalt; 308 l. beeži, 320 l.: 1 l. kollast ja 1 l. beeži vahelduvalt; 320 l.: 1 l. pruuni ja 1 l. kollast vahelduvalt; 308 l. pruuni. Koeks villane inglise või peenike kodumaa lõng järgmistes värvides: tumepunane (vana toon), keskmine punane, helepunane (peaaegu roosa toon), tumehall, keskmise hall, helehall, must ja erk punane.

Koetada muustrilehel antud skeemi järgi. Efektsema pinna saamiseks on helehall ja punane löödud sisse kokkukeeratult 17-kordselt, tumepunane mustaga ja must ergu punasega. Muustrilehel antud skeemil vastab iga ruut 1 sm².

Padi koetada niisamuti kui eesriided. Motiivid põimida muustrilehel antud jooniste järgi. V. Riispapp-Kurika.

Kohvilaugarnituur pilu- ja toleedotikandiga

L. Rein.

Lina on valmistatud peenest valgest linasest riidest. Lina suurus on 165x165 sm. Suuräti suurus on 22x22 sm. Pilutamiseks on tarvitatud valget mulineeniiti, toleedovõrgu tegemiseks rulliniiti nr. 70 ja põimimiseks Ankur märkimisniiti nr. 25. Skeemid ja mustrid muustrilehel.

Ümmargune lina

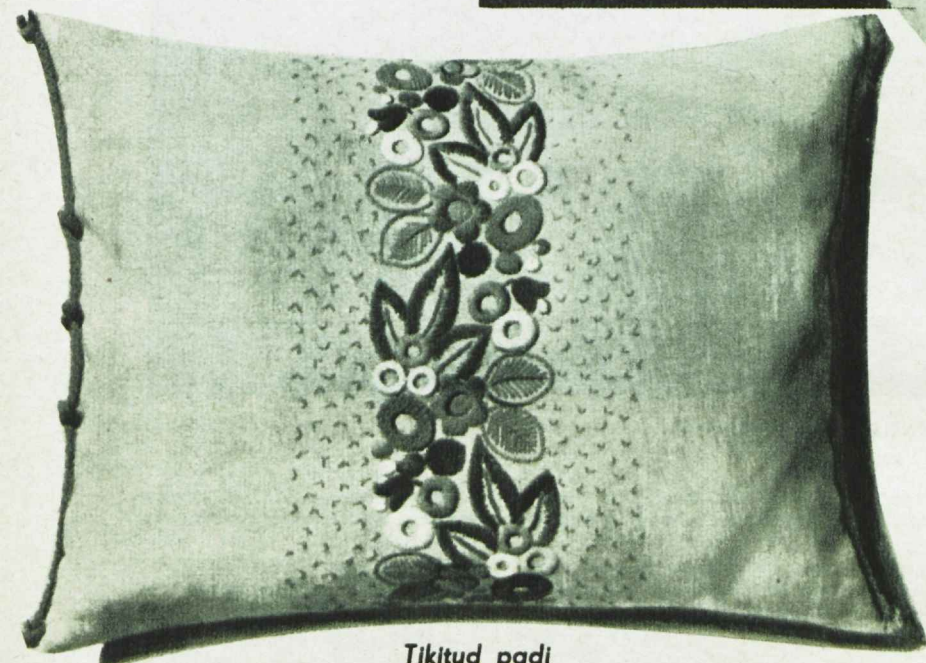
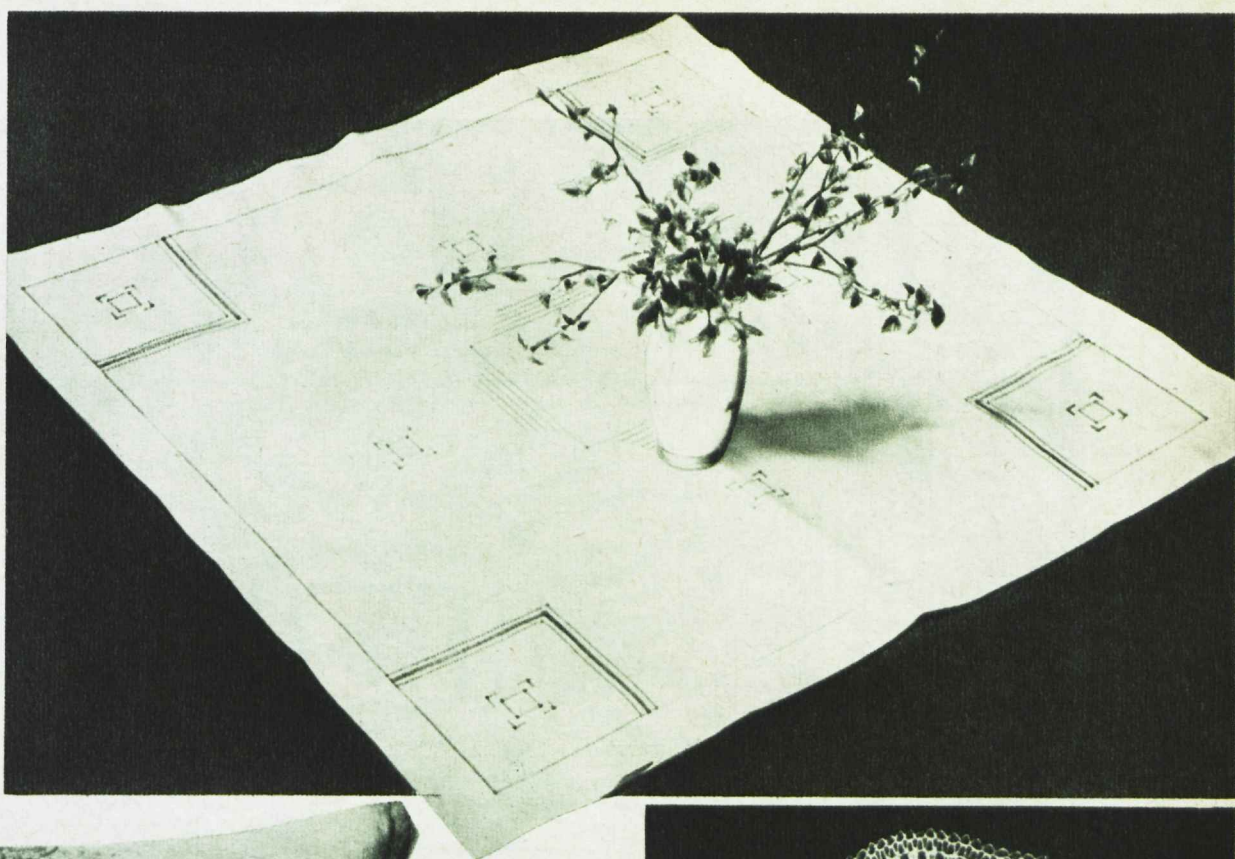
Lina võib valmistada valgest või pleegitamata linasest riidest ning kaunistada pilu- ja toleedotikandiga. Tikandid on valmistatud valgest märkimisniidist nr. 30. Ka umbes 10 sm pikkused narmad on valmistatud märkimisniidist. Skeem muustrilehel.

L. Leik.

Nägus pilukaunististega laudlina

Lina materjaliks on valge pleegitatud linane või puuvillane riie. Pilutamiseks valge mulineeniit.

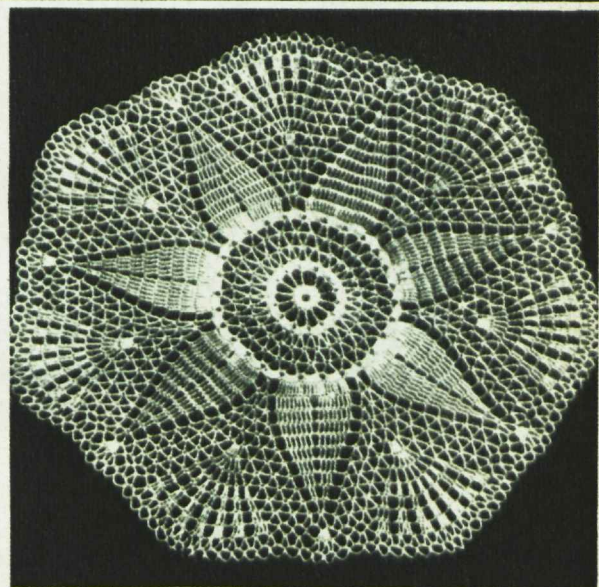
Lina suurus on 74×74 sm. Kahekordse ääre laius on 8,5 sm, siis tõmmata välja 3 mm laiuselt lõngu ning teha harilik kitsas pilu. Igasse nurka, 11,5 sm nurgast eemal, tõmmata välja ruudukuju moodustavalt kolm pilu, sisemine 2 mm lai, keskel 5 mm ja välimine 3 mm lai. Selle ruudu keskele teha väike harilik pilukaunistis või ka mõni lihtsa mustriga toleedomotiiv. Lina keskel on 15-sm küljepikkusega piluruut, millel on igal küljel väljaspool neli lühenevat pilu.

Tikitud padi

Padja suurus on 45×60 sm. Padi on valmistatud linasest riidest ja tikitud pärlniitidega. Padi sobib rõdule, lamamistooli jne.

Padi on tikitud madal- ja varspistes, kusjuures tikkimiseks võib kasutada ka mitmesuguseid ülejäänud niite, tikkides olemasolevates värvides. Antud padja võib valmistada ka mõnest teisest materjalist. Näiteks, kui võtta põhjaks villane riie, siis tuleb ka tikand teha villaste lõngadega jne. Padja otstes on jäme siid- või puuvillane heegeldatud või punutud nõor, millele on otstesse ja keskele tehtud sõlmed. Muster mustrirehel.

Väike heegeldatud linake

Selle heegeldatud linakese materjaliks võib olla peenike korrutatud kunstiid või läikega Ankur heegelniit. Jämedama materjali puhul saame suurema linakese, peensüa puhul väiksema. Lina alata keskest 5 õhksilma ringis ja heegeldada mustrirehel antud skeemi järgi, korrates antud mustriosa seitse korda. Skeem mustrirehel.

Tikitud boleerojakk

E. Nagel.

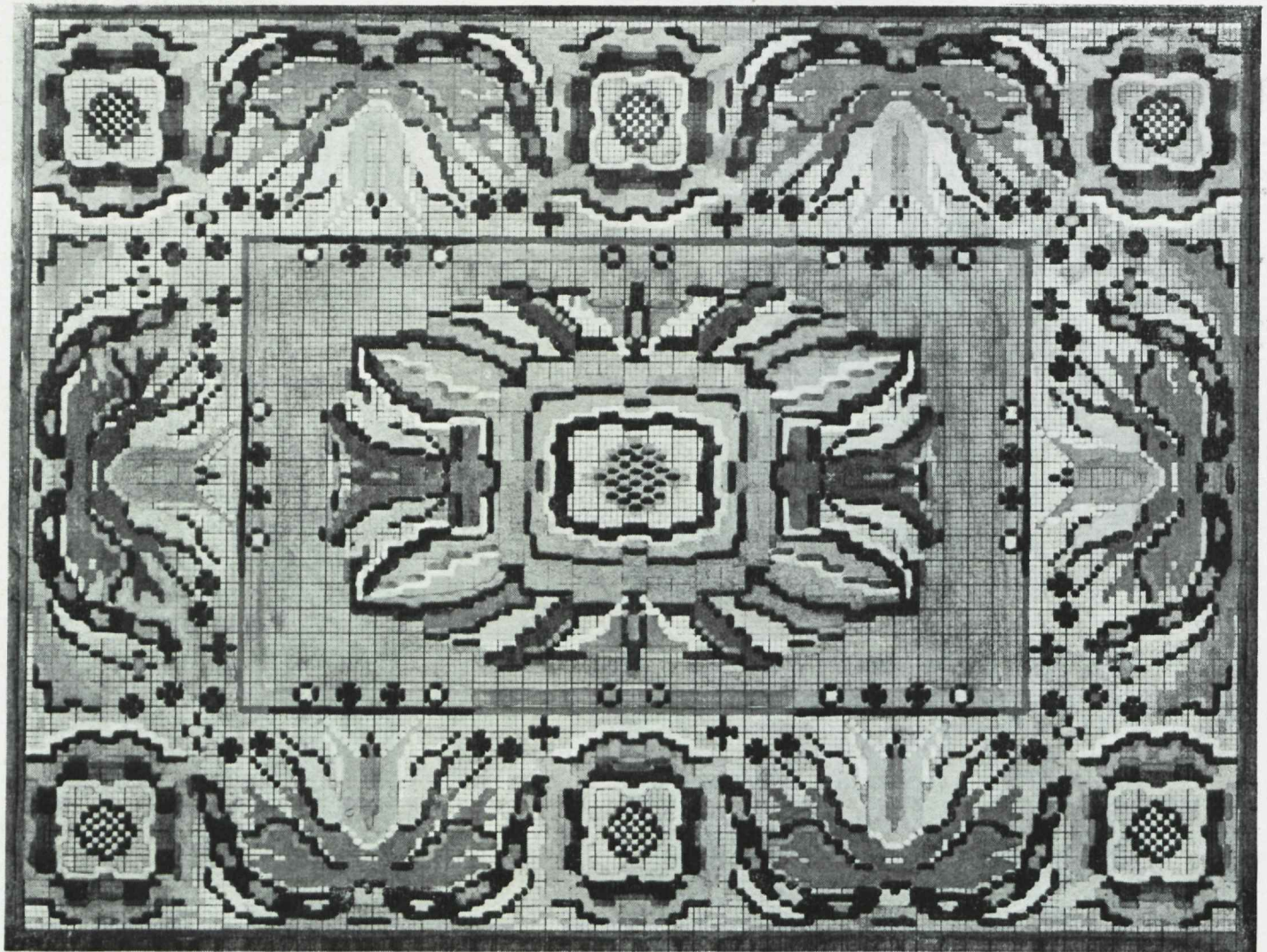
Antud boleerojakk sobib niihästi rannarõivastise kui ka mitmesuguste suvikleitide juurde. Tikandiks on ristpistes tikitud rahvuslikud tanukirjamotiivid. Jaki materjaliks võib olla igasugune riie, isegi nn. „nõgeseriie“, millisesest materjalist ongi valmistatud antud jakk. Tikkimiseks võib tarvitada pärlniiti nr. 8 või kahekordset mulineed. Muster mustrirehel.

Heegeldatud kindad

Nende moodsate kinnaste materjaliks on valge või kreem heegelniit nr. 50. Kindaselja ilustuseks kasutada veidi pruuni või tumesinist pärlniiti. Tööd alata alumisest kinda äärest, üles luues vastavalt käe suurusele paras arv õhksilmi. Antud juhul on üles loodud 132 õhksilma. Heegeldamine toimub ringikujuliselt.

1. ring: 1 samm esimesesse õhksilma ja siis edasi vahelduvalt 2 õhksilma ja 1 samm 3. järgmisesse õhksilma. 2. r.: 4 sammast esimese alumise rea õhksilmagrupi kohale, 2 õhksilma, 1 kinnissilm, 2. alum. rea õhksilmagrupi kohale 2 õhksilma jne. rea algusest korrata. 3. r.: alumise rea sambagrupi iga 3 esimese samba kohale 1 samm, igale vahele heegeldades 1 õhksilm, 2 õhksilma, 1 samm järgmise kinnissilma kohale, 2 õhksilma jne. rea algusest korrata. 4. r.: vahelduvalt 2 õhksilma ja 1 samm iga järgmise alumise rea õhksilmagrupi keskele. Nii heegeldada edasi, korrates 2.–4. r. mustrikordi. Umbes 3–4 sm kõrguselt jätta pöidla-ava, juurde heegeldades 6 uut silma. Niisamuti luuakse iga kahe sõrme vahele 6 uut silma juurde. Sõrmed lõpetatakse kõik sammaste ridadega (3 viimast rida). Alumine kinda äär heegeldatakse üle värvilise, kuna sedasama värvi ilustused õmmeldakse käeseljale ahelpistes. Lõige XIV löikelehel.

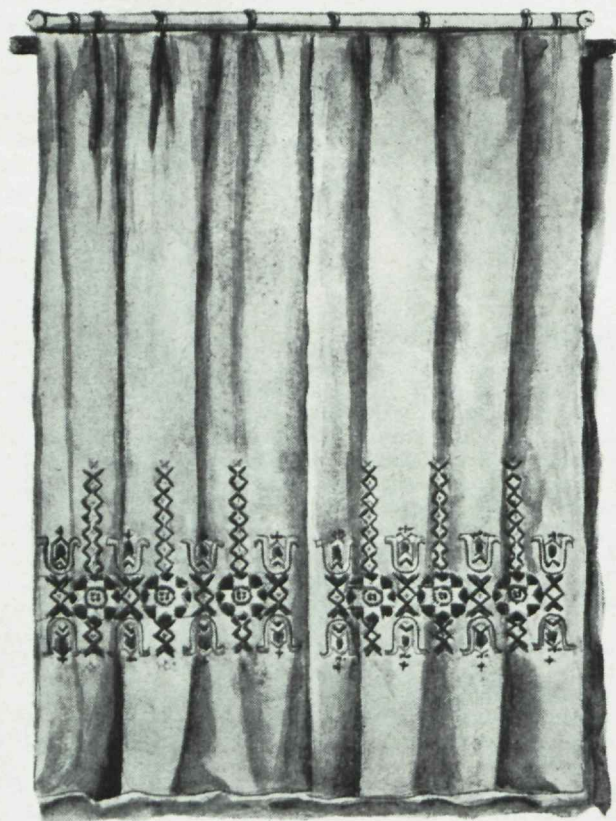

VAIP RAHVUSLIKU Mustriga

A. Laigo.

Vaip on koostatud rahvuslikkudel motiividel. Vaiba suurus on 155×204 ruutu. Kui võtta iga mustriruudu suurus 1 sm², siis saame vaiba suuruseks 155×204 sm. Vaipa võib õmmelda rist-, keelim- või mõnes teises pistes, kuid võib ka põimida või sõlmida. Värvid A. Trässi „Ekstra“ värvikaardi järgi oleksid järgmised: heleroheline — nr. 69; tumeroheline

— nr. 68; helesinine — nr. 39; tumesinine — nr. 37; kollakasvalge — nr. 61; tumepruun — nr. 57; tume roostepunane — nr. 40; hele roostepunane — nr. 10; kollane — nr. 14; tumebeež (keskmine põhi) — nr. 33; keskmine beež (ääre põhi) — nr. 34; helebeež — nr. 35; helepruun — nr. 48. Muster mustrilehel.

Suvmüts tütarlapsele

See nägus müts sobib suuremale tütarlapsele. Materjaliks võib olla villane mantliriie, linane või paksem siid. Mütsil on ees kaunistuseks tikitud monogramm tütarlapse nimetähedest. Lõige VIII lõikelehel.

TIKITUD UKSE-EESRIHDED

E. Nagel.

(Kõrval.)

Ukse-eesriided on valmistatud villasest riidest ja tikitud ristpistes villaste käsitöölõngadega või pärlniidiga nr. 5. Muster on koostatud rahvuslikkudel motiividel. Antud värvid oleksid: must, pruun, kollane, hõbehall, roostepunane. Antud muster on peeneruudulisel alusel. Õige ristisuurus on näidatud mustri juures. Muster mustrilehel.

- 235. Mähispüksid suuremale beebile. Lõige XI lõikelehel.
- 236. Nägus tikand- ja pitskaunististega jakk või särk beebile.
- 237. Magamiskott suuremale beebile.
- 238. Trikoost õmmeldud lapsejakk.
- 239. Öösärk lapsele.
- 240. Magamisülikond poisile.

Moderniseeritud rahvusrõivaid

Valge või kreem kleit nr. 1. (Tõstamaa ainestikul.) Kleidi kaunistis on punane, õmmeldud tihedas varspistes. Kaunistise võib teha ka aplikatsioonis. Kleidi kinniseks on ees punane tõmblukk.

Tikitud kleit nr. 2. (Saaremaa ainestikul.) Kleit sobib teha valgest või kreemist linasest. Kaunistuseks on

1 2 3 4

ristpistetikand rinna ees ja taskutel, kahel pool tikandiriba kleidirüüdest sakid. Niisamasugused sakid on ka kleidi allääres. Muster muustrilehel.

Kasakkleit nr. 3. (Tärvastu ainestikul.) Kleit koosneb tumesinisest kasakpluusist ja valgest seelikust. Kleidi materjaliks sobib siidlinane, siid või linane. Kasakpluus on kanditud punasega, punased on ka taskuklapid. Nöörtikand on helesinisest nöörist või sutašist. Seeliku allääres tumesinine kant. Joonis muustrilehel.

Pluus nr. 4. (Muhu ainestikul.) Pluusi sobib teha vuaalist või õhukesest siidist. Tikitakse mulineega ristpistes, valides kanvaat parajas jämeduses. Varrukate tikandiks on laia kirja keskmine osa. Muster muustrilehel.

Lapsekleit nr. 5. (Mustjala ainestikul.) Pihikuga seelik on roostepunasest rüüdest, pihikul ees roheline päelad, seelikul all roheline päel ja sinine-valge tikand. Seesama tikand on ka vöö. Pluus valgest pesuriidest, krae ja varrukate ääres linane pitsike. Joonis muustrilehel.

Lapsekleit nr. 6. (Tärvastu ainestikul.) Kleidi materjaliks tumesinine pesuriie, kaunistuseks punane krae, punased kätsed, taskuklapid ja helesinine nöörpiste- või ahelpistetikand. Nöör võib olla heegeldatud pärlilõngast nr. 5. Kinnis ees nöörtikandi vahel.

Lapsekleit nr. 7. (Setu ainestikul.) Pihikuga seelik on keskmine sinine, helepunase kandiga pihal ja varrukatel. Põll helepunane, valge linase pitsiga ääres. Pluus valgest õhukesest rüüdest, punase ristpistetikandiga. Muster muustrilehel.

5 6 7

Moodsaid kleite, pesu ja sukki

soovitab

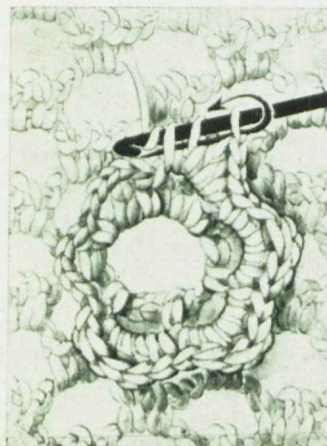
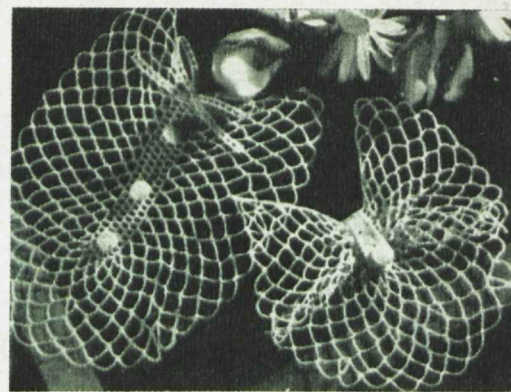
JOH. ROOSIPUU kaubamaja

Tartus, Suurturg 14, telef. 85

Õiekeste pealeheegeldamine

Nägus heegeldatud pitspluus

Pluusi materjaliks võib olla peen korrutatud kunstiid, läikega heegelniiit või ka mõni moodne villane froteerlõng. Esiteks heegeldatakse pluus põhimustri järgi osade viisi vastavalt lõigetele valmis, kuna pärast heegeldatakse peale õiekesed, nagu näha juuresoleval proovil. Pluusi esi- ja seljatükk

on antud juhul alatud 152 õhksilmaga ja heegeldatud edasi-tagasi käivates ridades järgmiselt: 1. r.: 1 kinnissilm 3. viimasesse õhksilma, 2 õhksilma, kinnissilm järgmisesse alumise rea õhksilma, 5 õhksilma, 1 kinnissilm 4. järgmisesse õhksilma. Märkidevaheline osa korrata. 2. ja kõik järgmised read: 1 kinnissilm, 2 õhksilma ja 1 kinnissilm, alumise rea suure õhksilma kaare kohale, ning 5 õhksilma vahelduvalt. Seljatükil jätta taha üles keskele kinnis 4 nõõpauguga.

Varrukad alata alt äärest ning luua üles esiteks kuni lõikel näidatud nooleni. Järgmistel ridadel luua silmi juurde. Õied heegeldada igapidi üksteisest eemal 7 auku. Õied heegeldada järgmiselt: 1. r.: 6 korda vahelduvalt 1 kinnissilm ümber augu õhksilmade ja 3 õhksilma. 2. r.: iga õhksilmakaare ümber 1 kinnissilm, 1 samm korraga läbitõmmatult (1/2 sammast), 1 samm, 1—1/2 sammast ja 1 kinnissilm. Valmis-heegeldatud osad kokku õmmelda, kaeluse äär kinnissilmadega üle heegeldada ning ümberringi õiekesed heegeldada. Lõige XII lõikelehel.

Nägus heegeldatud žaboo

Praegu moesolevad heegeldatud žabood on väga nägusad ning sobivad meeldiva täiendina kanda nii ennelõunaku ka pealõunakleidi juurde. Materjaliks võib olla valge jämedam läikega heegelniiit, korrutatud kunstiid jne. Tööd alatakse keskelt, üles luues 58 õhksilma, misjärel heegeldatakse hobuseraua-kujuliselt 2 r.: 1 samm ja 1 õhksilm vahelduvalt. Tagasi pöördudes heegeldada veel üks ring niisamuti, kuid nii, et sambad tuleksid alumise rea õhksilmade kohale ja vastupidiselt. Höreda osa moodustavad õhksilmakaared, mis kinnitatud alumise rea kaare keskele ühe kinnissilmaga. 1.—3. r. heegeldada kaar 6 õhksilmast, 4.—6. r. 7 õhks. ja 7.—9. r. 8 õhks. Tähendatud žabood võib kanda lahtiselt või kokkuvolditult, nagu näha pildil.

Heegeldatud öösärgipasse

Selle nägusa heegeldatud öösärgipasse materjaliks on roosa läikega heegelniiit. Niidi jämedus võtta vastavalt särgi materjalile. Heegeldamist alata passe alumisest otsast, üles luues 27 õhksilma, misjärel heegeldada muustrilehel antud mustri järgi. Iga uue rea alguses üleulatava osa jaoks tuleb luua juurde vajalik arv uusi õhksilmi. Rea lõpus heegeldada igast juurdeloodud uuest õhksilmast kohe samm üles. Muustrilehel noolega märgitud kohast alates heegeldada vasak ja parem passepool igaüks omaette edasi.

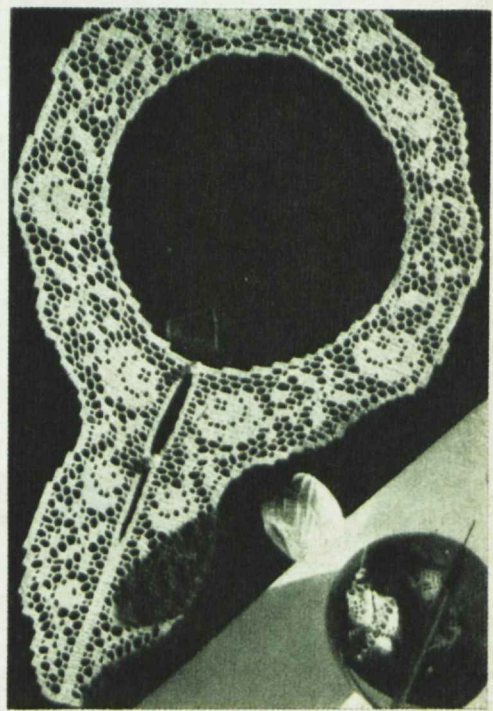
Muster muustrilehel.

Sisseheegeldatud tupsudega varrastelkootud pitskoeline pluus

Pluusile kulub materjali umbes 120 g peent sinist siidvillast ja 20 g kuldollast tupsude jaoks. Pluus kootakse vastavalt lõigetele üksikutes osades edasi-tagasi käivates ridades muustrilehel antud kudumiskirja järgi. Alumine äär on kootud 8 sm lai, vahelduvalt 2 s. parempidi, 2 silma pahempidi. Kudumisel tähele panna, et üks mustriosa jääks nii esikui ka seljatükil keskele. Tupsud heegeldatakse pärast, kui tükid on valmis kootud. Lõige XIII lõikelehel ja kudumiskiri muustrilehel.

Tupsude heegeldamise näide.

Kes tunneb teda?

Hellitatud kunstnik ja ühtlasi üks paljudest Nivea-hambapasta valmistatud pooldajaist. Miks? Ta teab, et Nivea-hambapasta, ilma et ta mingil viisil kahjustaks hambavaapa, hoiab temale nii väärtuslikud hambad terved, valged ja pärleina läikivad.

Hinnad 50 senti ja 75 senti.

Werner Mehks, Tallinn

4-32

Imiku igapäevane vannitamine

Esimene vannitamine tervitab imikut kohe peale sündimist ning nabanööri äralõikamist. See on selleks, et kõrvaldada emakehast kaasaantud kaitselima.

Teine vannitamine sünnib alles pärast nabanööri varre äralangemist (umbes kaheksandal päeval).

Puhtasse, steriliseeritud marlisse mähitud nabanööri vars peab viiendal või kuendal päeval ise ära kukkuma — selle lõmbamine või rebimine on täiesti lubamatu. Kukub nabanööri vars alles pärast kuuendat päeva ära, jääb nabapõhi tavaliselt niiskeks ja tekib reeglipäraselt granulom, nn. lihanna, mis on arsti abiga siiski kergesti kõrvaldatav. Ainult nii saab naba kuivaks. Sageli tekib säärase hilinenud nabaravi tagajärjel nabamurre, mis paraneb arsti poolt asetatud kinnitusplaastriga. Nüüd järgnevad vannitamised sünnivad puhastamise otstarbel. Igapäevaste väljaheidete, uriini ja higi tõttu määrduvad pisikene kehakene vajab pesemist. Selleks meie vajame vanni, mida tarvitatakse eranditult ainult selleks otstarbeks. Pärast vannitamist tuleb vann piinlikult puhastada. Vannitamine võetakse ette enne toitmist. Soojal aastaajal on soovitatav vannitada pärast teiskordset toitmist (see on muuseas ka sobivam aeg imiku kaalu kindlakstegemiseks), kuna külmal aastaajal tuleb soovitada õhtust vannitamist.

Veetemperatuur, mida tuleb mõõta kindlasti vannitermoomeetriga, kunagi aga mitte küünarnukiga või töögakarastatud käega, peab olema 34° C, 27° R.

Imiku nägu ja silmi pestakse erilise veega, mis on valmis asetatud väikesse kaussi, ja erilise lapiga. Praktilisuse mõttes tarvitatakse selleks odavasti saadavat marlit või puhastatud vatti. Tähelepanu tuleb pöörata sellele, et pesta tuleb väljastpoolt nina suunas. Kartlik ema võib tarvitada imiku silmade pesemiseks lahjendatud kummeliteed või 3-protsendilist boorvett.

Vannitamine algab seebitamisega kohe pärast imiku vette kastmist. Seda protseduuri sooritatakse võimalikult kiiresti, et keha pealmine pind auramise tagajärjel ei külmetuks. Siis kastetakse imik vette, kusjuures ta lamab ema vasemal käsivarrel, toetatuna ema vasemast õlaliikmest ja hoituna ema vasemast käest, kuna ema parem käsi segab vett. Vannitamine lõpetatakse, kui laps on küllaldaselt seebivahust puhastatud. Järgnevalt võtta laps kiiresti välja ja asetada valmisolevale linale, millesse ta mähitakse. Kuivatamine sünnib mitte hõõrumise, vaid tupsutamise teel. Pärast vannitamist määratakse karedanahaliste laste nägu ja käed salviga sisse.

Hoiatuseks mõni sõna imiku nn. suupuhastamisest. Igasugune imiku õrna suulimanaha pühkiv hõõrumine käe või lapiga on täiesti keelatud. Säärane suu eest hoolitsemine on sageli kutsunud esile hulgalisi suuhaigusi. Pärast vannitamist tuleb hoolikalt imiku kõrvu ja ninasõõrmeid kuivatada vatitükikesega. Selleks toiminguks on kõvad abinõud lubamatud.

Soovitame kord nädalas lühendada imiku sõrme ja varba küüsi kumerate kääridega, mille kumerus on vastupidine küüne kumerusele (st. ülespoole). Imik on meile selle eest tänulik.

Esimeses aastaveerandis olevate imikute nägu ja käsi tuleb igal õhtul veel kord pesta. Selleks tarvitatakse toasoojusega vett ja seepi, misjärel kuivatatakse korralikult.

POND'S KREEM, PUUDER ja NÄOVESI

on näonaha ilu ja pehmuse alalhoidjad:

POND'S KREEM

- Tungib kergelt nahapooresse.
- Sisaldab olluseid, mille ülesanne on kaitsta nahka vananemisest ning sooja ja külma liigest mõjust.
- On ideaalne puudrialus.
- „C“ kreem on rasvaga kreem (öökreem); puhastab nahka ja teeb selle õrnaks ja värskeks.
- „V“ kreem on rasvata kreem, katab nahka õhukese korrana, annab näo- ja käenahale õrna, mati jume; on ideaalne puudrialus.

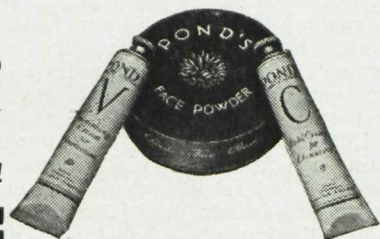
POND'S PUUDER

- On valmistatud mitmes varjundis, õrnalt lõhnastatud ja katab näonahka õhukese, ühtlase korrana, andes näole meeldiva jume.

POND'S NÄOVESI (Skin Freshener)

- Uudispreparaat POND'S seerias.
- On värskendava ja elustava toimega.
- Jumestab, tugevdab ja puhastab näonahka.

POND'S
ON TARVITUSEL
K O G U
MAAILMAS!

Teie
kaalute...
Peaksite aga
kaaluma...

Võrrelge oma kehakaalu selle tabeliga.

Pikkus cm	Vanus 15—19 kg	Vanus 20—24 kg	Vanus 25—29 kg	Vanus 30—34 kg	Vanus 35—40 kg
150	46	47	48,5	50	51,5
155	50	51,5	53	54,5	56
160	55	56,5	57,5	58,5	61
165	58	59,5	61	62,5	64
170	63	64,5	65,5	67	69

Kui olete kindlaks teinud, et tabel ei vasta Teie kaalule, kui olete võtnud juurde, siis katsetage

BOXBERGER'i
KISSINGEN'i
LAHJASTAMISTABLETTIDEGA
SAADAVAL APTEEKIDES

Enne lapse sünni...

Ükski küsimus pole tekitanud sel määral erinevaid arusaami kui see, mida peab tegema või tegemata jätma ootav ema. Ebausk oma lopsakaimate fantaasiakujutlustega lokkab noore naise salapäraseima ja ühtlasi rõõmsaima elupeatüki ümber. Arstidki pole mõnes asjas ühel nõul: kas keha peab olema tugevate lihastega või ei, kas on kasulik rohkem või vähem liikumist.

Kõige parem on käia muidugi kuldset keskteed. Peale selle tuleb end sagedasti näidata arstile, kes siis nõu annab, mida üksikjuhul vaja teha.

Muidu mõtleme alati sellele, et rasedus pole ju miskisugune haigusnäht, vaid otse vastupidi. Sel ajal kasvavad naise kehalised ja vaimsed jõud, kuna tal seisab eel suur ja raske ülesanne.

Ta vajab küll hoolitsust ja hella arusaamist, kuid teda ei tarvitse sugugi välja kiskuda tavaliste kohustuste piirest. Sealjuures peab ta igal juhul silmas pidama nõudlusi, mis on vajalised lapse terviseks. Eeskätt on tähtis värsked õhk; seepärast käime sageli kõndimas, sest hapnik tuleb lapsele kaudselt kasuks. Et sellal keha eest hästi hoolitseme, on endast mõistetav nii esteetilisil kui ka tervishoidlikel põhjusil. Miski pole näotum kui naine, kes end ses seisukorras lohakile jätnud. Seepärast kanname rõivastist, mis ei pigista ega tõsta esile kehajooni. Kõrgete kotsadega kingad asetame esialgu päris kapi tahananurka. Nüüd kanname mugavaid, laia, madala kotsaga kingi. Just jalad peavad kandma nüüd suurenenud kehakaalu ja vererõhu tõttu palju rängemat koormat kui harilikult. Kui siis tunneme jalgades valu või ka ebatavalist pingutust, paneme jalad magades kõrgemale. Sellega pääseme kõige kindlamini veresoonte laienemisest, mis valmistab naistele pärast sünnitust muret.

Edasi oleksid kaks tähtsat punkti küllaldane uni ja hoidumine igasugusest üleväsitamisest. Rasket tõsta ja kõrgelt ulatada võivad sel tähtsal ajal me eest ka teised. Mootorratta tagaiste ja pisiauto iste jäävad meist neil kuil vabaks. Ka hoiduda tingimata alkoholist ning nikotiinist!

Niisama tähtis nagu terve eluviis on ka noore naise tundeelu. Pahameel ja ärritused närvivad ema närve ja kahjusta-

vad last. Tujukuse ja melanhoolitsemise vastu tuleb võidelda. Naer ja rõõmus meel on terviseks. Sisemine rahu ja enesetusaldus teevad meid tugevamaks. Sel kombel muutub ooteaeg meile rikastumise ja oma olemuse süvendamise ajaks.

Ka võimlemine, mis hoiab meid liikuvama, annab meile uut julgust. Võimlemisega harjunud naised võivad pikemalt mõtlemata teha kergeid harjutusi, sealjuures ei tohi nad pingutada. Kuidagi aga ei tohi naine, kes seni pole võimelnud, alata sellega rasedusajal. Iga naine — eriti aga sporti vähe harrastanud naine — peaks enne ses asjas arstiga rääkima.

Kirjastus „Maret“ võimaldab kahele isikule tasuta suvepuhkuse kodumaa parimas kuurordis.

Kirjastus „Maret“ on otsustanud anda ühele naiste ja kodude kuukirja „Mareti“ lugejale ja ühele „Vallatu Magasini“ lugejale tasuta suvitamisvõimaluse üheks kuuks koos korteri, täieliku ülalpidamise ning edasi-tagasi sõidupiletiga isiku enda valikul — kas Narva-Jõesuus või Pärnus juuli- või augustikuus.

Selleks avaldab kuukiri „Maret“ ja „Vallatu Magasini“ vastava kupongi viimasel kaaneküljel.

Kupongid ilmuvad „Mareti“ juunikuus numbris ja „Vallatu Magasini“ suvenumbris juunikuus. Kupongid tulevad välja lõigata ja postkaardile liimitult ühes oma nime ja aadressiga kirjastusele saata.

Kupongide saatjaist kahele määratakse preemiaks suvitamisvõimalus ja tehakse kohe õnnelikule preemiasaajale see kirjalikult teatavaks.

Kirjastus „Maret“.

Liiklemisnädala puhul 16.—22. maini

Pealinn. Tänavliikumine on täies hoos. Seal ilmuvad värsked ajalehed, Ajalehepoisid jooksevad kisaga ringi. Tänavapublik ostab ahnelt ajalehti.

Üks neist, meesterahvas, väljunud julgustatud tujus lokaalist, peatub keset tänavat, hõikab ajalehepoisi, ostab ajalehe, laotab selle lahti sealsamas ja asub aeglaselt sõidutee paremat äärt mööda kõndides uudiseid lugema.

Sõiduauto sõidab tagant, teine tuleb vastu, tänav on kitsas, kuulub autode tuututamist. Kuid ajalehelugeja ei lase end segada...

Autod peaksid teineteisest mööduma jalakäija kohalt. Kuid nüüd on see liiga kitsas kolmele. Samal hetkel ajalehelugeja komistab, ta vaarub põiki keset tänavat otse autode ette.

Vaesed sõidukijuhid teevad surmasõlme. Üks pidurdab jalamaid auto, nii et see hooga lööb vastu kõrvalmajade aknaid, teine möödub ähvardavast õnnetusest rusikat näidates... Tänav pole siiski lugemiskoht!

Teine pilt.

Sile maantee. Auto sõidab linnast välja. Kiire sõit on aja kokkuvõtte. Auto on selleks, et kiiresti sõita. Aeglaselt sõiduks ei ole auto vajalik, siis võib sõita hobusega.

Seal... paistab ees kojusõitev maamees. Ta on heitnud vankrile pikali. Juhita hobune sõidab valeskätt, vasakul pool maanteed.

Igaks juhuks autojuht annab signaali. Talumees ärkab, kuid ta hobune longib endiselt. Auto läheneb kiiruga. Maamehele tuleb nüüd küll meelde liiklemismäärus. Ta hakkab hobusega ees ristlema, üle tee paremale poole sõitma. Aga seda viimasel hetkel, nagu otsides õnnetust.

Ainult üksik auto sõidab päeva kohta külast läbi — kuid see ei möödu kurva õnnetuseta.

Omapeal mängivad maanteel lapsed. Äkki nagu millegi tõukel viimasel hetkel nad satuvad segadusse, joostakse üle tee — ja talu tabab lein. Vanemate rõõm, laps, on langenud liiklemisohvriks. Neile polnud küllaldaselt selgitatud liiklemishädaohutusi.

Need on pildid, mis meil sagedased ja millede tulemuseks pisarad, valu ja unustamatud kaotused.

Möödunud 1937. aasta kestel sai liiklemisõnnetuste läbi surma 68 isikut, 105 isikut sai raskeid vigastusi ja 178 kergemaid vigastusi. Kuid sealjuures selgus ka, et oma süü läbi sai surma 52, raskeid vigastusi 47 ja kergeid vigastusi sai 58 inimest.

Need arvud panevad mõtlema. Kuna meil eriti praegu tuntakse teravat puudust tööjõulise inimmaterjali järele, siis nii suur liiklemisõnnetuste arv on eriti tunduv.

On selge, et siin tuleb meil tõsiselt midagi ette võtta. Et liiklemiskultuuri tõsta, korraldatakse 16.—22. maini meie esimene liiklemisnädal.

Kui Eestis varem, enne iseseisvust oli vaid mõni üksik

auto, on aja jooksul pilt sootu muutunud ja see muutub veelgi. Nii oli 1. jaan. 1938. a. meil kokku 7385 jõuvankrit, kuna 1937. aasta jaanuaris oli neid 5999. Aastal 1921 näiteks oli jõuvankreid ainult 201.

Need arvud kõnelevad ise endi eest. On selge, et seoses sellega ka meie liiklemine ei saa olla enam säärane kui vanasti, et siin tuleb maksta panna korraldusi, tuleb rakendada ametisse liiklemisametnikke, aga mis kõige tähtsam — kodanikke tuleb kasvatada uue kaasaegse liiklemise vajaduste kohaselt. On selge, et liiklemise alal vanad ajad, kus pimesi võis sõita mitte üksi maal vaid ka linnatännavail, on jäädavalt möödas.

Tuleb seejuures eriti rõhutada, et liiklemismäärusi ei tule teada mitte üksi linnas, vaid ka maal. Statistika kinnitab, et kõik rängad liiklemisõnnetused juhtuvad just maal.

Vähe on sellest, et liiklemismäärusi teatakse, neid tuleb ka respektierida ja täita. Siin tuleb alata kasvatusliku selgitustööga nii vanemate kui ka laste, eriti just laste juures. Liiklemisõudeid tuleb lihha ja verre kasvatada, et meie liiklemiskultuur kiiresti tõuseks.

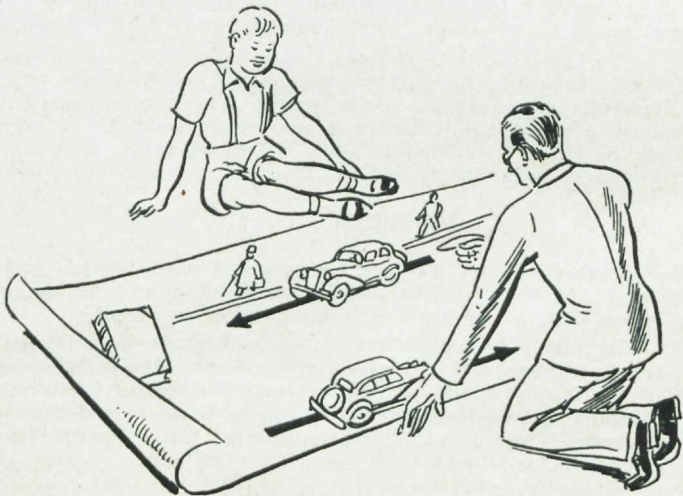
Enne kõike on vaja, et igaüks algaks enesega ja kasvataks ennast eeskujuks teistele tänavatarvitajatele. Ka siin, liiklemisel, on vaja vastutustunnet, häid kombeid ja teiste õiguste respektierimist. Tuleb teada, et ka teistel on „õigus tänavale“.

Sageli võime näha vihmastel ilmadel, et naised oma peakatte kaitseks vihma ja tuule eest on kattunud vihmavarjudega nii, et ei näe rohkem kui oma jalgu. Hädä on veel suurem, kui on kaasas üks vihmavari ja selle all otsib varju rohkem kui üks inimene. Vihmavari on nii alla tõmmatud, et selle teravad traadiotsad võivad möödaminejaile silma torgata. Nii kõndides ei kuule kergesti ka lähenevate sõidukite hoiatussignaale.

Tavaline on ka pilt, et kirikust, koosolekult või koolist väljuv inimhulk sageli ummistab tee. Seda ei tohiks olla.

Eriti hädäohtlik on veel see, nagu toimivad noored, nad ilmuvad hulgakesi tänavale, hoides üksteise käe alt kinni...

Lastevanemad ja kasvatajad, selgitage aegsasti lastele moodsa liiklemise hädäohtlikkust. Tänav ja maantee pole laste

mängukoht. Hoiatage alati, et lapsed ei tükiks rippuma sõidukite otstel.

Jalgratturid, ka teil tuleb kaaskodanike ja oma elu ning tervise huvides end sõitmisel kontrollida.

Ära kihuta jõuvankrite keskel, ära ilutse oma sõiduoskusega, lastes käest juhtimispidemed, ära võta kedagi jalgrattaraamile, ei tütarlast ega last.

Paljudes õnnetustes on süüdistatud jõuvankrite juhte. Nende suhtes on maksta pandud karme määrusi. Juhi kohustused on tõepoolest suured, tema kätte on ju usaldatud paljude teiste elu. Tema suurimaks vaenlaseks on alkohol.

Norra uues jõuvankrite juhtimise seaduses on keelatud vangistuse ähvardusel sõiduki juhtimine juba sellel, kes on joonud pudeli 3—6% õlut. Ka meil valvatakse juhtide järele juba õige karmilt.

Tuleb ühtlasi kodanikele südamele panna, et liiklusametnike ja politsei korraldusi ning märguandeid tuleb täie usaldusega austada, nad on väljas meie endi hea käekäigu eest liiklemisel.

Meie esimese liiklemisnädala ülesanne on kogu maa tähelepanu juhtida liiklemiskultuurile, et seda hädavajaliselt tõsta. Kodanikud, meie ei tohi sellest osavõtmatult mööda minna, eespooltoodud andmed ei luba seda.

Heinrich Tann.

Liiklemisnädala peakomitee sekretär.

VIIMANE AEG

on endale odavasti tellida

„Armastusromaanide sari“

ILUKÖITES (Seljal ja kaanel kuldtrükk)

„Armastusromaanide sarjas“ ilmub 6 romaani:

Knut Hamsun: VIKTORIA

Pierre Loti: MADAM KRÜSANTEEM

John Galsworthy: PÜHAK

George Sand: VALENTINE

Lucile Decaux: MARIE VALEVSKA

Herbert Roch: NIIKAUA KUI SÜDA TUKSUB

Kuni 25. maini s. a.

maksab „Armastusromaanide sari“

SULARAHAS . . kr. 19.—

JÄRELMAKSUGA „ 23.—

millest esimene sissemaks kr. 8.—

tuleb tasuda kirjastusele 25. maiks.

Ilmumisel maksab sari kr. 30.—

Tellimishinna võib sisse maksta kirjastuse „Mareti“ posti jooksvale arvele nr. 2201 kuu- kirja „Mareti“ märtsikuu numbri vahel oleva posti jooksva arve sissemaksukaardiga.

Raamatud

armastusest on nagu muusika, mis muutunud sõnaks ja lauseks.

KIRJASTUS

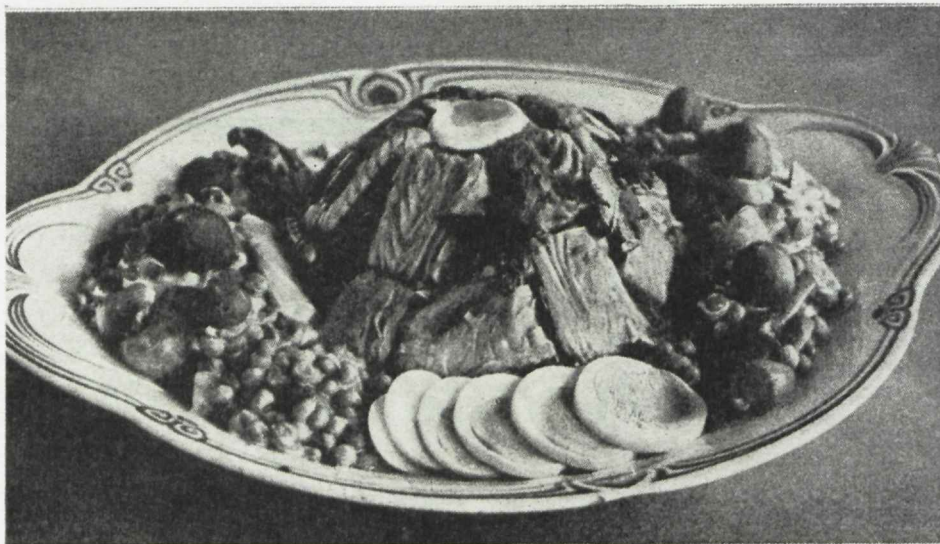
„Maret“

TARTUS, ULIKOOLI 25

TELEFONID: 15-20 JA 19-75

POSTI JOOKSEV ARVE NR. 22-01

Keenud kala aedviljaga

SPARGLISUPP

Ained: 500 g spargleid, 1½ l vett, ½ tl. soola, 3 spl. jahu, 3 spl. piima, 1 munakollane või 2—3 spl. hapukoort, 100 g võid.

Sparglid koorida ja lõikuda sõrmpikkusteks tükkideks. Asetada ühes soola ja võiga keeva vette ning keeta umbes ½ tundi. Jahu segada külma piimaga ja lisandada supile, lastes seejärel veel mõni minut keeda. Enne laualeandmist asetada supivaagnasse kas 1 klopitud munakollane või 2—3 spl. hapukoort ja valada kuum supp peale.

SPINATISUPP

Ained: ½ kg spinateid, 50 g võid, 1 l vett, soola, veidi riivitud ingverit, 2 spl. jahu, 3 spl. koort.

Spinatilehed pesta mitu korda hästi läbi ja lasta nõrguda. Siis asetada spinatilehed ühes võiga keedunõusse ja hautada kaane all 5 min. Seejärel lisandada keev vesi ja sool. Jahu lisada külma piima või veega keevale supile juurde. Maitseks lisandada ingverit ja enne laualeandmist hapukoort. Ka keedetud munaviile võib lisandada supile.

VASIKAPRAAD

Ained: 2 kg vasikapraadi, soola, 50 g pekki, 50 g võid. Kastmeks: ½ kl. hapukoort ja ½ spl. jahu.

Liha pesta, kergelt kuivatada, paks nahk ära lõigata ja hõõruda soolaga igalt poolt kokku. Siis pikkida pekribadega. Või lasta palavaks, asetada liha sisse ning lasta igalt poolt pruunistuda. Järgnevalt lisada juurde 1 väike porgand ja sibul, asetada kõik kaanega potti ning lasta ahjus või pliidi tasasel tulel, liha vahetevahel ümber pöörates, 1—1,5 tundi küpseda. Seejärel lisandada kastmele jahu, veidi vett ja koor ning maitsestada soolaga. Vett sellele praele küpsemisajal mitte juurde lisada.

MOORPRAAD LOOMA-, SEA- VÕI LAMBALIHAST

1—2 kg suurune lihatükk pesta, kuivatada ja lihavasara läbi kloppida. Riputada üle soola ja vähese riivitud ingveriga ning pikkida pekiga või siduda ümber mõned pekiviilud. Lihatuük veeretada jahus ja pruunistada igalt poolt 1 spl. kuumas võis. Siis lisandada väikesteks kuupideks lõigatud sibul, porgand ja tükike leivakoorest. Valada üle ½ l keeva vett ja hautada kaane all, kuni liha on pehme. Looma- ja lambalihale võib enne pruunistamist määrada ka veidi sinepit, et tõsta liha maitset. Moormiseks kulub umbes 1½—2½ tundi. Soovi korral lisandada kastmele veidi jahu ja hapukoort. Süüa kartulite ja mitmesuguse aedviljaga.

VASIKALIHARAGUU VALGES KASTMES

Ained: ½—1 kg ilma kondita vasikalihaga, 50 g võid, 1 väike sibul, 1 porgand, soola, riivitud ingverit, soovi korral seemi, 1 kl. vett või lihaleent.

KEVAD

KEENUD KALA AEDVILJAGA

Suurem kala, nagu haug, koha jne., puhastada, pesta, hõõruda seest ja väljastpoolt sidrunimahla ning soolaga ja lasta umbes ½ tundi seista. Siis keeta kala väheses soolvees ühes pipra ja vürtsiga. Võtta luu välja, lõikuda tükkideks, asetada vaagna keskele kuhja ja hoida soojas. Siis keeta aedvili üksikult sortide viisi õige väheses vees või- ja soolalisandiga. Korraldada kõik ilusasti vaagnale, misjärel valada üle kala ja aedviljade keeduveest jahu ja koore lisandamisega saadud kaste ning kaunistada kõvakskeedetud munalõikudega. Süüa keedetud kartulitega.

Kastmeks: 1 spl. ½ kl. hapukoorega segatud jahu, 1 spl. sidrunimahla ja 1 tl. peenedatud kapparit või paprikat. Liha pesta või pühkida kuuma vette kastetud lapiga üle ja lõikuda suurteks kuupideks. Või lasta hästi palavaks, lisandada sibul ning liha ja praadida 5—10 min. Siis segada juurde porgand (peenendatult), sool, ingver, seemed, vesi ja hautada 25—30 min. Seejärel lisandada kastmeks segatud jahu ja koor ning keeta veel kord läbi. Järgnevalt lisandada sidrunimahla ja soovikohaselt maitseks kapparit või paprikat. Anda lauale lillkapsa või mõne teise aedviljaga.

HEERINGAS MUNAKASTMES

Ained: 2 leotatud heeringat, 2—3 spl. hapukoort, 2 keenud muna, ½ tl. sinepit, ½ tl. suhkrut, petersellilehti, 1 tomat.

Heeringad leotada piimas, puhastada luist ja nahast, lõikuda tükkideks ja asetada vaagnale terve heeringa kujul. Munakollane vahustada, lisada juurde teised antud ained ja valada üle heeringate. Keenud munavalge hakkida ja tarvutada heeringa kaunistuseks ühes petersellilehtede ja tomativiiludega. Anda õhtulauale või lõunaks kuumade kartulitega.

HEERINGAKOTLETID

Ained: 3 heeringat, 400 g keedetud supi- või ka järelejäänud praeliha, ½ l keedetud kartuleid, 1 spl. hapukoort, 1 sibul, 2 muna, rasva, 1 spl. kartulijahu.

Heeringaid leotada 10 tundi, siis puhastada luist ja ajada ühes keedetud kartulite, sibula ning lihaga läbi hakkamasina. Seejärel lisada juurde klopitud munad, koor ning kartulijahu ja segada umbes 10 min. Siis vormida ümmargused kotletid ja küpsetada rasvas või võis helepruuniks. Süüa tomatikastme, kartulite ja aedviljaga.

SOE KARTULISALAT

Koorida 1 supitaldrikutäis koorega keedetud kartuleid ning lõikuda õhukesteks viiludeks või väikesteks kuupideks. Siis valmistada kaste 50 g võist, 1 spl. jahust ja ¼ l rõõsast koores või piimast. Lasta läbi keeda ning maitsestada sidrunimahla ja sinepiga. Kaste valada kartulitele ning kuumutada ühes läbi. Enne laualeandmist riputada üle hakitud tilli või murulauguga ning asetada peale praetud suitsupeki- või soolapekikupe ja kõvakskeedetud munaviile. Sobiv toit õhtulauale.

SPINATISALAT

Puhastada umbes ½ kg noori värskeid spinatilehti, siis hästi pesta ning lasta nõrguda. Järgnevalt hakkida spinatilehed peeneks ja valada peale järgmine kaste: 1 spl. söögiõli, soola, suhkrut ja 4 spl. hapukoort hästi läbisegatult. Pärast üle riputada hakitud tilliga. Süüa lihatoitude juurde. Soovi korral lisandada ka hakitud mune.

MAKARONISALAT

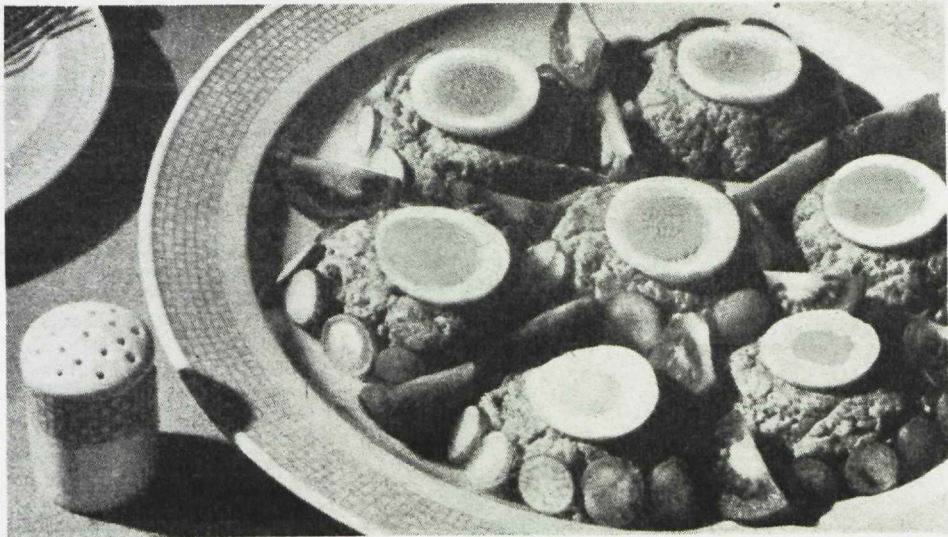
Segada 150—200 g keedetud, väikesteks tükkideks lõigatud ja külma veega ülevalatud makarone hästi peenekshakitud sibulaga. Siis lisandada maitse järgi soola ning pipart ja segada juurde valge kaste, mis valmistatud võist, jahust ja piimast või koores. Pealt kaunistada munalõikude, rediseviilude ja hakitud murulauguga.

KÖÖGIS

KAUNISTATUD LOOMAFILEE

1/2—1 kg loomafileed lõikuda 3—4 sm paksusteks tükkideks ning klopida lihavasara hästi läbi. Riputada peale peent pipart ja praadida kiiresti, et lihamahl välja ei jookseks, pannil hästi palavas võis mõlemalt poolt pruuniks. Riputada mõlemale poolele soola ja asetada kuumale vaagnale. Praadimisvõile lisandada jahu ja lasta hästi pruuniks tõmbuda, siis lisada juurde veidi vett, paprikat, sidrunimahla ja 1—2 spl hapukoort ning maitse järgi soola. Valada üle lihaviilude. Enne laualeandmist kaunistada keedetud muna-viilude, tomati- ja rediselõikudega. Süüa pruunide kartulitega.

Kaunistatud loomafilee

VÄRSKE AEDVILJA-SALAT

Ained: 2 värsket kurki, 3—4 keedetud kartulit, mõni keedetud porgand, 1 kl. värsked keedetud herneid, 3 tomatit, 1 kimp rediseid, 1 spl. suhkrut, soola, 1 kl. head hapukoort, sidrunimahla või äädikat.

Aedvili lõikuda õhukesteks lõikudeks ja asetada vaagnasse. Hapukoorele lisandada sool, suhkur, sidrunimahl ja hästi läbi kloppida. Valada üle salati ja katsuda kergelt segada. Kaunistada herneste ja tomativiiludega.

RABARBRIVAHT

Ained: 500 g rabarbrit, 200 g suhkrut, 50 g mannat, veidi sidrunikoort ja 4 lehte punast kalaliimi.

Rabarbrid pesta ja lõikuda koorimatult tükkideks. Asetada keema ühes sidrunikoorega ja lasta mõni minut keeda. Siis hõõruda läbi hõreda sõela. Läbi sõela läinud vedelik asetada uuesti keema, lisada ümber segades suhkur juurde ja keeta 10 min. Kui puder veidi jahtunud, lisandada külma veega pestud ja kuumale veega sulatatud kalaliim. Seejärel kloppida puder hästi vahule. Süüa rõõsa koore või piimaga.

RABARBRIZELEE

Ained: 250 g rabarbrit, 2 kl. vett, 100 g suhkrut, sidrunikoort ja -mahla ning 7 lehte kalaliimi.

Kooritud rabarbrid lõikuda tükkideks, keeta veega ja pressida läbi sõela. Seejärel lisandada läbipressitud vedelikule suhkur, riivitud sidrunikoort, sidrunimahl ja veidi jahtunud külma veega pestud ja kuumale veega sulatatud kalaliim. Mass valada klaaskaussi ja lasta tarduda. Süüa vanillikastmega.

RABARBRI- JA MUNAKOOK

Ained: 500 g rabarbrit, 50 g võid, 50 g suhkrut, 100 g jahu, 4—5 muna, 1/4 l piima, veidi soola.

Rabarbrid koorida ja lõikuda väikesteks tükkideks. Siis asetada ilma veeta keedunõusse, lisandada 1/2 osa võist, suhkur ja hautada pehmeks. Piimast ning jahust valmistada taigen. Maitseks lisandada soola, siis lahtiklopitud munakollased ja kõvaks vahuks löödud munavalged. Seejärel kuumutada koogipannil, asetada peale võid ja siis lusikatäie-viisi rabarbrimass. Lasta kuumaks tõmbuda ja tõsta siis taigen peale ning küpsetada koogid mõlemalt poolt helepruuniks. Riputada üle kaneelisuhkruga.

KÜPSETATUD SHILID

Vajalik arv väikesi prantssaiu või lõigatud paksemaid saiaviile leotada 2 lahtiklopitud muna ja piima segus. Siis lasta leivakesed nõrguda, kasta klopitud munasse, veeretada riivsaia ja pikkida mandli- või sukaadikiludega. Seejärel küpsetada pikitud saiad rohkes rasvas üle ja anda lauale mõne hapu puuvilja- või marjamoosiga.

MUNAKOOK KOHUPIIMAGA

Ained: 6—8 muna, 1 spl. jahu, 1 kl. piima, 50 g võid, 1 l kohupiima, 1 kl. suhkrut, veidi köömneid või vanilli.

Pressitud kohupiim suruda läbi sõela, lisandada 25 g sulavõid, 1 kl. suhkrut ja soovi järgi maitseks kas köömneid või vanilli.

Munad vahustada suhkruga ja lisada juurde piimas lahustatud jahule. Kallata pannile palavasse võisse ja küpse-

tada ahjus või pliidiil tasasel tulel õrnpruuniks. Täita kohupiimaseguga ja lasta veel kuumust läbi tõmbuda. Süüa kuumalt järeltoiduna.

KOHUPIIMA-KOOGIKESED

Ained: 1/2 kg kohupiima, 100 g jahu, 50 g suhkrut, 100 g korinte, veidi soola, 1—2 muna ja keenud kartuleid. Kohupiim hõõruda läbi sõela, riivida keenud kartulid ja lisada kõik antud ained juurde. Saadud taignast asetada väikesed koogikesed võigamääritud pannile, määrada sulavõiga üle, riputada suhkrut peale ja küpsetada ahjus. Võib ka pliidiil rasvas praadida.

HEA MUNAPUDER

Ained: 4 muna, 1/4 tl. soola, 4 spl. piima, 30—50 g võid. Kõigepealt munad kloppida piima ja soolaga tugevasti läbi. Siis asetada või panniga tulele, lasta sulada ja valada peale klopitud munad. Mass lasta, ümber segades, kokku tõmbuda, kuid mitte liiga kõvaks keeta.

KÜPSETATUD SINK

Ained: 1/2 kg sinki, 1 kl. piima, 100 g jahu, 1—2 muna. Sink lõikuda viiludeks ja lasta 1 tund piimas liguneda. Siis lisandada sellele piimale klopitud munad ning jahu ja kasta singiviilud saadud taignasse. Küpsetada pannil rasvas pruuniks. Süüa keedetud kartulitega.

MUNAD RÖSTITUD SAIAL SINGI JA JUUSTUKASTMEGA

Saiaviilud praadida võis mõlemalt poolt helepruuniks ja asetada siis igale saiale õhuke viil keedusinki, keedetud poolpehme soe muna ja valada lõppeks kaste üle. Kaste valmistada 50 g võist, 1 spl. jahust ja 1/2 kl. piimast ning niisama paljust koorest. Läbikkeenud kastmele lisandada maitseks soola ja 1 spl. riivitud juustu. Anda lauale soojalt tomatisaladiga. Sobiv toit õhtuks.

SUITSUSILGU-VORM MUNAGA

Puhastada 50 suitsusilku, peenendada liha ja praadida 1 spl. võis läbi. Võigamääritud vormi asetada praetud suitsusilguliha ja valada üle segiklopitud: 2 kl. piima, 2—3 muna, 1 tl. jahu, 1 spl. peenendatud murulauku ja veidi soola. Küpsetada ahjus umbes 20 min.

TÄIDETUD SIBULAD

250 g hakitud veise- või vasikalihale segada juurde 1—2 spl. hapukoort, 1 munakollane, soola, pipart ja riivsaia. Segu täita sibulatesse, mis kooritud, hautatud, ettevaatlikult õõnestatud ja seest jahuga riputatud. Täidetud sibulad asetada vastavasse nõusse ning moorida üle. Valminult tõsta ettevaatlikult vaagnale ning riputada üle riivjuustuga. Kastmele lisandada veidi jahu ning 2—3 spl. koort ning keeta läbi. Anda lauale kartulite ja mõne aedviljaga.

BONA PARIM
TAIMEVÕI

*
 KAUNIS MÄLESTUS
 MÕÖDUNUD
 AASTAŠT
 *

Mareti triiki- ja köitekoda

TARTUS, ULIKOOLI 25, TEL. 15-20 JA 19-75
 POSTI JOOKSEV ARVE NR. 22-01

RÕÕMUSTAB TEID JA TEISI

Kõike, mida ajakiri pakub Teile kuust-kuusse, võite jäädvustada alati-
 seks NÄGUSA ja ODAVA KOITEGA. Nii jääb „Maret“ alati Teile
 heaks nõuandjaks. Üksikud numbrid kaovad aga sageli teadmatult
 kuskile, kust neid kunagi ei leita, kui on tarvis.

„Mareti“ aastakäikude köitetöid võtavad vastu :

TALLINN : „Pressa“ osakond, Rataskaevu 5. TARTU : Mareti triiki-
 ja köitekoda, Ulikooli 25. ABJA : J. Saul, kauplus. ANTSLA : K.
 Kivi, kauplus. ELVA : J. Tammin, raamatukpl. HAAPSAALU : P.
 Berg, Karja 17. JÕHVI : Joh. Bruns, „Vikerkaar“. JÄRVA-JAANI :
 M. Roosileht, kpl. JÄRVAKANDI TEH. : Järvakandi tehaste T.-Ühis-
 sus. K.-NUIA : J. Reile, kpl. KIVIÕLI : Ed. Reinas, kpl. KIL-
 NÕMME : M. Otsavel, kpl. KUNDA : A. Maiberg, kpl. LIHULA :
 L. Kambi, kpl. MUSTVEE : O. Rosin, kpl. MÄRJAMAA : J. Sepp,
 kpl. NARVA : „Pressa“ osakond, Hermanni 11. OTEPÄÄ : K. Saar,
 rmtkpl. PAIDE : „Iva“ kauplus. PETSERI : O. Jagomägi, kauplus.
 PÄRNU : Ed. Raudsepp'a ajak. kontor, Vilmsi 12. PÕLTSAMAA :
 A. Virro, kpl. RAKVERE : Erik Priimann, raamatukpl. TAPA :
 Jaama raamatukapp, A. Maasik. TURI : A. Rumvoldt, raamatukpl.
 TÕRVA : H. Ploom, kpl. VALGA : A. Suur, rmtkpl., Vabaduse tn.
 VILJANDI : „Pressa“ osakond, Tartu tn. 3. VÄNDRA : E. Pill
 kauplus. VÕRU : S. Songi, kauplus.

„MARETI“ AASTAKÄIGU KÖITMINE MAKSAB :

Lihtköites	kr.	1.10
Uleni kalingurköites	„	1.50
Poolnahkköites	„	2.50
Kaane- ja selja-kuldtrükk arvestatakse hinnale juurde . . .	„	0.50

Puuduvaid numbreid saab meilt juurde osta.

Reumast

Reuma nimetus loob paljudele kujutluse ägedatest valu-
 dest, mis võivad inimesi päevade viisi või isegi kogu eluaja
 piinata. Reuma all mõeldakse sageli mitmesuguseid haigusi,
 nagu ishiast, liigese valusid, kobre- ja luumuutusi ning aine-
 vahetuse tagajärjel tekkinud liigesevalusid, nagu podagrat.
 Sageli pole neil haigustel midagi ühist haigusega, mida mõtleb
 arst reuma all. Aegamööda on õnnestunud moodsal arsti-
 teadusel lahti kerida selle mõiste sisu ja eraldada täpsusteni
 üksikuid selgeid haigusnähtusi.

Kõige tuntum tohiks olla küll ootamatult ilmuv liigese-
 reuma, mis algab kõrge palaviku, suure liigese punetuse, pais-
 tetuse ja ägedate valudega. Haigus kordub sageli, muutudes
 mõnikord ka pikaajaliseks.

Veel sagedamini esinev on aga muskli- ja närvireuma,
 mis avaldub teatud muskligruppide valudes, nagu kaela-,
 selja-, õla-, rinnamuskliites jne. või üksikutes närvides.

Sääraseid haigusi kutsuvad esile, nagu juba üldiselt teada,
 väike tuuletõmbus või kerge külmetus niiske ilmaga. Palju-
 sid reumahaiged tabab haigusehoog just eriti halva ilma kor-
 ral, kusjuures külmetus on teatud eelduseks reuma tekkimi-
 sele, mitte aga tegelikult põhjuseks. Viimane peitub inimeses
 eneses, olles juba kaasa sündinud. Sel puhul kõneldakse reu-
 maatilisest dispositsioonist (valmisolekust), sest mitte igaüks
 ei saa endale pärast külmetust reumat. Omandatud põhjustest
 on sagedamad nina- ja kurguruumi või teiste organite põle-
 tikud. Peamiselt on just säärastest põletikkudest pärinevad
 pisilaspesad ninaruumis, nina kõrvalkoobastes, mandlites ja
 vigastes hammastes vastutavad reumaatilistes haigustes ja
 nende kordumistes. Kahjuks on need hädaohud üldsusele veel
 vähe teada.

Reumahoo saabudes tuleb lubada enesele täielikku rahu,
 kuiva soojust, sissehõõrumisi ja mõne päeva pärast kerget
 massaaži. Valude möödumisel võib teha jälle ettevaatlikke
 liigutusi. Valuhoog lihtsa musklireuma puhul võib sel viisil
 kiiresti mööduda. Liigesereuma puhul aga, niisamuti kui visa

reumaatilise närvipõletiku ja visa musklireuma korral, pöör-
 duda alati arsti poole.

Kõige tähtsam on aga reumat vältida. Selleks vajalikud
 abinõud ilmnevad eespoolmainitud põhjustest juba isenesest.
 Nii tuleb terveks ravida vigased hambad, alatiselt põletikulised
 kurgumandlid ja kõrvaldada nina ning ninakoopa põletikud.
 Lõpuks peab püüdma vähendada ka kergesti reumale kalduva
 inimese tundlikkust, milleks tuleb end ettevaatlikult karastada.
 Reuma all kannataja on eriti tundlik juba vähemagi tempe-
 ratuuri languse vastu. On ekslik uskuda, et ainult vanad inimesed
 põevad reumat. Statistika on näidanud, et väga kõrge
 protsent reumahaiged leidub ka noorte seas, kusjuures nais-
 sugu seisab esiplaanil. Seepärast peaksid just noored aegajalt
 kogu energiat appi võttes püüdma vähendada reumaatilist val-
 misolekut, mis ei sünni enesestmõistetavalt paari päeva jooksul.

Karastamiseks on soovitatav lühiajaline õhuvann, kusjuures
 tuleb vajaliku kehasoojuse saavutamiseks teha korralikke lii-
 gutusi. Hiljem on soovitatav hommikused ja õhtused külmad
 hõõrumised järgneva sooja sissepakkimisega. Ka vahelduvad
 vannid jalgadele on väga kasulikud. Karastust võib tõsta 10
 minuti pikkust ujumisvanni võttes. Tähtis on, et pärast sää-
 raseid pesemisi ja vanne ei külmetutaks, kuna siis võivad ilm-
 neda uued haigusnähud. Et aga noortele vastav sportlik tege-
 vus on parimaks karastusvahendiks, see ei vaja vist enam eri-
 list toonitamist.

Teie küsitate — meie vastame

Üks „Mareti“ lugeja.

Ölleplekke võib katsuda siidkleidilt kaotada järgmiselt. Kõigepealt määrige plekikoht kuivalt seebiga kokku ja hõõruge siis puhta viinassekastatud kleidiriidest lapiga.

Higiplekke niisutage piiritusega, hõõrudes pehme lapiga pikuti riidekoe sihis. Ka lahjendatud salmiaagipiiritust võib seks otstarbeks tarvitada.

Küsimaja II.

Parkettpõrandaid hoitakse korras poonimise teel. Esiteks pesta põrand sooja seebiveega ja lasta siis hästi kuivada. Seejärel kanda vaha ringikujuliselt hõõrudes põrandale ning hõõruda hiljem vastava pehme harja või villase lapiga läikima.

M. S.

Mustri kõõgigarnituurile avaldame juuniku numbris.

M. B.

Meie oludes on ühetoalise korteri, kus pealegi ka magatakse, sisustamine Teie soovi kohaselt võimatu.

Lugeja nr. 8133.

Kortsude tekkimine näole on täiesti isikupärane asi, ühele nad tekivad varem, teisele hiljem. Kui Teie näonahk on liiga kuiv, määrige ta õhtuti hea rasvakreemiga sisse. Mingisugust masseerimist pole omapead soovitav ette võtta, kuna siis võivad tagajärjed olla hoopis vastupidised. Enne kui katsetate millegagi, pöörduge mõne hea arsti või kosmeetiku poole.

L. L.

Kui voodi on päeval kaetud valge päevatekiga, siis katke ka raudvoodi otsad valgega. Kaunistuseks võib olla sel juhul kas valgetikand või pits. Kuid ka päris ilma kaunistiseta mõni õhem ilusasti volditud või kroogitud riie on küllalt nägus. Padjakatted pole praegu moes.

Jalgrattur 9042.

1) Auktikand-kaunistis aknaeesriiete pole praegu moes, küll võib selliselt kaunistada aga voodipesu.

2) Rahvuslikud mustrid on püsiva väärtusega ja alati moes.

3) Aineteurgid köögis pole mõeldud mingisuguste ilusadadena kättesaamatus kohas, vaid nad peavad asetsema perenaisel kergesti kättesaadavas kohas, kas kapis või seinal riivil.

4) Kui omate ruumikat kööki, võite asetada pesulaua kööki.

5) Kui majas puudub teenija, siis tuleks külaliste puhul perenaisel korraldada võimalikult nii, et ta ka ise saaks lauas viibida.

A. J. — Narvast.

Leerikleidi moeks sobib iga nägus enamvähem lihtsam pealeõunakleidi mood.

Lugeja Tallinnast.

Pöörduge mõne arsti poole, võib-olla saab ravida elektriga. Kodusel teel, eriti näo juures, ärge omal algatusel midagi ette võtke.

Lugeja nr. 1911.

Pöörduge Tartu ülikooli kõrva-, nina- ja kurguhaiguste polikliiniku või prof. Saareste poole. Kurgukatarril ei ravita süsihapulumeega.

E. L. — Tallinnast.

1) Käte ja jalgade üleliigne higistamine võib esineda mitmesugustel põhjustel, nagu üleliigse vedela toidu söömisel, mõnede närvihairete tagajärjel jne. Tuleb pöördueda arsti poole, kes teeb kindlaks põhjuse ja määrab sellele vastavalt ravi.

2) Soolatüükaid saab kaotada süsihapulumeega ja ka mõne teise ravimiga.

3) „Ilusat läiget“ juustele pole pesemisviisidega võimalik anda.

4) Milleks Teie üldse tahate juukseid loputada äädikaveega, sest ega äädikaveega juuste loputamine ei tee juukseid ilusamaks. Kõige parem on pesta juukseid puhta vihmavee ja seebi või šampooniga.

**Teie soeng püsib paremini
leeliseta juustepesemise järele.**

Schwarzkopf „Ekstra-Mahe“ daga. Juuksed jäävad elastseteks ja tugevateks ning laevad end kergesti püsivaks soenguks korraldada. Lained omandavad ilusa, loomuliku läike, kuna juustes halli lubjaseebi korda tekkida ei saanud.

„Ekstra-Mahe“ on sobiv igale juuksele. Blondiinid tarvitagu „Ekstra-Blondi“ Mõlemaid sorte ostate ka vedelal kujul seebita ning leeliseta.

Aastatelliija Viljandist.

Teil tuleb pöördueda mõne nahahaiguste arsti poole. „Lai-gud või täpid“ ninal on täiesti kaks erisugust sümptoomi, mis võivad esineda paljude nahahaiguste puhul. Igal haigusel on aga omamoodi ravi.

N. — 11.

Pöörduge arsti poole, kes teeb kindlaks, mis põhjustab Teie käte punetamist ja külmetamist.

Lugeja Pärnust.

Selle asemel, et ise hakata tarvitama kanarbikuõisi oma unepuuduse ravimiseks, pöörduge parem mõne närvahaiguste arsti poole, kes annab Teile kindlasti parema rohu.

Lugeja Narvast.

Abielu Seaduse § 25 p. 2 põhjal võib abikaasa lahutust nõuda, kui teine abikaasa on mitte raugandõtruse tõttu vaid muil põhjusil täiesti suguvõimetu või sigitusvõimetu. Riigikohus on asunud selles küsimuses (A. Peep — Abieluseadus) seisukohale, et lahutust Abielu Sead. § 25 p. 2 põhjal ei saa nõuda, kui abikaasa oli abiellumisel sigitusvõimeline ja on jäänud sigitusvõimetuks abielu kestel.

L. M. Tartus.

1) Selles heegeltehnikas, nagu tähendatud päevatekk, on ilmunud nägus aknaeesriie „Mareti“ nr. 12 — 1935. a. Eesriidest on antud heegeltehnikas küll ainult alumine osa, kuid ülemise osa võib hegeldada hõreda ilma mustrita. Tähendatud „Mareti“ numbrit on veel toimetusest saada.

2) Pöörduge mõne nahahaiguste arsti või Tartu ülikooli nahahaiguste polikliiniku poole. Sammaspooli on palju, kuid igäht tuleb ravida erinevalt.

TEDRESAN

tedretähtede vastu!

A.-S. PROV. J. LILL

Rex.

Vasaku käega teretamine või jumalaga jätmine pole viisakuse seisukohast lubatav, selliselt võib toimida ainult parema käe haige olles. Kui mõned inimesed seda kommet siiski harrastavad, siis on see teatud mõttes ainult alpine, öeldes sellise vasaku käega teretamise tulevat südamest.

Lugeja Pelgulinnast.

1) kui tahate, et tekilina oleks pööratud tekile kõigist neljast küljest, peab lina nurgad siiski ära lõikama, kuna mitmekordselt pööratud nurgad jäävad liiga paksud. Praegu selliseid lina küll ei valmistata, vaid lina pööratakse tekile kas ainult ülalt või ülalt ja alt. Äralõigatud nurkadega lina on raske kaunistada nurgamotiividega.

2) Teelusikas asetatakse peale suhkru sulatamist aluslasele.

3) Ka oma lähematele kirjutades tuleb kirjaümbrikul tarvitada austavat viisakusvormi, märkides nime ette „härä“, „proua“ jne. Niisamuti tarvitada seda viisakusvormi ka oma lähedasi võõraste inimeste läbi telefonile kutsudes.

A. R. — Kõpust.

Kirjutuslaua ette võib valmistada nii laua alla ulatuva osaga vaiba kui ka pikuti tooli ja laua alla ulatuva pika ning kitsa vaiba. Viimane moodus sobib sel juhul, kui laualune on küllalt lai, muidu tuleks vaip väga kitsas.

Oma tööstuse saadustest soovitame rikkalikus ja maitsekas valikus käsitsikootud

*mööbliriideid, ukse-
ja aknaeesriideid*

Kavandid prl. A. OESTE'lt

IGAS VÄRVIS

vaiba- ja käsitöölõnga

Dž u u d i r i i e t lõngadele vastava ruudustikuga. Kraasimise, korrutamise ning riide värvimise, vanutuse ja pressimise tööd tehakse kiiresti ja korralikult võistlemata headuses.

Ostetakse maalamba villu.

HEAD KODUMAA VILLAST RIIET

kõrges kvaliteedis

MEIE LÕNGADE MÜÜGIKOHAD: VÖRUS, Kreutzwaldi tän. 50, A. Pihlak; VILJANDIS, Lossi tän. 16, M. Labi; PÄRNUS, Kalevi tän. 41, H. Reimann; PAIDES L. Rästas, tel. 107; PETSERIS S. Martsen; TALLINNAS, Lühijalg 6, K. Saarse; RAKVERES, Tallinna t. 20, S. Haukka; RAKVERES, Lai t. 13, L. Leinfeldt; NARVAS, Joala tän. 26, E. Stern; VALGAS, Kesk tän. 11, firma „Amro“; TÜRIL A. Rumvolt; PÖLTSAMAAL, Jõgeva t. 10, A. Supp; KARKSI-NUIAS Reile.

Villa- ja värvimistööstus „EKSTRA“

A. TRÄSS

TARTUS, Narva t. 49, telef. 10-07
TALLINNAS, S. Tartu mnt. nr. 12

Valmistaja: A.S. Vihola Toili

TEDRETÄHTEDE,
päikese põlendiku ja higistamise puhul
PROV. H. JÜRGENS'I
BOR-THYMOL SEEP

S. P.

Head nahkkindad kannatavad pesemist ka leige vihma-vee ja seebiga. Muidu puhastatakse kindaid bensiniis.

Emma Paidest.

Kahjuks pole meil selle kohta andmeid. Pöörduge mõne suvituskoha supelinspektori või korraldava komitee poole, kust peaksite saama täpsemaid andmeid.

„Mareti“ lugeja.

Lõhnaõlised nime järgi kahjuks siinkohal ei saa soovitada, kuna see on täiesti maitseküsimus, millist lõhnaõli keegi tarvitab. Lõhn tuleks Teil valida ikkagi oma isikliku maitse järgi.

„Mareti“ tellija 6.

Puukoosid pole mööbli seest võimalik hävitada. Nähtavasti on Teie uue mööbli sisse läinud koid mõnest vanast koitunud mööblist.

Emma 3.

1) Lapse liigutused algavad 18.—20. rasedusnädalal.

2) Ema toitumine rasedusajal peab vajalikul määral lootele andma kõiki tarvilisi aineid. Seepärast tuleb eriti rõhku panna toortoitulele (aed- ja puuvili), süsivesikutele, rasvadele ja mineraalainetele. Ka viibida võimalikult palju värskes õhus ja päikese käes. Toidud, mis sisaldavad suurel määral valkaineid, nagu liha, juust, munad, piim, koormavad liiga neerusid, mistõttu tarvitada neid mõõdukalt. Nii et üldiselt oleks toitumine seesama, mis harilikult, kuid võimalikult mitmekesine. Organism vajab siis eriti rohkesti toitaineid ja süsivesikutest ning rasvadest rikkaid toite. Rasedusajal pole soovitatav, et süüakse kõht täis, parem on süüa vähem ja tihedamini. Näiteks võiks jaotada päev viiele söögikorrale: 3 peasöögiaega ja 2 vahepealset, nimelt lõuna- ja õhtu-ooide. Vahepealsed söögiajad oleksid kergemad, liha, munade jne. tarvitamiseta. Kui rasedusaja viimane pool langeb talvisele ajale, siis võtta iga päev 2 korda 1 spl. kalamaksaõli, segatult vähese lubjaga. Sedasama otstarvet täidab ka viigantoolõli, mida võtta 2 korda päevas 10 tilka korraga. Süvisel ajal aga viibida palju värskes õhus, võtta mõõdukalt õhu- ning päikesevanne ja süüa rohkesti toorelt aed- ning puuvilja. Täiesti loobuda tuleb alkoholistest jookidest ja suitsetamisest.

Lilli Kaarlist.

Teie küsimustele pole kahjuks ajakirjas võimalik vastata. Kui saadate oma aadressi ja nime, vastame kirjalikult pikemalt.

Õnnetu.

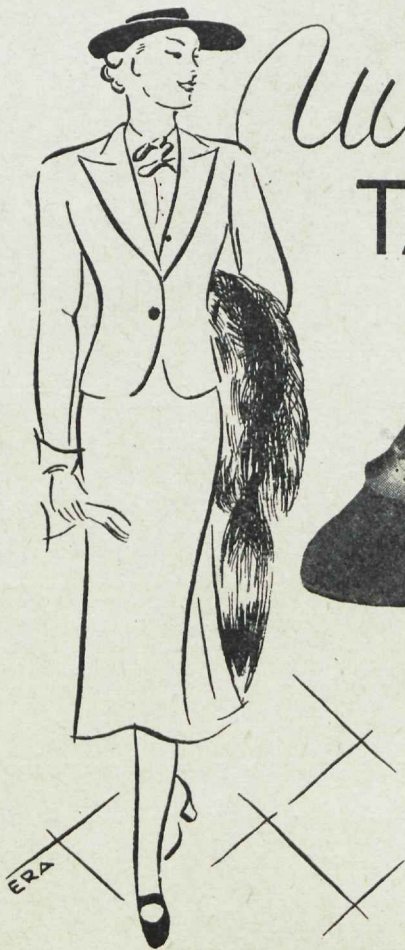
1) Teie küsimusele pole kahjuks võimalik ajakirjas vastata. Omapead rohitsemine võib anda väga kurbi tagajärgi. Pöörduge mõne naistearsti poole.

2) Kilpnäärme preparaatide saamiseks, Teie poolt soovitud otstarbeks, pöörduge mõne närvihaiguste arsti poole, kes annab ka juhtnõore nende tarvitamiseks.

3) Näo sammaspool tuleb nahahaiguste arsti juures kindlaks teha. Saate siis ka õige ravi. Sammaspooli on mitmet liiki ja ravi on igaljuhul isesugune.

„MARETI“ ilmub kord kuus ühes mustri- ja lõikelehega. — Tellimishinnad: Sisemaale aastas kr. 3.50, 6 kuud kr. 1.80, 3 kuud kr. 0.90. Välismaale aastas kr. 5.50, 6 kuud kr. 3.—, 3 kuud kr. 1.50. — Kuulutuste hinnad: 1 mm üle lehekülje laiuse 80 senti. Kaantel I kaane seesmine külg kr. 120.—, viimase kaane seesmine külg kr. 100.—, viimase kaane välimine külg kr. 150.—, 1/2 lehekülje sisuosas kr. 200.—, 1/2 lehekülge kr. 100.— jne. Kuulutajatele võimaldatakse koha valik ainult võimaluste piires. Vasesügav- ja mitmevärvitrüki lehekülgedel kuulutus ei avaldata. — Väljaandjad: V. Kask ja R. Puusepp. Vastutav- ja peatoimetaja R. Puusepp. Käsitöö, moe ja majapidamise osak. toimetaja: Linda Puusepp. Keeleline korrektor: Eti Sirg. — Toimetus, talitus, trüki- ja köitekoda: Tartus, Ülikooli 25; telefonid kontor, trükikoda ja ärijuht 15-20, peatoimetaja ja trükikoda 19-75; pk. 22. Posti jooksev arve nr. 2201. Sissemakse ja tellimisi võetakse vastu igas postiasutises.

„Mareti“ trükk, Tartus, 17. mail 1938. a.

Uudis TÄNAVKINGAD

ERA

«Teataja»

*sisukas, loetav ja odav
maa-ajaleht*

„TEATAJA“ on sisult ülevaatlik ja huvitav.

„TEATAJA“ on selge ja loetava kirjaviisiga.

„TEATAJA“ nõuanded ja põllumajanduslikud kirjutised on asjalikud ja täpsed.

„TEATAJA“ perenaiste-nurgas leiavad käsitlust küsimused, mis eriti maaperenaissi huvitavad.

„TEATAJA“ noorte erinurk on ainulaadne ja vajalik igale maanoorele.

„TEATAJA“ ilmub 3 korda nädalas: igal esmaspäeval, kesknädalal ja reedel.

Tellige „TEATAJA“!

Lugege „TEATAJAT“!

Tellimishinnad:

„Teataja“

1 kuu	Kr.	—,60
2 kuud	„	1,20
3 kuud	„	1,80
6 kuud	„	3,45
12 kuud	„	6,75

„Teataja“ koos „Tõusev Noorus’ega“

3 kuud	Kr.	2,10
6 kuud	„	4,05
12 kuud	„	7,95

„Teataja“ koos „Eesti Taluga“

3 kuud	Kr.	2,—
6 kuud	„	3,85
12 kuud	„	7,50

„Teataja“ koos „Eesti Talu“ ja „Tõusev Noorus’ega“

3 kuud	Kr.	2,30
6 kuud	„	4,45
12 kuud	„	8,70

VALLATU MAGASIN

Juuni algul jõuab müügile suure ja huvitava

suvenumbrina

Vallatu Magasin nr. 7

Ainulaadselt toimetatud ajakiri Eestis
112 lk., neist hulk vasesügav- ja klišeetrükis
Hind 50 senti

Valitud, põnev sisu ja head pildid

on «Vallatu Magasini» hüüdlauseks

Mõnda sisust:

R. TIITUS: Suvituskorterit otsimas. (Lugu ainult tugevate närvidega inimestele) • HUGO VIRES: Rukkivälja-laul. (Armastusnovell) • VICKY BAUM: Paanika. (Lugu ühest raudteeõnnetusest) • KAAREL MURDEL: Beni • Flirdi rekvisiidid • Mõttekilde armastusest ja abielust • LIKI: Esimene ühissoome romaan. (Koidula ja Almbergi kirjavahetus 1869—1877) • Anekdoote kuulsatest naistest ja meestest • Mõrv pangamajas • Tulistatakse raadiumiga • EERIK LAIDSAAR: Kalevite liit. (Jutustus vikerlaste ajastust) • Jne. Jne.

Selles numbris Suure-Saksa riigi looja ja juhi

Adolf Hitleri

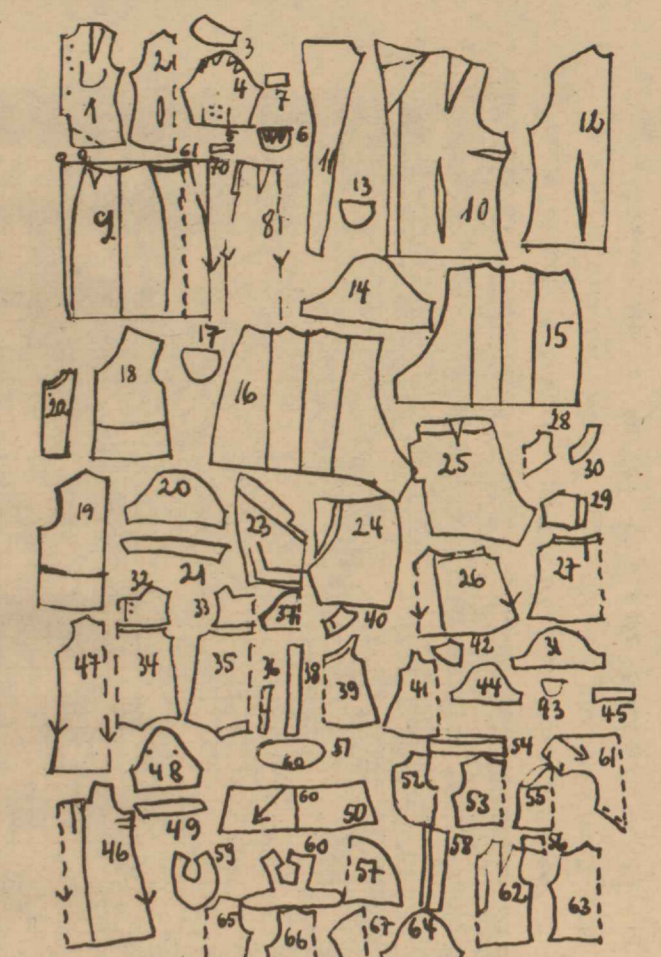
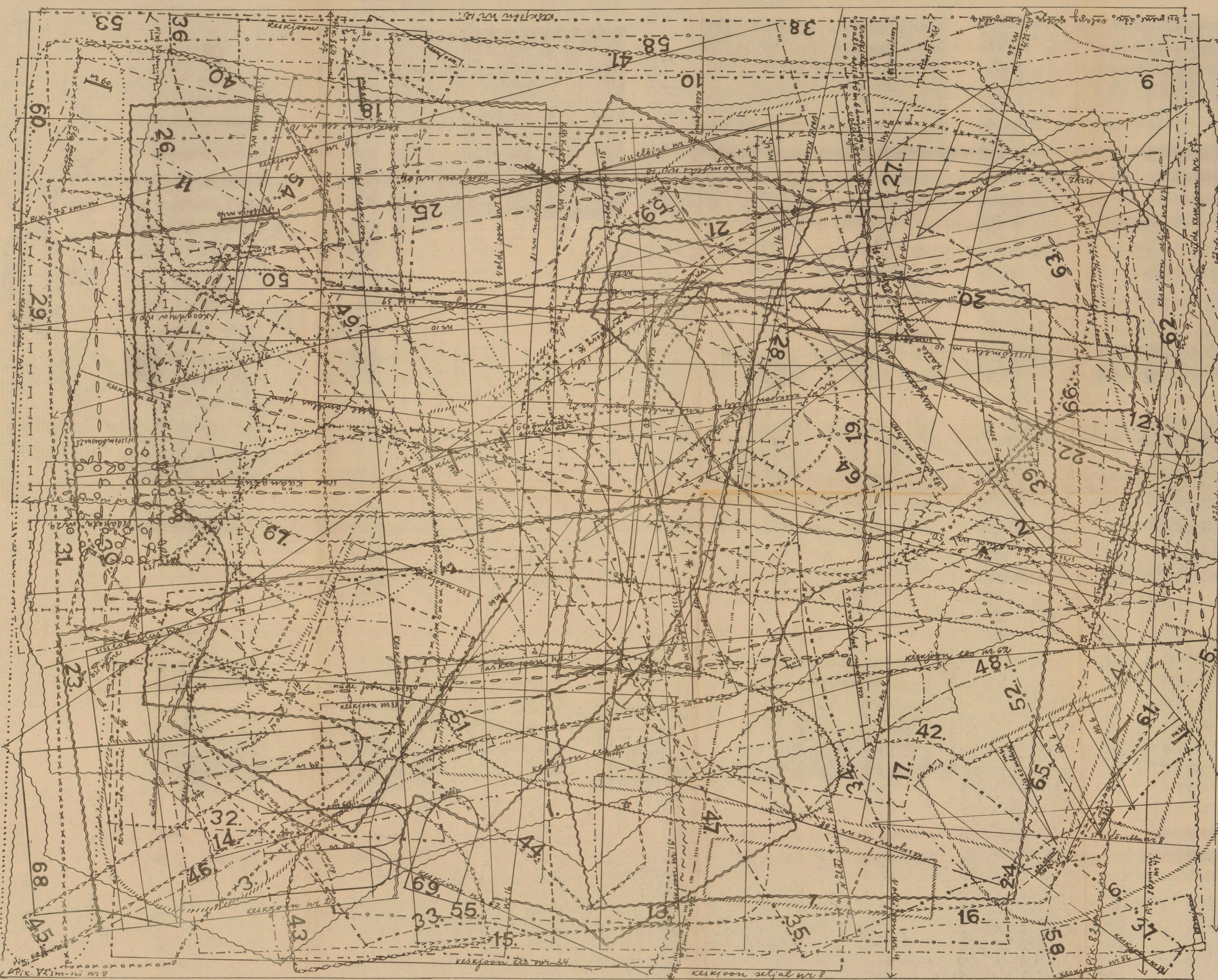
põnev ning sündmusrikas elukäik

Tekstis hulk filminäitlejate kunstipäraseid pilte

Suvepuhkus on alles siis täiuslik, kui Teil on lugemiseks

VALLATU MAGASIN nr. 7

MÜUGIL KÕIGIS NEIS MÜUGIKOHTADES, KUS KUUKIRI „MARET“

Maret

Naiste ja kodude kuukiri.
MAIKUU MUSTRI- JA LÖIKE-LEHT 1938. A.

Moefoto nr. 6. Kleit, rinnam. 88 sm

- 1. Estitükk
- 2. Selg
- 3. Krae
- 4. Varrukas
- 5. Manset
- 6. Tasku
- 7. Taskuäär
- 8. Seeliku tagalaid
- 9. " esilaid

Lõige II

- Rannatükk, rinnam. 96 sm, nr. 207.
- 10. Piuusi esitükk
 - 11. Reviäri osa
 - 12. Selg
 - 13. Tasku
 - 14. Varrukas
 - 15. Püksi esipool
 - 16. " tagapool
 - 17. Tasku

Lõige III

- 4-6-a. poisimadruse tükk, nr. 213.
- 18. Piuusi esitükk
 - 19. Selg
 - 20. Varrukas
 - 21. Manset
 - 22. Estitükk
 - 23. Krae
 - 24. Püksi esipool
 - 25. " tagapool

Lõige IV

- 2-aastase tütarlapse kleit, nr. 215.
- 26. Esilaid
 - 27. Selg
 - 28. Esipasse
 - 29. Seljapasse
 - 30. Krae
 - 31. Varrukas

Lõige V

- 2-4-aastase lapse mängutükk, nr. 218.
- 32. Esipasse
 - 33. Seljapasse
 - 34. Püksi esipool
 - 35. " tagapool
 - 36. Varrukas (pool)
 - 37. Kinniseäär
 - 38. Vöö

Lõige VI

- 1-a. tütarlapse kleit, nr. 220.
- 39. Esilaid
 - 40. Esipasse
 - 41. Tagalaid
 - 42. Seljapasse
 - 43. Tasku
 - 44. Varrukas
 - 45. Manset

Lõige VII

- 11-a. tütarlapse kleit, nr. 222.
- 46. Esilaid
 - 47. Selg
 - 48. Varrukas
 - 49. Manset
 - 50-a. Vöö 82 sm / 3 sm

Lõige VIII

- 6-10-a. tütarlapse müts.
- 50. Aär viituriidest löigatud
 - 51. Põhi

Lõige IX

- Beebi jakk ja müts, nr. 231.
- 52. Jaki esitükk
 - 53. Selg
 - 54. Kaelavolung
 - 55. Varrukas
 - 56. Manset
 - 57. Mütsi poolosa
 - 58. Aärevolung

Lõige X

- Kaks beebi põlle, nr. 232.
- 59. 1. põll
 - 60. 2. põll

Lõige XI

- Beebi mähispüksid, nr. 235.
- 61. Püksi poolosa

Lõige XII

- Heegeldatud pitspluus, rinnam. 96 sm
- 62. Estitükk
 - 63. Selg
 - 64. Varrukas

Lõige XIII

- Kootud pitsimustriline piuus, rinnam. 92 sm
- 65. Estitükk
 - 66. Selg
 - 67. Varrukas

Lõige XIV

68. Kinda poolosa
- 69. Pöial

Mustrilehel asuvad:
 1. Kootud eesriiete skeem ja padja motiivid.
 2. Narmasteenika padja muster.
 3. Ummarguse lina skeem.
 4. Kohvilauagarnituuri skeem.
 5. Tikitud padja muster.
 6. Tikitud jaki muster.
 7. Heegeldatud linakese skeem.
 8. Valts muster.
 9. Tikitud ukse-eesriiete muster.
 10. Kootud pitskoelise piuus kudumiskiri.
 11. Monogramme.

